

dulje od vremena određenog u dozvoli privremenog boravka, odnosno ako u roku određenom ovim zakonom ili rješenjem nadležnog tijela ne napusti BiH;".

Dosadašnja točka d) postaje točka g).

U stavku (2) broj "100" zamjenjuje se brojem "150", a riječ "tri" zamjenjuje se riječju "pet".

U stavku (4) iza riječi "protivno" dodaju se riječi: "članku 62. (Radna dozvola) i protivno".

Članak 67.

U članku 139. (Zaštitna mjera zabrane obavljanja poziva, djelatnosti ili dužnosti) stavak (2) mijenja se i glasi:

"(2) Zaštitna mjera zabrane obavljanja poziva, djelatnosti ili dužnosti iz stavka (1) ovog članka može se izreći u trajanju od šest mjeseci."

Članak 68.

U članku 141. (Rokovi za donošenje podzakonskih propisa Vijeća ministara po ovom zakonu) u stavku (9) riječi: "31. listopada" zamjenjuju se riječima: "31. prosinca".

Iza stavka (11) dodaju se novi st. (12), (13) i (14) koji glase:

"(12) Uvijek kada se pokaže potrebnim Vijeće ministara može, prema članku 8. (Sloboda kretanja) stavak (10) ovog zakona, na prijedlog Ministarstva, nakon pribavljanja mišljenja MCP-a donijeti odluku kojom se strancima koji borave na teritoriju BiH kolektivno i privremeno ograničava sloboda kretanja u BiH u mjeri koja je potrebna radi zaštite javnog zdravlja.

(13) Kada se pokaže potrebnim Vijeće ministara, na prijedlog Ministarstva, donosi podzakonske propise kojima se uređuju uvjeti, način i druga pitanja bitna za osnovnu provjeru i zadržavanje stranca u smislu članka 14. (Utvrđivanje identiteta i osnovna provjera) st. (4) i (5) ovog zakona.

(14) Vijeće ministara, na prijedlog Ministarstva, nakon što Služba dostavi mišljenje da postoje potrebni uvjeti, donosi odluku kojom se određuje specijalizirana ustanova i početak primjene članka 118. (Određivanje nadzora) stavka (5) ovog zakona."

Članak 69.

(Stupanje na snagu ovog zakona)

Ovaj zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01,02-02-1-1853/23

30. kolovoza 2023. godine

Sarajevo

Predsjedatelj

Zastupničkog doma

Parlamentarne skupštine BiH

Marinko Čavara, v. r.

Predsjedatelj

Doma naroda

Parlamentarne skupštine BiH

Dr. Nikola Špirić, v. r.

815

Na osnovu čl. III 1 б) и IV 4 а) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине на 6. хитној сједници Представничког дома, одржаној 28. августа 2023. године, и на 8. сједници Дома народа, одржаној 30. августа 2023. године, усвојила је

ЗАКОН

О ОРГАНИЗАЦИЈИ ТРЖИШТА ВИНА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

ДИО ПРВИ - ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

(Предмет Закона)

(1) Овим законом утврђују се принципи организације тржишта вина у Босни и Херцеговини (у даљем тексту:

БиХ), односно одредбе о: производњи грожђа и вина потребне за организацију тржишта вина; ознакама поријекла, ознакама географског поријекла и традиционалним изразима у сектору винарства; означавању, презентацији и рекламирању производа сектора винарства; стављању производа сектора винарства на тржиште; надзору и контролама производних потенцијала и тржишта производа сектора винарства те тржишно релевантне одредбе о органским винима, ароматизованим винским производима и воћним винима.

(2) Овим законом преузимају се одредбе: Уредбе (ЕУ) бр. 1308/2013 Европског парламента и Савјета од 17. децембра 2013. године о успостављању заједничке организације тржишта пољопривредних производа и стављању ван снаге уредби Савјета (ЕЕЗ) бр. 922/72, (ЕЕЗ) бр. 234/79, (ЕЗ) бр. 1037/2001 и (ЕЗ) бр. 1234/2007 са свим измјенама и допунама закључно са Уредбом (ЕУ) 2021/2117 Европског парламента и Савјета од 2. децембра 2021. године.

Делегиране уредбе Комисије (ЕУ) 2018/273 од 11. децембра 2017. године о допуни Уредбе (ЕУ) број 1308/2013 Европског парламента и Савјета у погледу програма одобравања садње винове лозе, регистра винограда, пратећих докумената и сертификавања, улазног и излазног регистра, обавезних изјава, обавјештења и објаве информација о којима се обавјештава, те о допуни Уредбе (ЕУ) број 1306/2013 Европског парламента и Савјета у погледу одговарајућих контрола и казни, о измјени уредби Комисије (ЕЗ) бр. 555/2008, (ЕЗ) бр. 606/2009 и (ЕЗ) бр. 607/2009 и о стављању ван снаге Уредбе Комисије (ЕЗ) бр. 436/2009 и Делегиране уредбе Комисије (ЕУ) 2015/560.

(3) Навођење одредаба уредби из става (2) овог члана врши се искључиво у сврху праћења и информисања о преузимању правне тековине ЕУ у законодавство БиХ.

Члан 2.

(Дефиниције)

(1) За потребе овог закона одређени изрази имају следећа значења:

а) **виноградарски производни потенцијал у БиХ** означава укупну површину постојећих винограда за производњу винског грожђа у БиХ;

б) **виноград** је континуирана земљишна површина, засађена виновом лозом која је намијењена или комерцијалној производњи производа сектора винарства или се, под прописаним условима, користи за експерименталну или расадничку производњу;

ц) **виноградар** је физичко или правно лице или група физичких или правних лица, без обзира на легални статус групе или њених чланова, чије се имање са једним или више винограда налази на територији БиХ;

д) **произвођач грожђа** је физичко или правно лице или група физичких или правних лица, без обзира на легални статус групе или њених чланова, који убире грожђе с циљем његове продаје другим лицима за производњу производа сектора винарства или који прерађује убрано грожђе у производе сектора винарства на свом посједу или који их у своје име даје на прераду другим лицима, све са комерцијалном сврхом;

е) **ампелотехничке операције** су операције које се током вегетационе године изводе на виновој лози с

- циљем одржавања њене виталности, побољшања родности или побољшања квалитета грозђа;
- ф) **садња** подразумева трајно засађивање винове лозе или дијелова биљака винове лозе, било калемљених или не, ради производње грозђа или успостављања лозног расадника;
- г) **прекалемљивање** подразумева калемљење на виновој лози која је већ калемљена;
- х) **крчење** подразумева потпуно уклањање свих чокота винове лозе са површине засађене виновом лозом;
- и) **свјеже грозђе** подразумева зреле или благо презреле плодове винове лозе који се користе за производњу вина, а који се могу муљати или циједити употребом уобичајене винаријске опреме и у којима се може одвијати спонтана алкохолна ферментација;
- ј) **грозђана шира** подразумева следеће категорије производа: грозђана шира, дјелимично ферментисана грозђана шира, дјелимично ферментисана грозђана шира екстрахована из просушеног грозђа, концентрисана грозђана шира и пречишћена концентрисана грозђана шира, који по свом значењу одговарају захтјевима за ове производе утврђеним у овом закону или у подзаконским прописима који се доносе на основу овог закона;
- к) **свјежа грозђана шира** са ферментацијом заустављеном додавањем алкохола" је производ који има стварну алкохолну јачину не мању од 12% вол. и не већу од 15% вол. и који је добијен тако што је у неферментисану ширу природне алкохолне јачине најмање 8,5% вол. из грозђа сорти винове лозе признатих у складу с овим законом додат било неутрални било алкохол винског поријекла, укључујући алкохол добијен дестилацијом просушеног грозђа, чија стварна алкохолна јачина није мања од 96% вол. или додавањем непречишћеног дестилата вина алкохолне јачине не мање од 52% вол. и не више од 80% вол.;
- л) **грозђани сок** је неферментисани али ферментабилан течни производ добијен одговарајућим третманима који га чине погодним за конзумацију у стању у каквом је; може да буде добијен од свјежег грозђа или од грозђане шире или реконституисањем; уколико је добијен реконституисањем, за реконституцију се користи концентрисана грозђана шира или концентрисани грозђани сок; дозвољена стварна алкохолна јачина грозђаног сока је до 1% вол.;
- м) **концентрисани грозђани сок** је некарамелизовани грозђани сок добијен дјелимичном дехидратацијом грозђаног сока било којим дозвољеним поступцима, осим директног загријавања, тако да рефрактометријски читан садржај суве материје при температури од 20(С није мањи од 50,9%; дозвољена стварна алкохолна јачина концентрисаног грозђаног сока је до 1% вол.;
- н) **вински производи** су производи наведени у члану 3 ставу (1) тач. од а) до п) овог закона;
- о) **суве (cuvée)** подразумева грозђану ширу, вино или смјесу шира и/или вина различитих карактеристика намијењену за производњу посебних типова пјенушавих вина;
- п) "вино појачано за дестилацију" је производ који: има стварну алкохолну јачину не мању од 18% вол. и не већу од 24% вол. који је добијен искључиво додавањем непречишћеног винског дестилата стварне алкохолне јачине не веће од 86% вол. у вино без непреврелог шећера и у којем садржај испарљивих киселина није већи од 1,5 g/l, изражено као сирћетна киселина;
- р) **вински талог** подразумева: остатке који се накупљају у винским судовима са вином након ферментације, током чувања вина или након дозвољених енолошких третмана; остатке добијене након филтрирања или центрифугирања вина; остатке који се накупљају у судовима са чуваном грозђаном широм или након дозвољених енолошких третмана грозђане шире или остатке након филтрирања или центрифугирања грозђане шире;
- с) **грозђана комина** подразумева неферментисане или ферментисане остатке након цијеђења свјежег грозђа или измуљаног свјежег грозђа;
- т) **пикет (piquette)** јесте производ добијен ферментацијом нетретиране комине мацерисане у води или испирањем ферментисане комине водом;
- у) **нуспроизвод** подразумева ферментисано измуљано грозђе, грозђану комину или вински талог настао као заостатак у производњи вина или било којој другој преради грозђа;
- в) **произвођач вина** је физичко или правно лице или група физичких или правних лица, без обзира на легални статус групе или њених чланова, који сам прерађује свјеже грозђе, грозђану ширу или младо вино у ферментацији у вино или ширу с комерцијалном сврхом или даје да се ова прерада изврши у његово име;
- з) **прерађивач вина** је физичко или правно лице или група физичких или правних лица, без обзира на легални статус групе или њених чланова, који или у чије име се врши прерада вина чији резултати могу бити: вино, ликерско вино, пјенушаво и полупјенушаво (бисер) вино, газирано пјенушаво и полупјенушаво (бисер) вино, квалитетно пјенушаво вино или квалитетно ароматично пјенушаво вино;
- аа) **дестилер** је физичко или правно лице или група физичких или правних лица, без обзира на легални статус групе или њених чланова, који производи више од 20 литара апсолутног алкохола годишње из винских нуспроизвода или вина, с њиховим значењем у смислу одредаба овог закона;
- бб) **пуњење** подразумева стављање вина као финалног производа са комерцијалном сврхом у паковања запремине мање од 60 литара;
- цц) **пунилац** је физичко или правно лице или група физичких или правних лица, без обзира на легални статус групе или њених чланова, који врши пуњење вина или даје да се пуњење изврши у његово име;
- дд) **стављање на тржиште** подразумева држање или излагање на продају, оглашавање и нуђење на продају, испоруку или било који други начин продаје, као и директну продају крајњим потрошачима;
- ее) **трговац** је физичко или правно лице или група физичких или правних лица, без обзира на легални статус групе или њених чланова, осим трговца у

- малопродати, који држи винске производе у комерцијалне сврхе или је укључен у трговину овим производима, а који их при овом може и пунити, али не и дестиловати;
- фф) **трговац у малопродати** је физичко или правно лице или група физичких или правних лица, без обзира на легални статус групе или њених чланова, чија пословна активност укључује продају вина и шире директно потражачима у малим количинама утврђеним одредбама овог закона и подзаконским прописима који се доносе на основу овог закона, према правилима трговине и дистрибуције, искључујући лица која користе складишне винске подруме или објекте за пуњење вина у великим количинама и лица која у трговинском промету транспортују вина у ринфузи;
- гг) **винска година** подразумијева период од 1. августа текуће до 31. јула наредне године;
- хх) **воћно вино** је пиће добијено потпуном или дјелимичном алкохолном ферментацијом сока или пулле од свјежег и за прераду у воћно вино погодног коштуњавог, језграстог, јагодичастог, бобичастог или осталог воћа, осим грозђа, и које има минималну природну волумну алкохолну јачину од 1,2 вол.;
- ии) **ароматизовани вински производи** подразумијевају: ароматизована вина, ароматизована пића на бази вина и ароматизоване коктеле од вина добијене од производа грозђа (искључујући: грозђану ширу у ферментацији добијену од просушеног грозђа, концентрисану грозђану ширу, пречишћену концентрисану грозђану ширу, вино од просушеног грозђа, вино од презрелог грозђа и винско сирће) који испуњавају одредбе за ове производе утврђене овим законом и подзаконским прописима који се доносе на основу овог закона;
- јј) **стварна запреминска алкохолна јачина** подразумијева број запреминских јединица чистог алкохола које се при температури од 20(С налазе у 100 запреминских јединица производа;
- кк) **потенцијална запреминска алкохолна јачина** подразумијева број запреминских јединица чистог алкохола при 20(С која би могла да настане потпуном ферментацијом шећера који се налази у 100 запреминских јединица производа при истој температури;
- лл) **укупна запреминска алкохолна јачина** подразумијева збир стварне и потенцијалне волумне алкохолне јачине;
- мм) **природна запреминска алкохолна јачина** подразумијева укупну запреминску алкохолну јачину производа прије било каквог појачавања; и
- нн) **суперанализа** подразумијева лабораторијску анализу која се врши на посебан захтјев, уз стручно тумачење и коментар резултата анализе.
- (2) Изрази који су ради прегледности дати у једном граматичком роду у овом закону без дискриминације односе се и на мушки и на женски род.

Члан 3.

(Категорије и дефиниције производа сектора винарства)

- (1) Сектор винарства обухвата следеће категорије производа с називима овдје наведеним:
- а) вино;
 - б) младо вино у ферментацији;
 - ц) ликерско вино;

- д) пјенушаво вино;
 - е) квалитетно пјенушаво вино;
 - ф) квалитетно ароматично пјенушаво вино;
 - г) газирано пјенушаво вино;
 - х) полупјенушаво (бисер) вино;
 - и) газирано полупјенушаво (бисер) вино;
 - ј) грозђана шира;
 - к) грозђана шира у ферментацији;
 - л) грозђана шира у ферментацији екстрахована из просушеног грозђа;
 - м) концентрисана грозђана шира;
 - н) пречишћена концентрисана грозђана шира;
 - о) вино од просушеног грозђа;
 - п) вино од презрелог грозђа; и
 - р) винско сирће.
- (2) Категорије производа из става (1) тач. а), д), е), ф), г), х) и и) овог члана могу да буду подвргнуте потпуној или дјелимичној деалкохолизацији након што у потпуности постигну своја својства утврђена подзаконским прописом из става (3) овог члана.
- (3) Савјет министара БиХ подзаконским прописом дефинише категорије производа сектора винарства наведене у ставу (1) овог члана.

Члан 4.

(Коришћење израза "вино")

За потребе одредаба овог закона и подзаконских прописа који се доносе на основу овог закона, израз "вино", ако другачије није посебно наглашено, укључује следеће категорије производа сектора винарства: вино, младо вино у ферментацији, ликерско вино, пјенушаво вино, квалитетно пјенушаво вино, квалитетно ароматично пјенушаво вино, газирано пјенушаво вино, полупјенушаво (бисер) вино, газирано полупјенушаво (бисер) вино, вино од просушеног грозђа и вино од презрелог грозђа, под условом да ови изрази у својој примјени и значењу испуњавају захтјеве утврђене у члану 3 овог закона.

Члан 5.

(Производи сектора винарства)

Сектор винарства обухвата следеће производе:

- а) грозђани сок (укључујући грозђану ширу), тарифна ознака (у даљем тексту: ТО): 2009 61, 2009 69;
- б) остале грозђане шире, осим грозђаних шира у ферментацији или с ферментацијом заустављеном без додавања алкохола (ТО бројеви: 2204 30 92, 2204 30 94, 2204 30 96 и 2204 30 98);
- ц) вино од свјежег грозђа, укључујући вина појачана алкохолом; грозђана шира, осим шире из тарифног броја 2009, искључујући друге грозђане шире из ТО подбројева 2204 30 92, 2204 30 94, 2204 30 96 и 2204 30 98 (ТО број: ex 2204);
- д) свјеже грозђе, осим стоног грозђа (ТО број: 0806 10 90);
- е) винско сирће (ТО бројеви: 2209 00 11, 2209 00 19);
- ф) пикет (piquette) (ТО број: 2206 00 10);
- г) вински талог (ТО бројеви: 2307 00 11 и 2307 00 19);
- х) грозђана комина (ТО бројеви: 2308 00 11 и 2308 00 19); и
- и) друго деалкохолизовано вино чија алкохолна јачина не прелази 0,5% вол. (ТО број: ex 2202 99 19).

Члан 6.

(Надлежне институције)

- (1) Савјет министара БиХ, на приједлог Министарства спољне трговине и економских односа БиХ (у даљем тексту: Министарство), усваја подзаконске акте у вези са овим законом и обавља друге функције на начин прописан важећим законским одредбама.
- (2) Савјет министара БиХ све подзаконске акте из става (1) овог члана доноси у сарадњи и уз мишљење надлежних институција ентитета и Брчко Дистрикта БиХ, те у складу са Законом о управи ("Службени гласник БиХ", број 32/02, 102/09 и 72/17), уз претходно прибављена мишљења надлежних органа управе, сталних тијела Савјета министара БиХ и стручних институција и након спровођења поступка јавних консултација, ако је то значајно за дефинисање одређених питања.
- (3) Министарство је надлежно за доношење аката у складу са одредбама овог закона и подзаконских аката из ст. (1) и (2) овог члана. Министарство обавља послове у вези са заступањем БиХ у питањима сектора винарства према међународним тијелима, све у складу са својим надлежностима и у сарадњи са надлежним органима ентитета и Брчко Дистрикта БиХ.
- (4) Федерално министарство пољопривреде, водопривреде и шумарства, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске, Одјељење за пољопривреду, шумарство и водопривреду Брчко Дистрикта БиХ, надлежна кантонална министарства и јединице локалне самоуправе (у даљем тексту: надлежне институције) овлашћени су за спровођење одредаба овог закона и подзаконских прописа који се доносе на основу овог закона у оквирима својих надлежности.
- (5) Инспекцијски надзор над спровођењем одредаба овог закона и подзаконских прописа који се доносе на основу овог закона врше инспекцијска тијела, у складу са њиховим надлежностима утврђеним посебним прописима о инспекцијама и у складу са релевантним одредбама овог закона и подзаконских прописа који се доносе на основу овог закона.
- (6) Аналитичке, стручне и административне послове за винарство и винарство, утврђене овим законом и на основу подзаконских прописа који се доносе на основу овог закона, обављају овлашћене организације.
- (7) Министарство прописује аналитичке, стручне и административне послове и услове у погледу стручних, просторних и техничких квалификација и друге услове за обављање задатака овлашћених организација.

ДИО ДРУГИ - ОДРЕДБЕ О ПРОИЗВОДЊИ И ТРЖИШТУ**ГЛАВА I - ПРОИЗВОДЊА****Одјељак А - Производња грозђа**

Члан 7.

(Производња грозђа)

Производња грозђа укључује све агротехничке и ампелотехничке операције у винограду, укључујући бербу грозђа.

Члан 8.

(Области за производњу грозђа)

- (1) Према природним условима, области за узгој винове лозе географски се дијеле на виноградарске климатске зоне и виноградарско-географске јединице.
- (2) Виноградарска климатска зона је област са виноградарском производњом у којој владају слични климатски услови и за коју се овим законом и подзаконским прописима који се доносе на основу овог

закона прописују посебне енолошке праксе. Виноградарске климатске зоне су: А, Б, Ц I, Ц II и Ц III.

- (3) Виноградарско-географске јединице у БиХ су:
 - а) виноградарски региони;
 - б) виноградарски подрегиони;
 - ц) виногорја; и
 - д) виноградарски локалитети.
- (4) Виноградарски регион је највећа виноградарско-географска јединица која представља географску област са сличним климатским и педолошким условима који, заједно са агробиолошким факторима, утичу на основна квалитативна својства грозђа, грозђаних шира и вина произведених у тој области.
- (5) Виноградарски подрегион је мања виноградарско-географска јединица у оквирима виноградарског региона са сличним климатским и педолошким условима, сличним сортиментом винове лозе и другим агробиолошким факторима који омогућавају производњу грозђа, грозђаних шира и вина са обиљежјима специфичним за подрегион.
- (6) Виногорје је основна виноградарско-географска јединица у оквиру подрегиона или региона која представља ужу област са врло уједначеним климатским и педолошким условима, уједначеним сортиментом винове лозе и другим агробиолошким факторима који омогућавају производњу грозђа, грозђаних шира и вина са својствима карактеристичним за виногорје.
- (7) Виноградарски локалитет је географски ограничен дио виногорја са изразито повољним климатским и педолошким условима, укључујући и услове надморске висине, експозиције терена и специфичног сортимента винове лозе, који омогућавају производњу грозђа, шире и вина која се по свом квалитету разликују од вина произведених у другим дијеловима истог виногорја.
- (8) Виноградарска оаза је површином мало географски ограничено виноградарско подручје са повољним и уједначеним климатским и педолошким условима, укључујући и услове надморске висине, експозиције терена и специфичног сортимента винове лозе, који омогућавају производњу грозђа, шире и вина који по својим карактеристикама одговарају грозђу, шири и вину произведеним у најближем виногорју, али које се директно не граничи са овим виногорјем.
- (9) Савјет министара БиХ доноси посебан подзаконски пропис о демаркацији виноградарско-географских јединица у БиХ наведених у ст. (4), (5) и (6) овог члана, са њиховим јединственим називима, условима за именовање и демаркацију виноградарско-географских јединица мањих од виногорја или изван виноградарско-географских јединица наведених у ст. (4), (5) и (6) овог члана и другим оквирним елементима за уређење производње винског грозђа у њима.
- (10) Утврђивање граница виноградарско-географских јединица наведених у ст. (4), (5) и (6) овог члана и посљедишно доношење правилника наведеног у ставу (9) овог члана мора да буде извршено у складу са јединственом методологијом примјеном у стручној студији о рејонизацији виноградарства у БиХ, израђеној у складу са међународно прихваћеним стандардима и експертизом.
- (11) Виноградарски локалитет унутар виногорја наведен у ставу (7) овог члана и виноградарску оазу наведену у ставу (8) овог члана могу да предложе и дефинишу подносиоци захтјева за заштиту ознаке поријекла, у складу са одредбама овог закона и подзаконских прописа који се доносе на основу овог закона. На основу

поднесене документације, Министарство разматра, одобрава или одбацује приједлог за успостављање виноградарског локалитета или виноградарске оазе. Ако су одобрени, виноградарски локалитет или оаза морају да буду јединствено именовани, демаркирани и окарактерисани у допунама правилника наведеног у ставу (9) овог члана.

Члан 9.

(Историјски виноградарски положај)

- (1) Историјски виноградарски положај је виноград са посебним историјским и пејзажним вриједностима и који се као такав уписује у виноградарско-винарски регистар.
- (2) На основу захтјева за заштиту историјског виноградарског положаја, који садржи и мишљење министарства надлежног за културно-историјску баштину, надлежна институција ентитета или Брчко Дистрикта БиХ или од ње овлашћена управа или орган надлежан за вођење виноградарско-винарског регистра наведеног у члану 51. овог закона у регистру посебно разграничава и води виноград наведен у ставу (1) овог члана.
- (3) Надлежне институције из члана 6. става (4) овог закона, свака за своју територију, доноси посебан пропис са детаљним одредбама о промоцији и заштити историјских виноградарских положаја.

Члан 10.

(Сорте винове лозе)

- (1) У БиХ производи наведени у члану 3. ставу (1) овог закона могу се производити само од грожђа сорти винове лозе које се као признате воде у складу с одредбама става (2) овог члана.
- (2) Савјет министара БиХ доноси и, по потреби, ажурира посебан пропис са Листом признатих винских сорти винове лозе у БиХ.
- (3) До доношења прописа наведеног у ставу (2) овог члана, у БиХ могу да се гаје винске сорте винове лозе које се налазе на Сортној листи БиХ.
- (4) Као признате у БиХ могу да се воде само сорте винове лозе које испуњавају сљедеће услове:
 - а) сорта припада врсти *Vitis vinifera* L. или је настала укрштавањем између врсте *Vitis vinifera* L. и других врста рода *Vitis*; и
 - б) сорта није једна од сљедећих: Noah, Othello, Isabelle, Jacques, Clinton и Herbemont.
- (5) Када се сорта винове лозе избрише са листе наведене у ставу (2) овог члана, она мора да се искрчи у року од 15 година од године њеног брисања са Листе признатих сорти.
- (6) Изузетно, садња, пресађивање или калемљење сорти које нису на Листи признатих сорти наведеној у ставу (2) овог члана може да се одобри за научне, истраживачке и експерименталне сврхе. Ово својим прописима уређују надлежне институције из члана 6. става (4) овог закона.
- (7) Површине засађене винским сортама винове лозе с намјеном производње вина у супротности с одредбама ст. (2), (3) и (4) овог члана морају да се искрче. Међутим, обавези крчења не подлијежу површине винограда из којих се произведено грожђе користи искључиво за производњу вина које се конзумира само у домаћинству произвођача. Обавези крчења не подлијежу ни површине засађене сортама винове лозе у супротности с одредбама ст. (2), (3) и (4) овог члана с

којих се грожђе не користи за производњу вина, него у друге сврхе.

- (8) Производи добијени од грожђа сорти винове лозе са Листе признатих сорти наведене у овом члану, али који не испуњавају услове за сврставање у једну од категорија производа наведених у члану 3. ставу (1) овог закона, могу да се користе само за потрошњу у домаћинству произвођача, за производњу винског сирћета или за дестилацију.

Одјељак Б - Производња шире и вина

Члан 11.

(Производња шире и вина)

Производња шире и вина укључује транспорт и преузимање грожђа, прераду грожђа, технолошке процесе у производњи шире и вина, закључно са складиштењем.

Члан 12.

(Називи, дефиниције и продајни описи производа сектора винарства)

- (1) На производе сектора винарства примјењују се називи, дефиниције и продајни описи у складу с одредбама члана 3. овог закона.
- (2) Називи, дефиниције и продајни описи производа сектора винарства могу да се користе у БиХ само приликом стављања на тржиште производа који одговарају захтјевима за сваког од њих утврђеним у члану 3. овог закона.
- (3) Свака забуна с производима који одговарају одредбама члана 3. овог закона мора се избјегавати.
- (4) Савјет министара БиХ, по потреби, доноси подзаконске прописе у вези с даљим класификацијама и модификацијама, изузетима или одступањима од дефиниција и назива и продајних описа из члана 3. овог закона. Ове класификације и могуће модификације, изузеци или одступања морају да буду стриктно ограничени на потврђене потребе произашле из потрошачких захтјева, техничког напретка или произвођачких иновација.

Члан 13.

(Енолошке праксе)

- (1) У производњи и чувању производа наведених у члану 3. ставу (1) овог закона могу да буду коришћене само енолошке праксе дозвољене одредбама овог закона и подзаконских прописа који се доносе на основу овог закона.
- (2) Одредбе става (1) овог члана не односе се на:
 - а) грожђани сок и концентрисани грожђани сок; и
 - б) грожђану ширу и концентрисану грожђану ширу намијењену за производњу грожђаног сока.
- (3) Дозвољени енолошки поступци могу да се користе само за обезбјеђење потребних услова за винификацију, адекватно чување и потребну финализацију производа.
- (4) Производи наведени у члану 3. ставу (1) овог закона не могу да се ставе на тржиште у БиХ ако:
 - а) су подвргнути енолошким праксама које нису одобрене овим законом и подзаконским прописима који се доносе на основу овог закона;
 - б) не одговарају захтјевима одредаба у погледу појачавања, те повећања или смањења киселости; или
 - ц) су произведени у супротности с одредбама члана 14. овог закона.
- (5) Производи сектора винарства који су произведени у супротности с одредбама става (4) овог члана не могу да се ставе на тржиште и морају да буду уништени. Изузетно, надлежне институције из члана 6. става (4)

- овог закона на захтјев власника производа могу да одобре употребу неких од ових производа за дестилисање, производњу винског сирћета или за индустријске сврхе, у складу са одредбама прописа из става (6) овог члана.
- (6) С циљем обезбјеђења правилног поступања с производима сектора винарства који се не могу ставити на тржиште, надлежне институције из члана 6. става (4) овог закона доносе подзаконски пропис с одредбама о правилима и процедурама наведеним у ставу (5) овог члана, у вези са повлачењем с тржишта или уништавањем производа сектора винарства који не испуњавају захтјеве у погледу дозвољених енолошких пракси, укључујући и карактеризацију производа који се могу упутити на дестиловање, производњу сирћета или за индустријске потребе.
- (7) Савјет министара БиХ доноси подзаконски пропис о енолошким праксама и средствима којима се регулишу:
- а) супстанце или њихови састојци чија је употреба дозвољена у производњи, укључујући количинска ограничења, чистоћу и идентификацију супстанци;
 - б) дозвољене енолошке праксе;
 - ц) купажи грожђаних шира и вина, укључујући потребне дефиниције и ограничења приликом мијешања;
 - д) ограничења у погледу употребе одређених супстанци и енолошких пракси;
 - е) општи услови процедура за званично одобравање појачавања и повећања и смањења киселости;
 - ф) општи услови о чувању, промету, одлагању и употреби производа који нису у складу с одредбама овог закона о енолошким праксама и његовим одредбама о називима, дефиницијама и продајним описима; и
 - г) остале опште одредбе у вези са примјеном енолошких пракси и средстава.
- (8) Приликом одобравања енолошких пракси прописом из става (7) овог члана Савјет министара БиХ ће:
- а) имати у виду енолошке праксе које је препоручила и објавила Међународна организација за виноградарство и винарство (Organisation Internationale de la Vigne et du Vin), (у даљем тексту: ОИВ), као и резултате експеримената с још неодобреним енолошким праксама;
 - б) имати у виду потребу заштите здравља људи;
 - ц) имати у виду могуће ризике од довођења потрошача у заблуду у погледу њихове уобичајене перцепције о секторским производима, узимајући у обзир доступност и поузданост информација у средствима информисања којима би се овакви ризици искључили;
 - д) одобрити поступке и средства која омогућавају очување природних суштинских карактеристика винских производа и која не доводе до знатних промјена њиховог састава;
 - е) обезбиједити минимално прихватљиви ниво заштите животне средине; и
 - ф) поступати у складу са општим правилима и ограничењима о појачавању, повећању киселости и смањењу киселости утврђеним овим законом.
- Члан 14.
(Опште забране)
- (1) Није дозвољено додавање воде у производ, осим у ситуацијама када је то због природе конкретне енолошке праксе неизбежно.
- (2) Није дозвољено додавање алкохола у производ, осим у поступцима добијања свјеже грожђане шире у којој је ферментација заустављена додавањем алкохола, у производњи ликерских вина, пјенушавих вина, полупјенушавих (бисер) вина и вина алкохолно појачаних за дестилацију.
- (3) Вино алкохолно појачано за дестилацију може да се употреби само за дестилацију.
- (4) Свјежа грожђана шира у којој је ферментација заустављена додавањем алкохола не може да се користи у производњи производа под ТО бројевима 2204 10, 2204 21 и 2204 29. Ово не доводи у питање могуће строже одредбе које надлежне институције из члана 6. става (4) овог закона могу да утврде у својим областима при прављењу производа који не спадају у оквиру ТО бројева 2204 10, 2204 21 и 2204 29.
- (5) Грожђани сок и концентрисани грожђани сок не смију да се прерађују у вино нити додају у вино. Ови производи на територији БиХ се не смију подвргавати алкохолној ферментацији.
- (6) Грожђана шира у ферментацији издвојена из просушеног грожђа може да се стави на тржиште само за производњу ликерских вина, и то само у виноградарским областима у којима је њена таква употреба била у примјени најраније 1. јануара 1985. године и за производњу вина од презрелог грожђа.
- (7) Увезено свјеже грожђе, грожђана шира, грожђана шира у ферментацији, концентрисана грожђана шира, пречишћена концентрисана грожђана шира, грожђана шира чија је ферментација заустављена додавањем алкохола, грожђани сок, концентрисани грожђани сок и вино или смјесе ових производа не смију се прерађивати и додавати у производе наведене у члану 3 става (1) овог закона на територији БиХ.
- (8) Забрањена је купажа увезеног вина с вином произведеним у БиХ и купажа између увезених вина.
- (9) Забрањена је прекомјерна употреба притиска приликом цијеђења грожђа. Надлежне институције из члана 6. става (4) овог закона утврђују минималне концентрације алкохола које се морају наћи у комини и винском талогу, имајући у виду локалне и техничке услове.
- (10) Укупна запреминска алкохолна јачина нуспроизвода наведених у ставу (9) овог члана коју утврђују надлежне институције из члана 6. става (4) овог закона не може бити мања од 5% у односу на укупну волумну алкохолну јачину вина.
- (11) Од комине и винског талога се могу производити само алкохол, јака алкохолна пића и пикет.
- (12) Цијеђење винског талога и поновна ферментација комине забрањени су у било које сврхе, осим дестилације или производње пикета. Филтрирање и центрифугирање винског талога не сматрају се цијеђењем, уколико су производи настали цијеђењем исправни и испуњавају услове за стављање на тржиште.
- (13) Пикет може да се користи само за дестилацију или конзумирање у домаћинству произвођача.
- (14) Надлежне институције из члана 6. става (4) овог закона својим прописима утврђују начин одлагања нуспроизвода, при чему ови прописи могу захтијевати одлагање нуспроизвода само у дестилерије.
- (15) Вјештачке супстанце, осим оних које су посебно одобрене као енолошка средства, не могу да се користе у производњи шире и вина нити им се могу додавати. Овако произведени шире и вина сматрају се фалсификованим и морају се уништити.

Члан 15.

(Посебна правила за одређене енолошке праксе)

- (1) С циљем очувања битних карактеристика вина са заштићеном ознаком поријекла или заштићеном ознаком географског поријекла те пјенушавих и ликерских вина, надлежне институције из члана 6. става (4) овог закона могу за производњу вина да утврде строга правила од оних која су утврђена овим законом и подзаконским прописима који се доносе на основу овог закона, укључујући ограничења или забране одређених енолошких пракси.
- (2) Дозвољена је експериментална примјена неодобрених енолошких пракси.
- (3) Надлежне институције из члана 6. става (4) овог закона својим прописима регулишу експерименталну примјену неодобрених енолошких пракси, као и услове за чување, промет и употребу производа добијених експерименталном примјеном неодобрених енолошких пракси.

Члан 16.

(Покварена и вина с маном)

- (1) На тржиште се не смије ставити вино које је значајно промијењено усљед:
 - а) микробиолошких утицаја (покварено вино); и/или
 - б) хемијских или физичко-хемијских процеса или усвајања страних супстанци којима су битно угрожена органолептичка својства вина (вино с маном).
- (2) Изузетно, прије стављања на тржиште вино наведено у ставу (1) овог члана може да се мијеша с другим вином с циљем његове поправке. Вино добијено оваквим мијешањем може да се стави на тржиште само ако испуњава услове прописане овим законом и подзаконским прописима.

Члан 17.

(Дестилација)

- (1) Дестилер који прерађује нуспроизоде сектора винарства и вино мора да буде уписан у Виноградарско-винарски регистар наведен у члану 52. овог закона и да води евиденције о производњи и квалитету дестилата, пласману дестилата на тржиште и улазима нуспроизвода и вина као сировина за дестилацију.
- (2) Надлежне институције из члана 6. става (4) овог закона посебним подзаконским прописом утврђују правила о пријему нуспроизвода и вина за дестилацију и отпремању дестилата те информације које у својим регистрима води дестилерија.

ГЛАВА II - ОЗНАКЕ ПОРИЈЕКЛА, ОЗНАКЕ ГЕОГРАФСКОГ ПОРИЈЕКЛА И ТРАДИЦИОНАЛНИ ИЗРАЗИ

Одјељак А - Опште одредбе ове главе

Члан 18.

(Обухват и изузеци)

- (1) Одредбе о ознакама поријекла, ознакама географског поријекла и традиционалним изразима у овој глави односе се на производе наведене у члану 3. ставу (1) тач. а), ц), д), е), ф), х), и), к), о) и п) овог закона.
- (2) Правила утврђена у овој глави не примјењују се на производе наведене у члану 3. ставу (1) тач. а), д), е), ф), х) и и) овог закона, ако су ти производи били подвргнути потпуној деалкохолизацији.

Члан 19.

(Циљеви)

Одредбе ове главе примјењују се с циљем:

- а) заштите легитимних интереса потрошача и произвођача;
- б) обезбјеђења несметаног функционисања тржишта производа наведених у члану 18. ставу (1) овог закона; и
- ц) промовисања квалитета производа наведених у члану 18. ставу (1) овог закона.

Одјељак Б - Ознака поријекла и ознака географског поријекла

Члан 20.

(Дефиниције овог одјељка)

- (1) За потребе овог одјељка примјењују се следеће дефиниције:
 - а) **ознака поријекла** подразумијева назив, укључујући традиционално коришћени назив, којим се означава производ из члана 3. става (1) тач. а), ц), д), е), ф), х), и), к), о) и п) овог закона који испуњава следеће услове:
 - 1) квалитет и својства производа у основи или искључиво настају под утицајем посебних природних и људских фактора одређене географске области;
 - 2) поријеклом је из одређеног мјеста, одређеног региона или, у изузетним случајевима, одређене земље;
 - 3) грожђе од којег се производ добија узгојено је искључиво на именованој географској области;
 - 4) производња се одвија на именованој географској области; и
 - 5) производ је добијен од сорти винове лозе које припадају врсти *Vitis vinifera* L. или су настале укрштањем врсте *Vitis vinifera* L. са другим врстама рода *Vitis*.
 - б) **ознака географског поријекла** значи назив, укључујући традиционално коришћени назив, којим се означава производ из члана 3. става (1) тач. а), ц), д), е), ф), х), и), к), о) и п) овог закона који испуњавају следеће услове:
 - 1) производ има специфичан квалитет, углед или друга обиљежја која могу да се припишу његовом географском поријеклу;
 - 2) производ потиче из одређеног мјеста, одређеног региона или, у изузетним случајевима, одређене земље;
 - 3) најмање 85% грожђа коришћеног за његову производњу потиче искључиво из те географске области;
 - 4) производња се одвија на именованој географској области; и
 - 5) производ се добија од грожђа сорти винове лозе које припадају врсти *Vitis vinifera* L. или су настале укрштањем врсте *Vitis vinifera* L. и других врста из рода *Vitis*.
- (2) Изузетно од одредаба става (1) тачке а) алинеје 4) и тачке б) алинеје 4) овог члана и под условом да то предвиђа спецификација производа, производ са заштићеном ознаком поријекла или ознаком географског поријекла може да се производи и на било којој од следећих локација:
 - а) у области која је у непосредној близини разграничене именоване области;
 - б) у области која се налази унутар исте или сусједне административне јединице, у складу са прописима којима се регулишу административне јединице; и

- ц) у случају прекограничне ознаке поријекла или ознаке географског поријекла или гдје постоји споразум о контролним мјерама између БиХ и сусједне земље, у области која се налази у непосредној близини именоване географске области.
- (3) Одређени традиционално коришћени изрази чине ознаку поријекла или ознаку географског поријекла уколико:
- означавају вино;
 - се односе на географски назив;
 - испуњавају услове наведене у ставу (1) тачки а) ал. 1), 2), 3), 4) овог члана; и
 - су биле подвргнуте поступку утврђеном одредбама овог одјељка којим ознаке поријекла или ознаке географског поријекла постају заштићене.
- (4) Производња како је наведена у ставу (1) тачки а) алинеји 4) и тачки б) алинеји 4) овог члана подразумијева све операције, од бербе грозђа до завршетка процеса производње вина, изузимајући бербу грозђа које не потиче из именоване географске области из става (1), тачке б) алинеје 3) уз изузеће било којег постпроизводног процеса;
- (5) У сврху примјене одредбе наведене у ставу (1) тачки б) алинеји 3) овог члана, максимални удио грозђа од 15% који може да потиче ван именоване области мора да потиче из БиХ.

Члан 21.

(Захтјев за заштиту)

- (1) Захтјеви за заштиту назива као ознака поријекла или ознака географског поријекла укључују:
- назив чија се заштита тражи;
 - име и адресу подносиоца захтјева;
 - спецификацију производа, како је наведено у ставу (3) овог члана; и
 - јединствени документ као сажетак спецификације производа из става (3) овог члана.
- (2) Спецификација производа наведена у ставу (3) треба да омогући заинтересованим странама увид и провјеру услова производње који се односе на ознаку поријекла или ознаку географског поријекла.
- (3) Спецификација производа мора да садржи најмање:
- назив чија се заштита тражи;
 - опис једног или више вина, који садржи:
 - код захтјева за заштиту ознаке поријекла, основне аналитичке индикаторе и органолептичка својства вина;
 - код захтјева за заштиту ознаке географског поријекла, главне аналитичке индикаторе и процјену или назнаке органолептичких својстава вина;
 - гдје је примјењиво, специфичне енолошке праксе које се користе у производњи једног или више вина, као и релевантна ограничења;
 - разграничење конкретне именоване географске области;
 - максималне приносе грозђа по хектару;
 - назив сорте или називе сорти винове лозе од чијег се грозђа добија једно или више вина;
 - детаље и образложења у вези са захтјевима из члана 20. става (1) тачке а) алинеје 1) или тачке б) алинеје 1) овог закона:
 - у погледу заштићене ознаке поријекла, повезаност између квалитета или обиљежја производа и географског окружења из члана 20. става (1) тачке а) алинеје 1); појединости

које се односе на људске факторе тог географског окружења могу се, ако је то релевантно, ограничити на опис управљања земљиштем, биљним материјалом и пејзажима, узгојних пракси или било којег другог релевантног људског доприноса одржавању природних фактора географског окружења из ове тачке;

- у погледу заштићене ознаке географског поријекла, повезаност одређеног квалитета, угледа или другог обиљежја производа и географског поријекла из члана 20. става (1) тачке б) алинеје 1) овог закона;
 - примјењиве захтјеве утврђене овим законом и подзаконским прописима који се доносе на основу овог закона; и
 - назив и адресу управе или органа који верификује усклађеност производње са одредбама спецификације производа и његове специфичне задатке.
- (4) Спецификација производа може да садржи опис доприноса ознаке поријекла или ознаке географског поријекла одрживом развоју.
- (5) Ако се вино може дјелимично деалкохолизирати, спецификација производа садржи и опис дјелимично деалкохолизованог вина у складу са ставом (3), тачком б) овог члана *mutatis mutandis* и, према потреби, посебне енолошке поступке који се употребљавају за производњу дјелимично деалкохолизованог вина, као и релевантна ограничења у његовој производњи.

Члан 22.

(Подносиоци захтјева и процедуре по поднесеним захтјевима)

- Процедуре по основама захтјева за заштиту ознака поријекла или ознака географског поријекла за вина произведена у БиХ спроводи Министарство.
- Свака заинтересована група произвођача или, у изузетним и оправданим случајевима један произвођач, може да поднесе захтјев за заштиту ознаке поријекла или ознаке географског поријекла. Подношењу захтјева се могу придружити и друге заинтересоване стране.
- Произвођачи могу да поднесу захтјев за заштиту само за вина која они производе.
- У случају назива којим се означава прекогранични географски простор у сусједству БиХ може да се поднесе и заједнички захтјев за заштиту у обје државе.
- Савјет министара БиХ прописује процедуре заштите ознака поријекла или ознака географског поријекла за вина произведена у БиХ.

Члан 23.

(Хомоними)

- Назив за који је поднесен захтјев и који је у потпуности или дјелимично хомониман са називом који је већ регистрован у складу с овим законом региструје се, узимајући у обзир локално и традиционално коришћење и било какву опасност од довођења потрошача у заблуду.
- Хомонимни назив који погрешно упућује потрошача да производ долази из неке друге области, чак и ако је такав назив тачан у односу на стварну област или мјесто поријекла дотичних производа, не може да буде заштићен.
- Регистровани хомонимни назив може да се употребљава само ако у пракси постоји довољна разлика између хомонима који се штити касније и назива који је већ уписан у Регистар заштићених ознака из члана 27. овог

закона, уважавајући потребу да се према произвођачима поступа на непристрасан и праведан начин и да се избјегне довођење потрошача у заблуду.

- (4) Одредбе ст. (1), (2) и (3) овог члана примјењују се *mutatis mutandis* ако је назив за који се подноси захтјев у потпуности или дјелимично хомониман са ознаком заштићеном у оквиру националног права других држава.
- (5) Ако назив сорте винове лозе садржи заштићену ознаку поријекла или заштићену ознаку географског поријекла или се састоји од њих, тај назив не може се користити за означавања пољопривредних производа. Како би се узели у обзир постојећи начини означавања, Савјет министара БиХ је овлашћен да донесе подзаконске акте којима се утврђују изузеци од овог правила.
- (6) Заштитом ознака поријекла и ознака географског поријекла производа наведених у члану 18. ставу (1) овог закона не доводе се у питање заштићене ознаке географског поријекла које се примјењују на јака алкохолна пића.

Члан 24.

(Додатни разлози за одбијање заштите)

- (1) Назив који је постао генерички не може се заштитити као ознака поријекла или ознака географског поријекла. За потребе овог одјељка, "назив који је постао генерички" значи назив вина који је, иако се односи на мјесто или област гдје је производ изворно произведен или стављен на тржиште, постао уобичајени назив вина у БиХ. При утврђивању да ли је неки назив постао генерички или није, узимају се у обзир одговарајући фактори, а посебно:
 - а) постојећа ситуација у БиХ, посебно у областима потрошње; и
 - б) релевантно право у БиХ.
- (2) Назив се не може заштитити као ознака поријекла или ознака географског поријекла ако би, с обзиром на углед и познатост жига, заштита могла довести потрошача у заблуду у вези са стварним идентитетом вина.

Члан 25.

(Односи са жиговима)

- (1) Ако је ознака поријекла или ознака географског поријекла регистрована према одредбама овог закона и подзаконских прописа који се доносе на основу овог закона, регистрација жига чија би употреба била у супротности са чланом 26. ставом (2) овог закона и који се односи на производ из једне од категорија наведених у члану 3. ставу (1) овог закона одбија се ако је захтјев за регистрацију жига био поднесен након датума подношења Министарству захтјева за регистрацију, у вези с ознаком поријекла или ознаком географског поријекла.
- (2) Жигови који су регистровани у супротности с одредбама става (1) овог члана се поништавају.
- (3) Жиг чија је употреба у супротности с одредбама члана 26. става (2) овог закона, за који је поднесен захтјев или је регистрован прије датума на који је захтјев за заштиту ознаке поријекла или ознаке географског поријекла био поднесен Министарству, може се и даље употребљавати и обнављати без обзира на заштиту ознаке поријекла или ознаке географског поријекла, под условом да не постоје основе за поништавање или опозив тог жига према одредбама прописа о жиговима у БиХ. У таквим случајевима дозвољава се употреба ознаке поријекла или ознаке географског поријекла, као и употреба релевантних жигова.

Члан 26.

(Употреба заштићених ознака поријекла и заштићених ознака географског поријекла)

- (1) Заштићену ознаку поријекла и заштићену ознаку географског поријекла може да користи било који субјекат који на тржиште ставља вино произведено у складу с одговарајућом спецификацијом производа.
- (2) Заштићена ознака поријекла и заштићена ознака географског поријекла, као и вино које носи заштићени назив у складу са спецификацијом производа, заштићени су од:
 - а) било које директне или индиректне комерцијалне употребе тог заштићеног назива, укључујући употребу за производе који се користе као састојци:
 - 1) за упоредиве производе који нису у складу са спецификацијом производа заштићеног назива; или
 - 2) ако се таквом употребом искоришћава, умањује или нарушава углед ознаке поријекла или ознаке географског поријекла;
 - б) сваке злоупотребе, имитације или алудирања, чак и ако је означено право поријекло производа или услуге или ако је заштићени назив преведен, транскрибован или транслитерисан или ако су му додати изрази као што су: "стил", "тип", "метода", "како се производи у", "имитација", "арома", "као" и слично, укључујући случајеве када се ти производи употребљавају као састојци;
 - ц) било које друге лажне ознаке или ознаке које доводе у заблуду у погледу извора, поријекла, природе или кључних особина производа на унутрашњој или спољној амбалажи, на промотивним материјалима или документима који се односе на одређени вински производ, као и паковање производа у амбалажу која ствара погрешну представу о његовом поријеклу; и
 - д) било коју другу праксу која потрошача може да доведе у заблуду у погледу правог поријекла производа.
- (3) Заштићене ознаке поријекла и заштићене ознаке географског поријекла у БиХ не могу да постану генерички изрази у смислу одредаба члана 24. става (1) овог закона.
- (4) Заштита из става (2) овог члана примјењује се и у вези са:
 - а) робом која улази на царинско подручје БиХ, а није пуштена у слободан промет унутар њеног царинског подручја; и
 - б) робом која се продаје на даљину, на примјер у оквиру електронске трговине.
- (5) За робу која улази на царинско подручје БиХ, а није пуштена у слободан промет унутар њеног царинског подручја, група произвођача или било који привредни субјекат који има право да употребљава заштићену ознаку поријекла или заштићену ознаку географског поријекла има право да спријечи све треће стране да, у оквиру трговине, у БиХ унесу робу која на том подручју није пуштена у слободан промет, ако та роба, укључујући амбалажу, долази из других земаља и без одобрења носи заштићену ознаку поријекла или заштићену ознаку географског поријекла.

Члан 27.

(Регистар заштићених ознака поријекла и заштићених ознака географског поријекла)

Министарство успоставља и води електронски Регистар заштићених ознака поријекла и заштићених ознака географског поријекла који треба да буде доступан јавности.

Члан 28.

(Измјене спецификације производа)

- (1) Подносилац захтјева који испуњава услове утврђене у члану 22. овог закона може да поднесе захтјев за одобравање измјена спецификација производа са заштићеном ознаком поријекла или заштићеном ознаком географског поријекла. Измјене се посебно могу односити на примјену нових научних или техничких сазнања или како би се поново разграничила географска област из члана 21. става (3) тачке д) овог закона. Захтјеви за измјене спецификације производа морају да садрже опис измјена и наведене разлоге за тражене измјене.
- (2) Савјет министара БиХ подзаконским прописом из члана 31. става (3) овог закона утврђује услове, поступак и процедуру измјене спецификације производа из става (1) овог члана.

Члан 29.

(Поништење)

- (1) Министарство може, на сопствену иницијативу или на образложен захтјев надлежне институције из члана 6. става (4) овог закона, друге земље или физичког или правног лица које има легитиман интерес, да донесе акт којим се поништава заштита ознаке поријекла или заштита ознаке географског поријекла, ако наступи једна од сљедећих околности или више њих:
 - а) више није гарантована усклађеност с одговарајућом спецификацијом производа;
 - б) најмање седам узастопних година на тржиште није стављен ниједан производ заштићен ознаком поријекла или ознаком географског поријекла;
 - ц) подносилац захтјева који испуњава услове утврђене у члану 22. овог закона изјавио је да више не жели да одржава заштиту ознаке поријекла или ознаке географског поријекла.
- (2) Поништавање заштићене ознаке поријекла или заштићене ознаке географског поријекла наведено у ставу (1) овог члана ступа на снагу након спровођења одговарајућих процедура утврђених у подзаконском акту из члана 31. става (6) овог закона.

Члан 30.

(Накнаде)

- (1) Министарство наплаћује накнаде за покриће својих трошкова у вези са заштитом ознаке поријекла или ознаке географског поријекла, укључујући трошкове у вези са разматрањем: захтјева за заштиту, приговора, захтјева за спецификације производа и захтјева за поништење.
- (2) Савјет министара БиХ прописује висину накнаде из става (1) овог члана посебним прописима.

Члан 31.

(Имплементациона овлашћења)

- (1) Како би се узела у обзир посебна обилежја производње у разграниченој географској области, Савјет министара БиХ подзаконским прописом утврђује:
 - а) додатне критеријуме за разграничења географских области; и
 - б) ограничења и одступања која се односе на производњу у разграниченој географској области.

- (2) С циљем обезбјеђења квалитета и сљедивости, Савјет министара БиХ подзаконским прописом утврђује услове под којима спецификација производа може да укључује додатне захтјеве.
- (3) С циљем заштите легитимних права и интереса произвођача и других субјекта у сектору винарства, Савјет министара БиХ подзаконским прописом детаљније утврђује:
 - а) врсте подносилаца захтјева за заштиту ознаке поријекла или ознаке географског поријекла;
 - б) услове који морају да се испуне у погледу захтјева за заштиту ознаке поријекла или ознаке географског поријекла, контролу од стране Министарства, поступак за подношење приговора и поступке за измјену, поништење и конверзију заштићених ознака поријекла или заштићених ознака географског поријекла;
 - ц) услове за подношење захтјева за прекограничну заштиту;
 - д) датум од којег је на снази заштита или измјена заштите; и
 - е) услове који се односе на измјену спецификације производа.
- (4) С циљем обезбјеђења адекватног нивоа заштите, Савјет министара БиХ подзаконским прописом детаљније уређује ограничења која се односе на заштићену ознаку.
- (5) Савјет министара БиХ подзаконским прописом детаљније уређује:
 - а) информације које у спецификацији производа треба навести о повезаности карактеристика географске области и карактеристика финалног производа;
 - б) објављивање одлуке о заштити или одбијању заштите;
 - ц) успостављању Регистра наведеног у члану 27. овог закона;
 - д) конверзију заштићене ознаке поријекла у заштићену ознаку географског поријекла; и
 - е) подношење захтјева за прекограничну заштиту.
- (6) Савјет министара БиХ подзаконским прописом утврђује процедуре разматрања захтјева за заштиту и процедуре за одобравање измјена, као и процедуре за подношење и рјешавање приговора те захтјева за конверзије и поништавање заштите.

Одјељак Ц - Традиционални израз

Члан 32.

(Дефиниција традиционалног израза)

"Традиционални израз" значи израз који је у БиХ традиционално коришћен за производе наведене у члану 3. ставу (1) тач. а), ц), д), е), ф), х), и), к), о) и п) овог закона да би се означило:

- а) да производ има заштићену ознаку поријекла или заштићену ознаку географског поријекла у смислу одредаба овог закона; или
- б) начин производње или метода старења или квалитет, боја, врста или мјесто или посебан догађај повезан с историјом производа са заштићеном ознаком поријекла или заштићеном ознаком географског поријекла.

Члан 33.

(Заштита)

- (1) Традиционални изрази штите се од незаконитог коришћења.

- (2) Заштићени традиционални израз може да се користи само за производ који је произведен у складу са дефиницијом наведеном у члану 32. овог закона.
- (3) Традиционални изрази заштићени су само на језику и за категорије производа од грозђа, како је наведено у захтјеву, против:
- сваке злоупотребе заштићеног израза, укључујући ситуације када се они користе са изразима као што су: "стил", "тип", "метода", "како се производи у", "имитација", "арома", "попут" или слично;
 - било које друге лажне или обмањујуће ознаке која се односи на природу, својства или кључна квалитативна својства производа, на унутрашњој или спољној амбалажи, промотивним материјалима или документима који се односе на конкретан производ; и
 - сваког другог поступања које би могло обманути потрошача, а посебно остављања утиска да вино испуњава услове за означавање заштићеним традиционалним изразом.
- (4) Традиционални изрази не могу да постану генерички у БиХ.

Члан 34.

(Регистар заштићених традиционалних израза)

- Министарство успоставља и води Регистар заштићених традиционалних израза за вина која се производе у БиХ.
- Електронски изводи из овог регистра су јавни.

Члан 35.

(Имплементациона овлашћења)

- С циљем обезбјеђења адекватног нивоа заштите, Министарство за сваки појединачни случај доноси акт о језику, испису и изговору традиционалног израза који се штити.
- С циљем заштите легитимних права и интереса произвођача и других оператера у сектору винарства, Савјет министара БиХ подзаконским прописом детаљније утврђује:
 - субјекте који могу да поднесу захтјев за заштиту традиционалног израза;
 - услове валидности захтјева за заштиту традиционалног израза;
 - класификацију традиционалног израза у складу с одредбама члана 32. овог закона;
 - основе за подношење приговора на предложено признавање традиционалног израза;
 - област примјене заштите;
 - везе са жиговима, са заштићеним традиционалним изразима, са заштићеним ознакама поријекла или ознакама географског поријекла, са хомонимима или са одређеним називима винове лозе;
 - основе за поништење традиционалног израза;
 - објављивање датума подношења захтјева за заштиту традиционалног израза, рокове за подношења приговора и објављивање датума подношења захтјева за поништење;
 - поступке у вези са захтјевом за заштиту традиционалног израза, укључујући разматрање од стране Министарства, поступке за подношење приговора и поступке за измјену и поништење.
- Имајући у виду посебна обиљежја трговине између БиХ и одређених земаља, Савјет министара БиХ може да утврди подзаконским прописом услове под којим се традиционални изрази могу употребљавати за производе из ових земаља, односно да одреди

одступања од одредаба члана 32. и члана 33. става (3) овог закона.

- (4) Савјет министара БиХ подзаконским прописом детаљније утврђује процедуре разматрања захтјева за заштиту или модификацију традиционалног израза, као и процедуре за подношење и разматрање приговора и процедуре за отказивање, а посебно:
- обрасце докумената;
 - рокове;
 - појединости о чињеницама, доказе и пратећу документацију које је потребно поднијети уз захтјеве; и
 - правила о објављивању заштите традиционалних израза.

Одјељак Д - Посебне одредбе о заштићеним ознакама поријекла, заштићеним ознакама географског поријекла и традиционалним изразима

Члан 36.

(Класификација вина са и без заштићене ознаке поријекла или заштићене ознаке географског поријекла)

- Вина из члана 3. става (1) тачке а) овог закона, произведена у БиХ, класификују се у групе, како слиједи:
 - вина без заштићеног географског израза; и
 - вина са заштићеним географским изразом, и то:
 - вина са заштићеном ознаком географског поријекла; и
 - вина са заштићеном ознаком поријекла.
- Вина без заштићеног географског израза из става (1) тачке а) овог члана су вина без заштићене ознаке географског поријекла или заштићене ознаке поријекла која могу да носе назив једне или више сорти винове лозе (у даљем тексту: сорта вина) и годину бербе грозђа, под условима утврђеним овим законом и подзаконским прописима који се доносе на основу овог закона.
- Вина са заштићеном ознаком географског поријекла из става (1) тачке б) алинеје 1) овог члана су вина која испуњавају услове одредаба из члана 20. става (1) тачке б) овог закона и која могу да носе назив једне или више сорти винове лозе и годину бербе. Вина из ове групе произведена у БиХ сврставају се само у једну категорију: "регионално вино са ознаком територије (регионално вино ОТ)".
- Вина са заштићеном ознаком поријекла из става (1), тачке б) алинеје 2) овог члана су вина која испуњавају услове одредаба из члана 20. става (1) тачке а) овог закона и која могу да носе назив једне или више сорти винове лозе и годину бербе. Вина из ове групе произведена у БиХ сврставају се у сљедеће категорије:
 - "квалитетно вино са контролисаним ознаком територије" или "квалитетно вино КОТ", и
 - "врхунско вино са контролисаним ознаком територије и аутентичности" или "врхунско вино КОТА".

Члан 37.

(Односи заштићених ознака поријекла и ознака географског поријекла с одређеним традиционалним изразима)

- Вино из члана 3. става (1) тачке а) овог закона произведено у БиХ које, у складу с одредбама овог закона и подзаконским прописима који се доносе на основу овог закона, испуњава услове за истицање заштићене ознаке географског поријекла или заштићене ознаке поријекла у промету се означава

- традиционалним изразима за категорије вина из ст. (2) и (3) тач. а) и б) овог члана.
- (2) Умјесто израза "заштићена ознака географског поријекла" вино може носити традиционални израз за категорију вина "регионално вино с ознаком територије" или "регионално вино ОТ" или "regionalno vino s oznakom teritorije" или "regionalno vino OT" иза којег је назив виноградарског региона из члана 8. става (4) овог закона који мора да буде заштићена ознака географског поријекла.
- (3) Умјесто израза "заштићена ознака поријекла" вино може носити традиционални израз за категорију вина, како слиједи:
- а) "квалитетно вино с контролисаном ознаком територије" или "квалитетно вино КОТ" или "kvalitetno vino s kontroliranom oznakom teritorije" или "kvalitetno vino KOT" иза којег је назив виноградарског подрегиона или виногорја из члана 8. ст. (5) и (6) овог закона, који мора да буде заштићена ознака поријекла, уз могућност додавања имена виноградарског локалитета; и
- б) "врхунско вино са контролисаном ознаком територије и аутентичности" или "врхунско вино КОТА" или "vrhunsko vino s kontroliranom oznakom teritorije i autenticnosti" или "vrhunsko vino KOTA" иза којег је назив виногорја, како је наведено у члану 8. ставу (6) овог закона, који мора да буде заштићена ознака поријекла и којем се може додати назив виноградарског локалитета или мање виноградарско-географске јединице.
- (4) Вино означено једним од традиционалних израза за категорије вина наведених у ст. (2) и (3), тач. а) и б) овог члана на себи не може истовремено да носи и испис "заштићена ознака географског поријекла" или "заштићена ознака поријекла" истакнут непосредно уз назив заштићене ознаке географског поријекла или заштићене ознаке поријекла.
- (5) Савјет министара БиХ подзаконским прописом као традиционалне изразе у складу с одредбама члана 32. тачке а) овог закона штити традиционалне изразе за категорије вина наведене у ст. (2) и (3), тач. а) и б) овог члана и детаљније утврђује услове за коришћење традиционалних израза за категорије вина са заштићеном ознаком поријекла или заштићеном ознаком географског поријекла.

Члан 38.

(Комисија за заштићене ознаке поријекла, заштићене ознаке географског поријекла и традиционалне изразе вина и ароматизованих винских производа)

- (1) Савјет министара БиХ на приједлог Министарства именује Комисију за заштићене ознаке поријекла, заштићене ознаке географског поријекла и традиционалне изразе вина и ароматизованих винских производа (у даљем тексту: Комисија).
- (2) Комисија из става (1) овог члана има сљедеће задатке:
- а) административно и стручно разматрање захтјева за заштиту ознака поријекла, ознака географског поријекла и традиционалних израза, као и поднесених приговора у поступцима заштите или отказивања заштите;
- б) израда приједлога о заштити или одбијању заштите, као и приједлога о прихватању или одбијању приговора који се упућује на одлучивање Министарству; и
- ц) извршавање других послова у вези са заштићеним ознакама поријекла, заштићеним ознакама

географског поријекла и традиционалним изразима по налогу Министарства.

ГЛАВА III - ТРЖИШНЕ ОДРЕДБЕ

Одјељак А - Означавање, презентација и рекламирање

Члан 39.

(Дефиниције ове главе)

За потребе овог одјељка примјењују се сљедеће дефиниције:

- а) "означавање" значи све ријечи, податке, жигове, називе марки, слике или симболе који се налазе на било којој амбалажи, документу, обавјештењу, ознаци, прстену или омоту који иде уз производ или се на њега односи;
- б) "презентација" значи све информације које се потрошачима преносе преко амбалаже дотичног производа, укључујући све облике и врсте боца; и
- ц) "рекламирање" значи облик тржишне и друштвене комуникације, гдје се путем комуникационог процеса поруке, обично путем медија, шаљу циљаној публици и јавности како би се утицало на ставове и понашање прималаца.

Члан 40.

(Примјена осталих прописа)

- (1) Уколико одредбама овог закона и подзаконским прописима који се доносе на основу овог закона није другачије утврђено, на означавање вина у тржишном промету примјењују се одредбе посебних прописа о означавању и презентацији прехранбених производа који су на снази у БиХ.
- (2) Производи наведени у члану 3. ставу (1) тач. а), б), ц), д), е), ф), г), х), и), ј), к), м), о) и п) овог закона не могу носити друге ознаке осим оних утврђених овим законом и подзаконским прописима који се доносе на основу овог закона, осим ако ове одредбе не испуњавају одредбе посебних прописа о означавању и презентацији прехранбених производа који су на снази у БиХ.

Члан 41.

(Обавезни подаци)

- (1) Обавезни елементи означавања производа наведених у члану 3. ставу (1) тач. а), б), ц), д), е), ф), г), х), и), ј), к), м), о) и п) овог закона, стављених на тржиште у БиХ или намијењених извозу, јесу:
- а) ознака категорије производа од грожда у складу са чланом 3. ставом (1) овог закона, при чему се за производе под тач. а) и од д) до и), ако су подвргнути деалкохолизацији, наводи и сљедеће:
- 1) израз "деалкохолизовано" ако стварна алкохолна јачина производа износи највише 0,5% вол.; или
 - 2) израз "дјелимично деалкохолизовано" ако стварна алкохолна јачина производа износи више од 0,5% вол., а мање од најмање стварне алкохолне јачине те категорије прије деалкохолизације.
- б) за вина са заштићеном ознаком поријекла или заштићеном ознаком географског поријекла:
- 1) израз "заштићена ознака поријекла" или "заштићена ознака географског поријекла"; и
 - 2) назив заштићене ознаке поријекла или заштићене ознаке географског поријекла;
- ц) стварна волумна алкохолна јачина;
- д) ознака поријекла;
- е) ознака пунионице или, код пјенушавог вина, газираног пјенушавог вина, квалитетног пјенушавог вина или квалитетног ароматичног

- пјенушаваг вина, назив произвођача или продавача;
- ф) ознака увозника, за увезена вина;
- г) за пјенушава вино, газирано пјенушава вино, квалитетно пјенушава вино или квалитетно ароматично пјенушава вино, ознака за садржај шећера у вину;
- х) нутритивна декларација, у складу с одредбама посебног прописа о пружању информација потрошачима о храни;
- и) попис састојака, у складу с одредбама посебног прописа о пружању информација потрошачима о храни; и
- ј) у случају вина која су подвргнута деалкохолизацији и чија је стварна алкохолна јачина мања од 10% вол., најкраћи рок трајања, у складу с одредбама посебног прописа о пружању информација потрошачима о храни.
- (2) Изузетно од одредаба из става (1) тачке а) овог члана, за вина која нису била подвргнута деалкохолизацији и чије ознаке укључују назив заштићене ознаке поријекла или заштићене ознаке географског поријекла одредница о категорији производа може да се изостави.
- (3) Изузетно од одредаба из става (1) тачке б) овог члана, изрази "заштићена ознака поријекла" или "заштићена ознака географског поријекла" могу да се изоставе у сљедећим случајевима:
- а) када је традиционални израз у складу с одредбама члана 32. и члана 37. ст. (2) и (3), тач. а) и б) овог закона приказан у складу са спецификацијом производа из члана 21. става (3) овог закона;
- б) у изузетним и оправданим случајевима које подзаконским прописом утврђује Савјет министара БиХ како би се обезбиједила усклађеност са постојећим праксама означавања.
- (4) Одступајући од одредаба из става (1) тачке х) овог члана, нутритивна декларација на амбалажи или на ознаци која је на њу причвршћена може да се ограничи на енергетску вриједност која може да се изрази симболом (Е) за енергију. У тим случајевима потпуна нутритивна декларација пружа се електронским путем назначеним на амбалажи или на ознаци која је причвршћена на амбалажи. Та нутритивна декларација се не приказује заједно с другим информацијама намијењеним за продају или стављање на тржиште те се кориснички подаци не прикупљају нити прате.
- (5) Одступајући од одредаба из става (1) тачке и) овог члана, попис састојака може да се пружи електронским путем назначеним на амбалажи или на ознаци која је на њу причвршћена. У тим случајевима примјењују се сљедећи захтјеви:
- а) кориснички подаци се не прикупљају нити се прате;
- б) попис састојака не приказује се с другим информацијама намијењеним за продају или стављање на тржиште;
- ц) назнака за појединости у складу с одредбама посебног прописа о пружању информација потрошачима о храни у вези са састојцима или помоћним материјама у процесу производње који узрокују алергије или интолеранције; и
- д) назнака из тачке ц) састоји се од ријечи "садржи" иза које слиједи назив материје или производа како је наведен у посебном пропису о пружању информација потрошачима о храни.

Члан 42.

(Необавезни подаци)

- (1) Приликом означавање и презентације производа наведених у члану 3. ставу (1) тач. а), б), ц), д), е), ф), г), х), и), ј), к), м), о) и п) овог закона, могу да се наводе сљедећи необавезни подаци:
- а) година бербе;
- б) назив једне или више сорти винове лозе;
- ц) за вина која не спадају у вина наведена у члану 41. ставу (1) тачки г) овог закона ознака за садржај шећера у вину;
- д) за вина са заштићеном ознаком поријекла или заштићеном ознаком географског поријекла традиционални изрази у складу с одредбама члана 32. овог закона;
- е) изрази који се односе на одређене методе производње; и
- ф) за вина са заштићеном ознаком поријекла или заштићеном ознаком географског поријекла назив мање или веће виноградарско-географске јединице у односу на јединицу чији је назив заштићен.
- (2) Не доводећи у питање одредбе из члана 23. става (5) овог закона, у погледу употребе података из става (1) тач. а) и б) овог члана, за вина без заштићене ознаке поријекла или заштићене ознаке географског поријекла:
- а) надлежне институције ентитета и Брчко Дистрикта БиХ својим прописима обезбјеђују сертифицивање, одобравање и верификацију процедура којим се гарантује истинитост наведених података; и
- б) Савјет министара БиХ, на основу недискриминаторских и објективних критеријума, узимајући у обзир поштenu конкуренцију, доноси листу сорти винове лозе чије грожђе се не може користити за производњу вина на територији БиХ, посебно ако:
- 1) постоји ризик од довођења потрошача у заблуду у погледу правог поријекла вина због тога што назив сорте винове лозе по себи чини цијели или дио назива заштићене ознаке поријекла или заштићене ознаке географског поријекла; и
- 2) контроле у овом погледу не би биле оправдане имајући у виду чињеницу да одређена сорта винове лозе чини врло мали дио виноградарске површине у БиХ.
- (3) Савјет министара БиХ подзаконским прописом детаљније утврђује услове коришћења необавезних података из става (1) овог члана.

Члан 43.

(Језици)

- (1) Обавезни и необавезни подаци наведени у чл. 41. и 42. овог закона, када су изражени ријечима, наводе се на једном или више језика у службеној употреби у БиХ.
- (2) Назив заштићене ознаке поријекла, заштићене ознаке географског поријекла или традиционалног изрази, како је наведено у члану 32. овог закона, на винима увезеним у БиХ мора да буде наведен на језику на којем је извршена заштита. У случајевима да је ознака поријекла, ознака географског поријекла или национално-специфична ознака на увезеном вину наведена писмом које није у службеној употреби у БиХ, ова ознака може да се истакне и на једном од језика који су у службеној употреби у БиХ.

Члан 44.

(Имплементациона овлашћења)

(1) Савјет министара БиХ подзаконским прописом детаљније утврђује:

а) представљање и коришћење елемената означавања који нису наведени у овом закону;

б) обавезне елементе означавања у погледу:

1) израза који се користе за формулисање обавезних елемената означавања и услове за њихово коришћење;

2) одредаба које надлежним институцијама ентитета и Брчко Дистрикта БиХ дозвољавају утврђивање додатних правила у вези са обавезним елементима означавања;

3) одредаба о даљим изузецима од обавезе навођења назива категорија производа од грозђа, поред оних наведених у члану 41 ставу (2) овог закона;

4) одредаба о језицима; и

5) правила за навођење и означавање састојака ради примјене одредаба члана 41. става (1), тачке и) овог закона;

ц) необавезне елементе означавања у погледу:

1) израза који се користе за формулисање необавезних елемената означавања и услова за њихово коришћење;

2) посебне захтјеве у погледу навођења године бербе и назива сорте или сорти винове лозе;

3) израза који се односе на газдинство и услове за њихово коришћење; и

4) омогућавања надлежним институцијама ентитета и Брчко Дистрикта БиХ да својим прописима утврде додатна правила за необавезне елементе означавања; и

д) презентације у погледу:

1) услова за употребу боца одређених облика и затварача те попис одређених посебних облика боца;

2) услова за коришћење боце типа "боца за пјенушава вина" и њених затварача;

3) омогућавања надлежним институцијама ентитета и Брчко Дистрикта БиХ да својим прописима утврде додатна правила за презентацију производа сектора винарства; и

4) одредаба о језицима.

(2) С циљем обезбјеђења законитих интереса привредних субјеката, Савјет министара БиХ подзаконским прописом утврђује прелазна правила о означавању и презентацији вина која су стављена на тржиште, а означена су у складу са прописима који су били у примјени прије ступања на снагу овог закона и подзаконског прописа који се доноси на основу овог закона о означавању и презентацији вина.

(3) С циљем уважавања специфичности трговине између БиХ и одређених земаља, производи који се извозе означавају се према захтјевима земље увознице.

(4) Савјет министара БиХ подзаконским прописом утврђује мјере у вези са процедурама и техничким критеријумима примјењивим на одредбе овог одјелка, укључујући потребне мјере у вези са сертификавањем, одобравањем и верификацијом процедура које се односе на означавање вина без заштићене ознаке поријекла или заштићене ознаке географског поријекла.

Члан 45.

(Забране приликом рекламирања вина)

Рекламирањем вина је забрањено:

а) као циљну групу имати малолетнике и младе особе, посебно приказивањем малолетника и младих који конзумирају вина;

б) повезивати конзумирање вина са побољшаним физичким стањем или способношћу за вожњу;

ц) стварање утиска да конзумирање вина утиче на побољшање социјалног статуса;

д) подстицати претјерано конзумирање вина или представљати апстиненцију или умјереност у конзумирању вина на негативан начин; и

е) наглашавати висок садржај алкохола као позитивно својство вина.

Одјелак Б - Стављање на тржиште и продаја

Члан 46.

(Стављање производа сектора винарства на тржиште)

(1) На тржиште у БиХ могу да се ставе само грозђе и производи од грозђа чији су производња, састав и карактеристике у складу с одредбама овог закона и подзаконских прописа који се доносе на основу овог закона.

(2) Производ од грозђа може да се стави на тржиште по завршетку технолошког процеса, у складу са технологијом производа и након прибављања службеног рјешења о његовом стављању на тржиште.

(3) Да би се омогућило стављање на тржиште грозђа и производа од грозђа произведених у БиХ, надлежне институције из члана 6. става (4) овог закона обезбјеђују спровођење одредаба овог закона и подзаконских прописа који се доносе на основу овог закона, посебно кроз ефективан увид у постојање и исправност:

а) обавезних изјава, извода из подрумских регистара и друге документације у вези са производњом грозђа и производа од грозђа;

б) извјештаја о лабораторијским физичко-хемијским анализама;

ц) извјештаја о органолептичком оцјењивању вина, када се то тражи одредбама овог закона и подзаконским прописима који се доносе на основу овог закона;

д) гдје је потребно, годишњу верификацију усклађености са спецификацијом производа за вина са заштићеном ознаком поријекла или заштићеном ознаком географског поријекла; и

е) гдје је потребно, верификацију о усклађености с одредбама којима се регулише производња сортних вина и вина с ознаком године бербе.

(4) Посебно је забрањено на тржиште стављати било који производ од грозђа намијењен директном конзумирању који је, због свог састава или карактеристика, штетан за људско здравље.

Члан 47.

(Рјешење о пуштању вина у промет)

(1) Прије стављања вина на тржиште физичко или правно лице, власник производа, мора надлежним институцијама из члана 6. става (4) овог закона поднијети захтјев за издавање рјешења о стављању вина на тржиште. Издавање рјешења о стављању на тржиште мора се захтијевати и приликом извоза грозђа на тржиште изван БиХ.

(2) На основу захтјева и поднесене тражене пратеће документације, укључујући потврде о контролама из члана 48. става (3) овог закона, надлежне институције из члана 6. става (4) овог закона издају службено рјешење о стављању производа на тржиште.

- (3) Савјет министара БиХ подзаконским прописом утврђује опште услове за подношење захтјева из става (2) овог члана, документацију која се доставља уз захтјев, потребне провјере и основне елементе рјешења о стављању производа на тржиште.
- (4) Надлежне институције из члана 6. става (4) овог закона, за своје области доносе прописе о начину на који производ може бити стављен на тржиште, посебно у погледу детаљног садржаја захтјева за издавање рјешења о стављању на тржиште и пропратне документације, детаљног садржаја рјешења, управа или органа у чијој је надлежности по овлашћењу издавање рјешења за стављање производа на тржиште и поступака подношења приговора и жалби.

Члан 48.

(Посебне одредбе за увезена вина)

- (1) Осим ако међународним уговором није другачије одређено, одредбе о ознакама поријекла и ознакама географског поријекла, одредбе о означавању вина, као и називи, дефиниције и продајни описи из овог закона примјењују се на производе увезене у БиХ и који спадају у оквиру ТО бројева 2009 61, 2009 69 и 2204 и, ако је то примјењиво, ех 2202 99 19 (друго деалкохолизовано вино с алкохолном јачином која не прелази 0,5% вол.).
- (2) Осим ако међународним уговором није другачије одређено, производи наведени у ставу (1) овог члана морају да буду произведени примјеном енолошких пракси одобрених овим законом или, прије доношења подзаконских прописа наведених у члану 13. овог закона, у складу с енолошким праксама које је препоручио и објавио ОИВ.
- (3) Приликом увоза производа наведених у ставу (1) овог члана морају да се предоче:
 - а) сертификат или сертификати који потврђују усклађеност с одредбама наведеним у ст. (1) и (2) овог члана, издати од надлежног органа у земљи поријекла производа;
 - б) лабораторијски аналитички извјештај издат од органа за то овлашћеног у земљи поријекла производа, ако се ради о производу намијењеном директном конзумирању.
- (4) Савјет министара БиХ подзаконским прописом утврђује детаљнија правила за стављање увозних вина на тржиште. Ова правила се посебно односе на: гаранције о природи, извору и поријеклу производа; признавање докумената о гаранцијама природе, извора и поријекла производа и пратећи документ за увезене производе.

Члан 49.

(Малопродаја грозђа и вина)

- (1) Грозђе, осим директне продаје у винограду, може се стављати на тржиште само с уредно попуњеним пратећим документом у складу с одредбама члана 54. овог закона и само на одобреним продајним мјестима која у ту сврху одобравају јединице локалне самоуправе, а о којима су обавијештене надлежне институције у ентитетима или Брчко Дистрикту БиХ и надлежни инспектор.
- (2) Вино се продаје крајњем купцу у малопродаји само у оригинално затвореним боцама или другим паковањима која чувају квалитет производа.
- (3) Изузетно од одредаба става (2) овог члана, физичка или правна лица која производе вино и уписана су у виноградарско-винарски регистар из члана 52. овог закона могу вино продавати као отворену робу у

просторијама у којима производе, прерађују и његују вина или у својим специјализованим продавницама, у складу са одредбама трговинских прописа.

- (4) Услове простора за продају и начин продаје вина као отворене робе из става (3) овог члана својим прописима утврђују надлежне институције из члана 6. става (4) овог закона за своје области.

Члан 50.

(Продаја вина у угоститељству)

- (1) У угоститељским објектима вино се може држати само у оригинално затвореним боцама или другим паковањима запремине до 60 литара.
- (2) У угоститељским објектима вино се може продавати само у оригинално затвореним боцама или другим паковањима или на чаше из оригинално затворених боца или других паковања.
- (3) Изузетно од одредаба става (2) овог члана, угоститељски објекат може држати и продавати вино као отворену робу из посуда до 60 литара, под условом да тачно и потпуно води евиденцију о набавци и продаји вина као отворене робе.
- (4) Без обзира на одредбе става (3) овог члана, вина са заштитеном ознаком поријекла, заштитеном ознаком географског поријекла, сортна вина и вина с ознаком године бербе не смију се у угоститељским објектима продавати као отворена роба.
- (5) Надлежне институције из члана 6. става (4) овог закона својим прописима за своје области утврђују начине држања и поступања с винским судовима у угоститељству и начин вођења евиденције из става (3) овог члана.

ДИО ТРЕЋИ - НАДЗОР НАД ПРОИЗВОДНИМ ПОТЕНЦИЈАЛИМА И ТРЖИШТЕМ ВИНА

Члан 51.

(Виноградарски производни потенцијал)

- (1) С циљем евидентирања виноградарског производног потенцијала БиХ, сва физичка и правна лица која посједују или изнајмљују винограде површине веће од 0,1 ha дужна су да о томе обавијесте орган надлежан за вођење виноградарско-винарског регистра из члана 52. овог закона с подацима о постојећим виноградарским површинама, као и о њиховом крчењу, новој садњи или прекалемљивању.
- (2) Обавеза из става (1) овог члана односи се и на физичка и правна лица која посједују или изнајмљују виноград мањи од 0,1 ha, ако се грозђе или производи од грозђа добијени из тог винограда стављају на тржиште.

Члан 52.

(Виноградарско-винарски регистар)

- (1) Надлежне институције из члана 6. става (4) овог закона воде виноградарско-винарски регистар, свака за своју област.
- (2) Надлежне институције из члана 6. става (4) овог закона именованем овлашћују посебне, компетентне управе или органе за вођење виноградарско-винарског регистра на њиховим подручјима. Уколико за ове послове овласте посебне управе или органе, надлежне институције из члана 6. става (4) овог закона имају обавезу да прикупе и обједине податке из свих виноградарско-винарских регистара на свом подручју и да их доставе Министарству у складу с одредбама из става (7) овог члана.
- (3) Виноградарско-винарски регистар садржи податке о:
 - а) виноградарском производном потенцијалу, како је наведено у члану 51. овог закона;

- б) обавезним изјавама, како је наведено у члану 53. ставу (1) овог закона;
 - ц) физичким и правним лицима која имају обавезу да воде подрумске регистре, како је наведено у члану 55. ставу (1) овог закона;
 - д) географским областима узгоја винове лозе, како је наведено у члану 8. овог закона;
 - е) историјским виноградарским положајима, како је наведено у члану 9. овог закона;
 - ф) виноградарима;
 - г) произвођачима грозђа;
 - х) произвођачима вина;
 - и) прерађивачима;
 - ј) пуниоцима вина;
 - к) трговцима вином;
 - л) мјестима малопродаје вина као отворене робе, како је наведено у члану 49. ставу (3) овог закона; и
 - м) дестилеријама.
- (4) Обавези уписа у виноградарско-винарски регистар подлијежу субјекти наведени у ставу (3) тач. ф), г), х), и), ј), к) и м) овог члана.
- (5) Субјекти из става (4) овог члана који подлијежу обавези уписа у виноградарско-винарски регистар могу да обављају послове регулисане овим законом тек након уписа у виноградарско-винарски регистар.
- (6) Контролу тачности података у виноградарско-винарском регистру, осим надлежних инспекцијских тијела, спроводе надлежни органи путем административних контрола и контрола на лицу мјеста, како је наведено у члану 57. овог закона.
- (7) Надлежне институције из члана 6. става (4) овог закона редовно достављају Министарству податке и информације из виноградарско-винарских регистара на својим подручјима, а Министарство ове податке и информације обједињује за ниво БиХ. Детаљне одредбе о достављању ових података и информација Министарству утврђује Савјет министара БиХ подзаконским прописом.
- (8) С циљем утврђивања јединствене методологије, Савјет министара БиХ доноси подзаконски пропис о начину уписа у регистар, садржају и организацији регистра, подацима који се подносе приликом регистрације, подацима који се редовно достављају у регистар са начином за њихово подношење, начину вођења виноградарства и регистра вина, условима за подношење података о промјенама у регистар и брисању из регистра.

Члан 53.

(Обавезне изјаве)

- (1) Физичка и правна лица која послују у винском сектору дужна су да надлежним институцијама из члана 6. става (4) овог закона или органима од њих именованим за вођење виноградарско-винарског регистра редовно достављају обавезне изјаве с тачним и потпуним подацима, како слиједи:
- а) изјава о берби, коју подноси произвођач грозђа;
 - б) изјава о производњи, коју подноси произвођач вина; и
 - ц) изјава о залихама, коју подносе произвођачи вина, прерађивачи, пуниоци и трговци.
- (2) Обавезне изјаве из става (1) овог члана достављају се органу који води виноградарско-винарски регистар у који је уписан субјекат обавезник подношења обавезне изјаве, како је наведено у члану 52. ст. (1) и (2) овог закона.

- (3) Надлежне институције из члана 6. става (4) овог закона редовно достављају податке добијене из обавезних изјава из става (1) овог члана Министарству преношењем података и информација из виноградарско-винарских регистара, из члана 52. става (7) овог закона.
- (4) С циљем олакшања праћења и провјера производње и залиха од надлежних институција из члана 6. става (4) овог закона, Савјет министара БиХ подзаконским прописом утврђује начин и услове подношења обавезних изјава, период обавезног чувања изјава, период чувања и друге потребне одредбе, укључујући и њихова изузећа.

Члан 54.

(Пратећи документ)

- (1) Сваки транспорт грозђа и производа од грозђа произведених у БиХ или увезених, који се обављају између произвођача грозђа, произвођача вина, прерађивача, пунилаца и трговаца или од њих до малопродајних објеката, обавља се уз посједовање прописаног пратећег документа који мора да буде доступан на увид надлежним органима током транспорта.
- (2) Пратећи документ може да се користи само за једну пошиљку производа.
- (3) Пратећи документ издаје се на захтјев пошиљкоца поднесеном органу који води виноградарско-винарски регистар из члана 52. ст. (1) и (2) овог закона, у који је пошиљалац уписан.
- (4) Савјет министара БиХ подзаконским прописом утврђује правила о издавању пратећег документа, додјели јединственог референтног броја, садржају, употреби, периоду обавезног чувања пратећег документа и друге одредбе о пратећем документу, укључујући и изузећа од њих.

Члан 55.

(Подрумски регистри)

- (1) Физичка или правна лица која држе производе винског сектора у пословне или комерцијалне сврхе, посебно произвођачи грозђа, произвођачи вина, прерађивачи, пуниоци и трговци, воде улазне и излазне регистре (подрумске регистре) за те производе, евиденцију о енолошким праксама, преради и поступцима проведеним над производима.
- (2) Подрумски регистри се воде у просторима у којима се производи налазе, уз изузетна одступања у складу с одредбама овог закона и подзаконских прописа који се доносе на основу овог закона.
- (3) Савјет министара БиХ подзаконским прописом утврђује правила о садржају и изгледу подрумских регистара, производима који се уписују у регистар, подацима о производима који се уврштавају у регистар, подацима о радњама које треба уврстити у регистре, подацима о одређеним производима који се уписују у регистре, губицима, случајним промјенама количина производа и личној или породичној потрошњи, роковима за унос података у регистре, периоду обавезног чувања регистра, затварању регистра и друге потребне одредбе, укључујући и изузећа од њих.

ДИО ЧЕТВРТИ - КОНТРОЛЕ

ГЛАВА I - АДМИНИСТРАТИВНЕ И ИНСПЕКЦИЈСКЕ КОНТРОЛЕ

Члан 56.

- (Контроле и контролне управе и органи у сектору винарства)
- (1) Надлежне институције из члана 6. става (4) овог закона обезбјеђују да сваки оператор који има обавезе према

- одредбама овог закона и подзаконских прописа који се доносе на основу овог закона буде обухваћен системом контрола и провјера.
- (2) Надлежне институције из члана 6. става (4) овог закона на основу анализе ризика врше провјере да ли производи из члана 3. става (1) овог закона одговарају правилима утврђеним одредбама овог закона и подзаконских прописа који се доносе на основу овог закона те, по том основу, изричу примјерене административне казне.
 - (3) Надлежне институције из члана 6. става (4) овог закона овлашћују један или више надлежних компетентних органа који су одговорни за обезбјеђење усклађености са правилима у сектору винарства утврђеним овим законом, подзаконским прописима који се доносе на основу овог закона, као и законским и подзаконским прописима који се за сектор винарства донесу на нивоу ентитета и Брчко Дистрикта БиХ.
 - (4) Ако надлежна институција из члана 6. става (4) овог закона именује више надлежних компетентних органа из става (3) овог члана, она при томе прецизно наводи њихове посебне одговорности и координира њихов рад.
 - (5) Без обзира на број именованих надлежних компетентних органа из става (3) овог члана, надлежне институције из члана 6. става (4) овог закона, свака за своју област, одређују један орган за везу који је одговоран за контакте са Министарством и са другим таквим органима за везу у БиХ.
 - (6) Надлежне институције из члана 6. става (4) овог закона овлашћују једну или више лабораторија за обављање службених физичко-хемијских анализа производа сектора винарства.
 - (7) Контроле надлежних компетентних органа наведених у ставу (3) или ставу (4) овог члана посебно се односе на вина са заштићеном ознаком поријекла или заштићеном ознаком географског поријекла, сортна вина без заштићене ознаке поријекла или заштићене ознаке географског поријекла, вина без заштићене ознаке поријекла или заштићене ознаке географског поријекла која су означена годином бербе, ароматизоване винске производе са заштићеном ознаком географског поријекла и годишње провјере усклађености са спецификацијом производа током производње и за вријеме или након финализације вина.
 - (8) На основу приједлога заинтересованих произвођача и службеног прихватања од надлежног органа из става (3) овог члана, оперативне послове на годишњој провјери усклађености са спецификацијом производа из става (7) овог члана врше сертификациони органи који морају да буду акредитовани и да дјелују у складу са стандардом BAS EN ISO 17065.
 - (9) Надлежне институције из члана 6. става (4) овог закона дужне су да обавијесте Министарство о називима и адресама надлежних компетентних органа и лабораторија из ст. (3) и (6) овог члана и њиховим специфичним задацима. Министарство ове информације чини јавним и редовно их ажурира.
 - (10) Савјет министара БиХ подзаконским прописом доноси одредбе о:
 - а) општим захтјевима за надлежни компетентни контролни орган из става (3) овог члана;
 - б) посебним правилима за органе који врше годишњу провјеру усклађености са спецификацијом производа, како је наведено у ставу (8) овог члана;
 - ц) активностима које надлежне институције из члана 6. става (4) овог закона спроводе с циљем

- спречавања незаконитог коришћења заштићених ознака поријекла и заштићених ознака географског поријекла и заштићених традиционалних израза;
- д) извјештавању од надлежних институција из члана 6. става (4) овог закона према Министарству у вези с извршеним контролама у сектору винарства; и
 - е) другим правилима за обезбјеђење ефикасних контрола у сектору винарства.

Члан 57.

(Административне контроле)

- (1) Административне контроле и провјере у сектору винарства спроводе надлежне институције из члана 6. става (4) овог закона или други надлежни компетентни органи именовани за обављање административних контрола у сектору.
- (2) Административне контроле из става (1) овог члана подразумевају административно-управне провјере и, према потреби, контроле на лицу мјеста које спроводе контролори овлашћени од надлежних институција из члана 6. става (4) овог закона или других, именованих, надлежних компетентних органа.
- (3) Провјере из става (1) овог члана врше се систематски или као случајне провјере засноване на анализи ризика на територији на којој се одвијају производња и стављање на тржиште производа сектора винарства.
- (4) У случају када контрола укључује узимање узорака, природа и учесталост провјера морају да буду такве да су провјере репрезентативне за цијело подручје ентитета или Брчко Дистрикта БиХ и да одговарају количини производа сектора винарства произведених, пласираних на тржиште или ускладиштених с циљем њиховог стављања у промет.
- (5) Савјет министара БиХ подзаконским прописом утврђује правила о административним контролама и провјерама, укључујући планирање, извршиоце административних контрола и провјера, обим контрола и провјера, обавезе физичких и правних лица која се контролишу на лицу мјеста и друге потребне одредбе за ефикасну административну контролу сектора винарства.

Члан 58.

(Инспекцијске контроле)

- (1) Инспекцијске контроле производње и стављања на тржиште производа винског сектора ароматизованих винских производа и воћних вина, према овом закону и подзаконским прописима који се доносе на основу овог закона, спроводе инспекцијска тијела из члана 6. става (5) овог закона, у складу са овлашћењима и надлежностима утврђеним посебним прописима о инспекцијском надзору.
- (2) Савјет министара БиХ подзаконским прописима утврђује опште одредбе о задацима надлежног инспектора у сектору винарства, мјерама које надлежни инспектор може да предузме у сектору винарства, службеном узорковању за потребе инспекцијског надзора, анализама службено узетих узорака за потребе инспекције, трошковима анализе службено узетих узорака, обавезама инспекцијски надзираних субјеката, привременим забранама које инспектор може да изрекне, поступцима са производима који нису у складу с одредбама овог закона или подзаконским прописима који се доносе на основу овог закона и друге одредбе потребне за инспекцијски надзор сектора винарства.

ГЛАВА II - ФИЗИЧКО-ХЕМИЈСКЕ И ОРГАНОЛЕПТИЧКЕ АНАЛИЗЕ

Члан 59.

(Физичко-хемијске анализе)

- (1) Сви производи из члана 3. става (1) овог закона, ароматизовани вински производи и воћна вина произведена у БиХ подлијежу физичко-хемијској лабораторијској анализи прије стављања у промет, као и након стављања на тржиште на захтјев административног контролора или надлежног инспектора.
- (2) Савјет министара БиХ подзаконским прописима утврђује обавезне и додате параметре састава и карактеристика вина који се провјеравају физичко-хемијском анализом, методе узорковања, количине узорка, начин испоруке узорака, услове и посљедице суперанализе, покривање трошкова анализе и друга правила у вези са физичко-хемијским анализама производа сектора винарства.

Члан 60.

(Овлашћене лабораторије)

- (1) Физичко-хемијске анализе и суперанализе производа сектора винарства обављају лабораторије које су за то овлашћене од надлежних институција из члана 6. става (4) овог закона, на захтјев лабораторије и уз доказе да лабораторија испуњава услове за обављање физичко-хемијских анализа производа из члана 59. става (1) овог закона.
- (2) Лабораторије овлашћене за физичко-хемијске анализе и суперанализе, како је наведено у ставу (1) овог члана, морају да испуњавају опште критеријуме за рад испитних лабораторија утврђених у важећем издању стандарда BAS EN ISO/IEC 17025.
- (3) Савјет министара БиХ подзаконским прописом утврђује опште и посебне услове за лабораторије овлашћене за обављање физичко-хемијских анализа и суперанализа производа сектора винарства.

Члан 61.

(Методе физичко-хемијских анализа)

- (1) Савјет министара БиХ подзаконским прописом утврђује аналитичке методе за обављање физичко-хемијских анализа производа из члана 59. става (1) овог закона.
- (2) Методе из става (1) овог члана морају се, кад год је то могуће, заснивати на релевантним методама које препоручује и објављује ОИВ.
- (3) До доношења подзаконског прописа из става (1) овог члана физичко-хемијске анализе производа сектора винарства обављају се методама које препоручује и објављује ОИВ или методама одобреним од надлежних институција ентитета и Брчко Дистрикта БиХ.

Члан 62.

(Органолептичко оцјењивање вина)

- (1) Вина са заштићеном ознаком поријекла или заштићеном ознаком географског поријекла, сортна вина и вина са ознаком године бербе без заштићене ознаке поријекла или ознаке географског поријекла, те ароматизовани вински производи са заштићеном ознаком географског поријекла произведени у БиХ подлијежу службеном органолептичком оцјењивању прије њиховог стављања на тржиште.
- (2) Службено органолептичко оцјењивање производа из става (1) овог члана обавља Комисија за органолептичко оцјењивање именована са службене листе сертификованих дегустатора вина у БиХ.

- (3) Савјет министара БиХ подзаконским прописом утврђује захтјеве и услове за организацију обуке за сертификоване дегустаторе вина, услове за именоване сертификованих дегустатора вина, услове за извођење органолептичког оцјењивања, састав и начин рада Комисије за органолептичко оцјењивање, методе органолептичког оцјењивања и друга правила потребна за обављање службеног органолептичког оцјењивања.
- (4) До доношења подзаконског прописа из става (3) овог члана и пописа дегустатора из става (2) овог члана службено органолептичко оцјењивање вина обављају лабораторије раније овлашћене за физичко-хемијске анализе вина.

Члан 63.

(Посебни стручни, аналитички и административни послови у сектору винарства)

- (1) Посебне стручне, аналитичке и административне послове у сектору винарства утврђене овим законом, подзаконским прописима који се доносе на основу овог закона и прописима надлежних институција из члана 6. става (4) овог закона обављају за то овлашћене организације из члана 6. става (6) овог закона.
- (2) Послови из става (1) овог члана посебно се односе на:
 - а) израду мишљења о неповољним условима за сазријевање грождја;
 - б) израду мишљења за обогачивање те повећање или смањење киселости шире;
 - ц) анализе и издавање мишљења о примјенивости енолошких средстава;
 - д) израду мишљења о квалитету секторског производа на посебан инспекцијски захтјев или захтјев власника производа;
 - е) израду основних и аналитичких дијелова документације за извоз секторских производа на захтјев власника производа;
 - ф) израду мишљења о оправданости планиране експерименталне примјене неодобрених енолошких пракси или средстава; и
 - г) израду мишљења о могућностима и условима за стављање на тржиште експериментално добијених производа.
- (3) Осим послова из става (2) овог члана, надлежне институције из члана 6. става (4) овог закона својим прописима могу утврдити и друге стручне, аналитичке и административне послове које у сектору винарства обављају овлашћене организације из става (1) овог члана.
- (4) Министарство на захтјев или према прописима земље која увози вина из БиХ доставља податке о свим организацијама из става (1) овог члана овлашћеним и именованим за израду основних и аналитичких дијелова документације за извоз секторских производа.

ДИО ПЕТИ - ОРГАНСКА ВИНА, АРОМАТИЗОВАНИ ВИНСКИ ПРОИЗВОДИ И ВОЋНА ВИНА

Члан 64.

(Органско вино)

- (1) Органско вино је вино произведено из органски узгојеног грождја признатих сорти винове лозе према посебним технолошким условима прописаним за производњу органских вина и које у тржишном промету може бити означено изразом "органско вино".
- (2) Произвођач органски узгојеног грождја из става (1) овог члана мора да посједује сертификат издат у складу с одредбама посебних прописа којима се уређује сертификавање органске пољопривредне производње.

- (3) Произвођач органског вина из става (1) овог члана мора да посједује сертификат издат у складу с одредбама подзаконског прописа из члана 65. овог закона којим се уређују производња и промет органског вина.
- (4) Вино произведено од сертифициваног органски узгојеног грожђа, без сертификата о производњи органског вина на тржишту се може презентовати и означити изразом "вино произведено од органски узгојеног грожђа", али не и изразом "органско вино".

Члан 65.

(Подзаконски пропис о органским винима)

Савјет министара БиХ подзаконским прописом о органским винима утврђује технолошке услове и захтјеве у вези са дозвољеним енолошким праксама, потребне сертификате и услове сертификавања, услове за регистрацију произвођача органских вина, правила означавања органских вина и правила за њихово стављање на тржиште.

Члан 66.

(Категорије ароматизованих винских производа)

Ароматизовани вински производи су производи добијени од производа од грожђа из члана 3. става (1) овог закона који су ароматизовани. Ови производи се разврставају у следеће категорије:

- а) ароматизована вина;
- б) ароматизована пића на бази вина; и
- ц) ароматизовани коктели на бази вина.

Члан 67.

(Подзаконски пропис о ароматизованим винским производима)

Савјет министара БиХ подзаконским прописом утврђује дефиниције, означавање, опис, презентацију, производне поступке, методе анализа, означавање и заштиту географских ознака, потврђивање сагласности са спецификацијом производа, контролне мјере, регистар произвођача ароматизованих винских производа, услове подношења података релевантних за регистар произвођача ароматизованих винских производа, обавезне изјаве о производњи и залихама, услове за подношење обавезних изјава о производњи и залихама, подрумске регистре и остале потребне одредбе за производњу и промет ароматизованих винских производа.

Члан 68.

(Регистар произвођача воћног вина)

Физичко или правно лице које производи и/или продаје воћна вина у БиХ уписује се у регистар произвођача воћних вина који успостављају и воде надлежне институције из члана 6. става (4) овог закона или од њих именовани други надлежни органи.

Члан 69.

(Подзаконски пропис о воћним винима)

Савјет министара БиХ подзаконским прописом детаљније утврђује правила о регистрима произвођача воћног вина, услове за подношење података релевантних за регистар произвођача воћних вина, категорије воћних вина, правила производње која се односе на групе и категорије воћних вина, одредбе о технолошким поступцима и третманима, супстанце дозвољене у производњи, правила за мијешање воћних вина, правила о означавању и презентацији, рјешење о стављању воћног вина на тржиште, правила за подрумске регистре, обавезне изјаве о производњи и залихама са условима подношења изјава и друге одредбе потребне за производњу и организовање тржишта воћних вина у БиХ.

ДИО ШЕСТИ - ПРЕКРШАЈНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 70.

(Новчане казне нижег износа)

- (1) Новчаном казном од 600,00 КМ до 2.000,00 КМ казниће се правно лице због следећих прекршаја:
- а) достављање података о промјенама у виноградарско-винарском регистру мимо рокова утврђених у члану 52. ставу (8);
 - б) достављање тражених обавезних изјава о производњи мимо утврђеног у члану 53. ставу (4);
 - ц) достављање података о промјенама у регистру произвођача ароматизованих винских производа мимо рокова утврђених у члану 67;
 - д) достављање тражених обавезних изјава о ароматизованим винским производима мимо рокова утврђених у члану 67;
 - е) достављање података о промјенама у регистру произвођача воћних вина мимо рокова утврђених у члану 69;
 - ф) достављање тражених обавезних изјава о производњи воћних вина мимо рокова утврђених у члану 69.
- (2) За прекршај из става (1) овог члана казниће се и одговорна особа правног лица новчаном казном у износу од 200,00 КМ до 1.000,00 КМ.
- (3) За прекршај из става (1) овог члана казниће се физичко лице или предузетник новчаном казном у износу од 150,00 КМ до 500,00 КМ.

Члан 71.

(Новчане казне средњег износа)

- (1) Новчаном казном од 2.000,00 КМ до 10.000,00 КМ казниће се правно лице због следећих прекршаја:
- а) производња производа наведених у члану 3 става (1) од грожђа сорти винове лозе које нису на Листи признатих сорти у складу са чланом 10. ставом (1);
 - б) некрчење сорти избрисаних са Листе признатих сорти винове лозе у периоду утврђеном у члану 10. ставу (5);
 - ц) стављање на тржиште производа који није у складу са дефиницијом, називом и продајним описом производа наведеном у члану 3. ставу (3), кршење одредаба члана 12. става (2);
 - д) производња и конзервирање производа наведених у члану 3. ставу (1) неодобреним енолошким поступцима, кршење одредаба члана 13. става (1);
 - е) употреба енолошких поступака у сврхе различите од обезбјеђења исправне винификације, правилног чувања или потребне финализације производа, кршење одредаба члана 13. става (3);
 - ф) појачавање, повећање киселости или смањење киселости без званичног одобрења, кршење одредаба члана 13. става (7) тачке е);
 - г) додавање воде у производе наведене у члану 3, ставу (1), кршење одредаба члана 14. става (1);
 - х) додавање алкохола у производе наведене у члану 3. ставу (1), кршење одредаба члана 14. става (2);
 - и) употреба вина појачаног за дестилацију у супротности с одредбама члана 14. става (3);
 - ј) употреба грожђане шире у којој је алкохолна ферментација заустављена додавањем алкохола у супротности с одредбама члана 14. става (4);
 - к) употреба грожђаног сока или концентрисаног грожђаног сока у супротности с одредбама члана 14. става (5);

- л) употреба грожђане шире добијене из просушеног грожђа у супротности с одредбама члана 14. става (6);
- м) употреба увезеног грожђа, грожђане шире, грожђане шире у ферментацији, концентрисане грожђане шире, пречишћене концентрисане грожђане шире, грожђане шире у којој је ферментација заустављена додавањем алкохола, грожђаног сока, концентрисаног грожђаног сока и вина или њихових смјеса у супротности с одредбама члана 14. става (7);
- н) цијеђење у супротности с одредбама члана 14, ст. (9) и (10);
- о) употреба винског талога или комине у супротности с одредбама члана 14. става (11);
- п) цијеђење винског талога и реферментација грожђане комине за сврхе различите од оних прописаних у члану 14. ставу (12);
- р) употреба пикета у супротности с одредбама члана 14. става (13);
- с) неодлагање или одлагање нуспроизвода у супротности с одредбама члана 14. става (14);
- т) експериментална примјена енолошких пракси у супротности с одредбама члана 15. ст. (2) и (3);
- у) чување, пуштање у промет и употреба производа добијених експериментално примјењеним енолошким праксама у супротности с одредбама члана 15. става (3);
- в) спровођење дестилације без уписа у виноградарско-винарски регистар, кршење одредаба члана 17. става (1);
- з) спровођење дестилације без вођења дестилеријских регистара, кршење одредаба члана 17. става (1);
- аа) производња вина са заштићеном ознаком поријекла или заштићеном ознаком географског поријекла у подручјима изван подручја наведених у члану 20. ставу (1), тачки а), алинеји 3), тачки б), алинеји 3) и члану 20. ставу (2);
- бб) употреба заштићеног традиционалног израза у супротности с одредбама члана 33. ст. (1), (2) и (3);
- цц) означавање и презентација производа у супротности с одредбама члана 40. става (2), члана 41, члана 42. става (2) и члана 43;
- дд) рекламирање вина у супротности с одредбама члана 45;
- ее) стављање на тржиште производа од грожђа и грожђа чији су производња, састав и карактеристике у супротности с одредбама члана 46. става (1);
- фф) стављање производа на тржиште у супротности с одредбама члана 46. става (2) о обавезном рјешењу за стављање производа на тржиште;
- гг) стављање на тржиште увозних производа сектора винарства у супротности с одредбама члана 48;
- хх) употреба производа који не испуњавају услове категоризације из члана 3, кршење одредаба члана 48;
- ии) продаја грожђа у супротности с одредбама члана 49. става (1);
- јј) малопродаја вина у супротности с одредбама члана 49. ст. (2), (3) и (4);
- кк) продаја и држање вина у угоститељству у супротности с одредбама члана 50;
- лл) производња без обавезног уписа у виноградарско-винарски регистар у складу с одредбама члана 52. ст. (4), (5) и (6);
- мм) неподношење или достављање нетачних података у виноградарско-винарски регистар према одредбама члана 52. ст. (4) и (8);
- нн) неподношење обавезних изјава или подношење нетачних обавезних изјава, кршење одредаба члана 53. ст. (1) и (4);
- оо) нечување обавезних изјава у периоду утврђеном чланом 53. ставом (4);
- пп) стављање у промет и транспорт производа сектора винарства без пратећег документа из члана 54;
- рр) стављање у промет и транспорт производа сектора винарства са пратећим документом попуњеним и овјереним у супротности с одредбама члана 54. става (4);
- сс) нечување пратећег документа у периоду утврђеном у члану 54. ставу (4);
- тт) невођење подрумских регистара из члана 55. става (1);
- уу) нечување подрумских регистара у периоду наведеном у члану 55. ставу (3);
- вв) производња органских вина у супротности с одредбама чл. 64 и 65.
- зз) означавање, презентација и стављање на тржиште ароматизованих винских производа у супротности с одредбама члана 67;
- ааа) именовање ароматизованих винских производа у супротности с одредбама члана 66;
- ббб) производња ароматизованих винских производа без уписа у регистар произвођача ароматизованих винских производа, кршење одредаба члана 67;
- ццц) неподношење обавезних изјава или подношење нетачних изјава о производњи и залихама ароматизованих винских производа, кршење одредаба члана 67;
- ддд) стављање на тржиште ароматизованих винских производа са заштићеном географском ознаком без обезбијеђеног сертификовања о усклађености са спецификацијом производа, кршење одредаба члана 67;
- еее) производња ароматизованих винских производа чије је име већ заштићено у БиХ или другој земљи, кршење одредаба члана 67;
- ффф) производња воћних вина без уписа у регистар произвођача воћних вина, кршење одредаба члана 68;
- ггг) неподношење обавезних изјава или подношење нетачних изјава о производњи и залихама воћних вина, кршење одредаба члана 69; и
- ххх) производња воћних вина у супротности с одредбама члана 69.
- (2) За прекршај из става (1) одговорна особа правног лица казниће се новчаном казном у износу од 1.000,00 КМ до 2.000,00 КМ.
- (3) За прекршај из става (1) казниће се физичко лице или предузетник новчаном казном у износу од 500,00 КМ до 2.500,00 КМ.

Члан 72.

(Новчане казне вишег износа)

- (1) Новчаном казном од 50.000,00 КМ до 150.000,00 КМ казниће се правно лице због сљедећих прекршаја:
- а) стављање на тржиште производа који носе назив производа сектора винарства добијених од плодова

- који нису винско грозђе у складу с одредбама члана 10. става (1);
- б) стављање на тржиште производа добијених примјеном неодобрих енолошких пракси, прекршај одредаба члана 13. ст. (1) и (4) тачке а);
- ц) стављање на тржиште производа добијених појачавањем, повећањем киселости или смањењем киселости у супротности с одредбама члана 13. става (4) тачке б);
- д) стављање на тржиште производа из члана 3. става (1) добијених додавањем воде, кршење одредаба члана 14. става (1);
- е) стављање на тржиште производа из члана 3. става (1) добијених додавањем алкохола, кршење одредаба члана 14. става (2);
- ф) стављање на тржиште производа добијених употребом вина алкохолно појачаног за дестилацију, кршење одредаба члана 14. става (3);
- г) стављање на тржиште производа добијених употребом грозђане шире у којој је ферментација заустављена додавањем алкохола у супротности с одредбама члана 14. става (4);
- х) стављање на тржиште производа добијених употребом грозђаног сока или концентрисаног грозђаног сока у супротности с одредбама члана 14. става (5);
- и) стављање на тржиште производа добијених употребом грозђане шире издвојене из просушеног грозђа у супротности с одредбама члана 14. става (6);
- ј) стављање на тржиште производа добијених употребом увозног грозђа, грозђане шире, грозђане шире у ферментацији, концентрисане грозђане шире, пречишћене концентрисане грозђане шире, грозђане шире у којој је ферментација заустављена додавањем алкохола, грозђаног сока, концентрисаног грозђаног сока и вина или њихових смјеса, кршење одредаба члана 14. става (7);
- к) стављање на тржиште производа добијених купажирањем у супротности с одредбама члана 14. става (8);
- л) стављање на тржиште производа из винског талога и комине у супротности с одредбама члана 14. става (11);
- м) стављање на тржиште производа добијених цијељењем винског талога или реферментацијом грозђане комине у супротности с одредбама члана 14. става (12);
- н) стављање на тржиште производа добијених од пикета у супротности с одредбама члана 14. става (13);
- о) производња или стављање на тржиште шире и вина добијених примјеном вјештачких средстава, кршење одредаба члана 14. става (15);
- п) стављање на тржиште покварених или вина с маном, кршење одредаба члана 16. става (1);
- р) свака употреба заштићене ознаке поријекла или заштићене ознаке географског поријекла у супротности с одредбама члана 26. ст. (1) и (2);
- с) стављање вина на тржиште у супротности с одредбама о заштићеним ознакама поријекла и заштићеним ознакама географског поријекла, кршење одредаба члана 26. ст. (1) и (2);
- т) стављање на тржиште било којег производа сектора винарства намијењеног за директно

- конзумирање који је штетан за људско здравље, кршење одредаба члана 46. става (4);
- у) стављање производа на тржиште без обавезног уписа у виноградарско-винарски регистар, кршење одредаба члана 52. ст. (4) и (5);
- в) несарадња приликом административних контрола и провјера, како је наведено у члану 57. ставу (5);
- з) несарадња при инспекцијском надзору, како је наведено у члану 58. ставу (2);
- аа) непоступање по налогу инспектора, кршење одредаба члана 58. става (2);
- бб) стављање на тржиште ароматизованих винских производа без уписа у регистар произвођача ароматизованих винских производа, кршење одредаба члана 67;
- цц) стављање на тржиште ароматизованих винских производа чији је назив већ заштићен у БиХ или другој земљи, кршење одредаба члана 67;
- дд) стављање воћних вина на тржиште без уписа у регистар произвођача воћних вина, кршење одредаба члана 68;
- ее) стављање воћних вина на тржиште у супротности с одредбама члана 69; и
- фф) стављање органских вина на тржиште у супротности с одредбама чл. 64 и 65;
- (2) За прекршај из става (1) казниће се и одговорна особа правног лица казном од 2.000,00 КМ до 10.000,00 КМ.
- (3) За прекршај из става (1) овог члана казниће се физичко лице или предузетник новчаном казном од 3.000,00 КМ до 10.000,00 КМ.

ДИО СЕДМИ - ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 73.

(Подзаконски прописи)

- (1) Подзаконске прописе из члана 3. става (3); члана 10. става (2); члана 13. става (7); члана 31. става (1); члана 31. става (2); члана 31. става (3); члана 31. става (4); члана 31. става (5); члана 31. става (6); члана 35. става (2); члана 35. става (4); члана 37. става (5); члана 41. става (3) тачке б); члана 42. става (3); члана 44; члана 47. става (3); члана 48. става (4); члана 52. става (7); члана 52. става (8); члана 53. става (4); члана 54. става (4); члана 55. става (3); члана 56. става (10); члана 57. става (5); члана 58. става (2); члана 59. става (2); члана 60. става (3); члана 61. става (1); члана 62. става (3); члана 65; члана 67. и члана 69. овог закона Савјет министара БиХ доноси најкасније у року од 12 мјесеци од дана ступања овог закона на снагу.
- (2) Подзаконски пропис из члана 8. става (9) овог закона Савјет министара БиХ доноси у року не дужем од 30 мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.
- (3) Гдје год је то практично, Савјет министара БиХ може интегрисати подзаконске прописе из става (1) у мањи број конзистентних и функционалних подзаконских прописа.
- (4) Министарство успоставља Комисију из члана 38. става (1) овог закона најкасније два мјесеца након доношења подзаконског прописа из члана 31. става (3) овог закона.
- (5) До усвајања правилника наведеног у члану 8. ставу (9) овог закона, Правилник о утврђивању и подјели виноградарских рејона ("Службени лист СРБиХ", 24/84) остаје на снази.

Члан 74.

(Хармонизација прописа за сектор винарства у БиХ)
Ентитетски закони и закон Брчко Дистрикта БиХ за сектор винарства усклађени с одредбама овог закона доносе

се најкасније у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 75.

(Прелазна класификација виноградарско-географских јединица према виноградарским климатским зонама)

- (1) До усвајања прописа за спровођење из члана 8. става (9) овог закона постојеће виноградарско-географске јединице у БиХ припадају виноградарским климатским зонама како слиједи:
 - а) Виноградарска климатска зона Б обухвата:
 - 1) Мајевичко виногорје;
 - 2) Укринско виногорје; и
 - 3) Козарачко виногорје.
 - б) Виноградарска климатска зона Ц I обухвата:
 - 1) Јабланичко виногорје;
 - ц) Виноградарска климатска зона Ц II обухвата:
 - 1) Лиштитчко виногорје; и
 - д) Виноградарска климатска зона Ц III обухвата:
 - 1) Мостарско виногорје.
- (2) Разврставање виноградарско-географских јединица у одређене виноградарске климатске зоне из става (1) овог члана ревидира се доношењем подзаконског прописа о успостављању нове виноградарске рејонизације БиХ, из члана 8. става (9) овог закона и члана 73. става (2) овог закона.

Члан 76.

(Прелазно коришћење традиционалних израза за декларисани квалитет вина)

- (1) Изузетно од одредаба чл. 36. и 37. овог закона, до успостављања система заштите ознака поријекла и ознака географског поријекла из Другог дијела, Главе II, одјела А и Б, и система за заштиту традиционалних израза у сектору винарства према одредбама Другог дијела, Главе II, Одјела Ц, изразима: "регионално вино" или "regionalno vino" (алт. "стоно вино", "stolno vino", "stono vino"); "квалитетно вино" или "kvalitetno vino" и "врхунско вино" или "vrhunsko vino" из члана 37. ст. (2) и (3), тач. а) и б) овог закона се као уобичајеним изразима за декларисани квалитет вина могу означавати вина произведена у БиХ која се стављају на тржиште у БиХ или се извозе.
- (2) Изрази из става (1) овог члана током прелазног периода из истог става могу да буду праћени изразима као што су "са географском ознаком", "са заштићеном географском ознаком", "са географским поријеклом", "са заштићеним географским поријеклом" или сличним изразима.
- (3) Током прелазног периода из става (1) овог члана, вина увезена у БиХ означена изразима из ст. (1) и (2) овог члана могу се ставити на тржиште у БиХ под условом да њихова пратећа документација и спроведене провере показују да она испуњавају захтјеве за производњу и стављање на тржиште вина с тим изразима у БиХ.

Члан 77.

(Лабораторије за физичко-хемијске анализе)

До овлашћења лабораторија у складу с одредбама члана 60. овог закона, физичко-хемијске анализе према одредбама овог закона настављају да обављају лабораторије до сада овлашћене од надлежних институција ентитета и Брчко Дистрикта БиХ.

Члан 78.

(Престанак важења)

Даном почетка примјене овог закона престаје да важи Закон о вину, ракији и другим производима од грожда и вина ("Службени гласник БиХ", број 25/08).

Члан 79.

(Ступање на снагу и почетак примјене)

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ", а примјењује се након истека рока од годину дана од његовог ступања на снагу.

Број 01,02-02-1-1862/23

30. августа 2023. године

Сарајево

Председавајући
Представничког дома
Парламентарне скупштине
БиХ

Маринко Чавара, с. р.

Председавајући
Дома народа

Парламентарне скупштине
БиХ

Др Никола Шпирић, с. р.

Na osnovu čl. III. 1. b) i IV. 4. a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na 6. hitnoj sjednici Predstavničkog doma, održanoj 28. augusta 2023. godine, i na 8. sjednici Doma naroda, održanoj 30. augusta 2023. godine, usvojila je

ZAKON O ORGANIZACIJI TRŽIŠTA VINA U BOSNI I HERCEGOVINI

DIO PRVI - OPĆE ODREDBE

Члан 1.

(Predmet Zakona)

- (1) Ovim zakonom utvrđuju se principi organizacije tržišta vina u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: BiH), odnosno odredbe o: proizvodnji grožđa i vina potrebne za organizaciju tržišta vina; oznakama porijekla, oznakama geografskog porijekla i tradicionalnim izrazima u sektoru vinarstva; označavanju, prezentaciji i reklamiranju proizvoda sektora vinarstva; stavljanju proizvoda sektora vinarstva na tržište; nadzoru i kontrolama proizvodnih potencijala i tržišta proizvoda sektora vinarstva te tržišno relevantne odredbe o organskim vinima, aromatiziranim vinskiim proizvodima i voćnim vinima.
- (2) Ovim zakonom preuzimaju se odredbe: Uredbe (EU) br. 1308/2013 Evropskog parlamenta i Vijeća od 17. decembra 2013. o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju van snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 sa svim izmjenama i dopunama zaključno s Uredbom (EU) 2021/2117 Evropskog parlamenta i Vijeća od 2. decembra 2021. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2018/273 od 11. decembra 2017. o dopuni Uredbe (EU) br. 1308/2013 Evropskog parlamenta i Vijeća u pogledu programa odobravanja sadnje vinove loze, registra vinograda, pratećih dokumenata i certificiranja, ulaznog i izlaznog registra, obaveznih izvjava, obavještenja i objave informacija o kojima se obavještava te o dopuni Uredbe (EU) br. 1306/2013 Evropskog parlamenta i Vijeća u pogledu odgovarajućih kontrola i kazni, o izmjeni uredbi Komisije (EZ) br. 555/2008, (EZ) br. 606/2009 i (EZ) br. 607/2009 i o stavljanju van snage Uredbe Komisije (EZ) br. 436/2009 i Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/560.
- (3) Navođenje odredbi uredbi iz stava (2) ovog člana vrši se isključivo u svrhu praćenja i informiranja o preuzimanju pravne tečevine EU u zakonodavstvo BiH.

Član 2.
(Definicije)

- (1) Za potrebe ovog zakona određeni izrazi imaju sljedeća značenja:
- a) **vinogradarski proizvodni potencijal u BiH** ukupna je površina postojećih vinograda za proizvodnju vinskog grožđa u BiH;
 - b) **vinograd** je kontinuirana zemljišna površina, zasađena vinovom lozom koja je namijenjena ili komercijalnoj proizvodnji proizvoda sektora vinarstva ili se, pod propisanim uslovima, koristi za eksperimentalnu ili rasadničku proizvodnju;
 - c) **vinogradar** je fizičko ili pravno lice ili grupa fizičkih ili pravnih lica, bez obzira na legalni status grupe ili njenih članova, čije se imanje s jednim ili više vinograda nalazi na teritoriji BiH;
 - d) **proizvođač grožđa** je fizičko ili pravno lice ili grupa fizičkih ili pravnih lica, bez obzira na legalni status grupe ili njenih članova, koji ubire grožđe s ciljem njegove prodaje drugim licima za proizvodnju proizvoda sektora vinarstva ili koji prerađuje ubrano grožđe u proizvode sektora vinarstva na svom posjedu ili koji ih u svoje ime daje na preradu drugim licima, sve s komercijalnom svrhom;
 - e) **ampelotehničke operacije** su operacije koje se tokom vegetacijske godine izvode na vinovoj lozi s ciljem održavanja njene vitalnosti, poboljšanja rodnosti ili poboljšanja kvaliteta grožđa;
 - f) **sadnja** je trajno zasađivanje vinove loze ili dijelova biljaka vinove loze, bilo kalemljenih ili ne, radi proizvodnje grožđa ili uspostavljanja loznog rasadnika;
 - g) **prekalemljivanje** je kalemljenje na vinovoj lozi koja je već kalemljena;
 - h) **krčenje** je potpuno uklanjanje svih čokota vinove loze s površine zasađene vinovom lozom;
 - i) **svježe grožđe** su zreli ili blago prezreli plodovi vinove loze koji se koriste za proizvodnju vina, a koji se mogu muljati ili cijediti upotrebom uobičajene vinarijske opreme i u kojima se može odvijati spontana alkoholna fermentacija;
 - j) **groždani mošt** označava sljedeće kategorije proizvoda: groždani mošt, djelimično fermentirani groždani mošt, djelimično fermentirani groždani mošt ekstrahiran iz prosušenog grožđa, koncentrirani groždani mošt i prečišćeni koncentrirani groždani mošt koji po svom značenju odgovaraju zahtjevima za ove proizvode utvrđenim u ovom zakonu ili u podzakonskim propisima koji se donose na osnovu ovog zakona;
 - k) **svježi groždani mošt s fermentacijom zaustavljenom dodavanjem alkohola** je proizvod koji ima stvarnu alkoholnu jačinu ne manju od 12% vol. i ne veću od 15% vol. i koji je dobiven tako što je u nefermentirani mošt prirodne alkoholne jačine najmanje 8,5% vol. iz grožđa sorti vinove loze priznatih u skladu s ovim zakonom dodat bilo neutralni bilo alkohol vinskog porijekla, uključujući alkohol dobiven destilacijom prosušenog grožđa, čija stvarna alkoholna jačina nije manja od 96% vol. ili dodavanjem neprečišćenog destilata vina alkoholne jačine ne manje od 52% vol. i ne više od 80% vol.;
 - l) **groždani sok** je nefermentirani ili fermentabilan tečni proizvod dobiven odgovarajućim tretmanima koji ga čine pogodnim za konzumiranje u stanju u kakvom je; može biti dobiven od svježeg grožđa ili od groždanog mošta ili rekonstituiranjem; ako je dobiven rekonstituiranjem, za rekonstituciju se koristi koncentrirani groždani mošt ili koncentrirani groždani sok; dozvoljena stvarna alkoholna jačina groždanog soka je do 1% vol.;
 - m) **koncentrirani groždani sok** je nekaramelizirani groždani sok dobiven djelimičnom dehidratacijom groždanog soka bilo kojim dozvoljenim postupcima, osim direktnog zagrijavanja, tako da refraktometrijski očitani sadržaj suhe materije pri temperaturi od 20°C nije manji od 50,9%; dozvoljena stvarna alkoholna jačina koncentriranog groždanog soka je do 1% vol.;
 - n) **vinski proizvodi** su proizvodi navedeni u članu 3. stav (1) tač. a) do p) ovog zakona;
 - o) **kuve (cuvée)** je groždani mošt, vino ili smjesa mošta i/vina različitih karakteristika namijenjena za proizvodnju posebnih tipova pjenušavih vina;
 - p) **vino pojačano za destilaciju** je proizvod koji: ima stvarnu alkoholnu jačinu ne manju od 18% vol. i ne veću od 24% vol. koji je dobiven isključivo dodavanjem neprečišćenog vinskog destilata stvarne alkoholne jačine ne veće od 86% vol. u vino bez neprevrelog šećera i u kojem sadržaj isparljivih kiselina nije veći od 1,5 g/l, izraženo kao sirćetna kiselina;
 - r) **vinski talog** su ostaci koji se nakupljaju u vinskim sudovima s vinom nakon fermentacije, tokom čuvanja vina ili nakon dozvoljenih enoloških tretmana; ostaci dobiveni nakon filtriranja ili centrifugiranja vina; ostaci koji se nakupljaju u sudovima s čuvanim grožđanim moštom ili nakon dozvoljenih enoloških tretmana groždanog mošta ili ostaci nakon filtriranja ili centrifugiranja groždanog mošta;
 - s) **groždana komina** su nefermentirani ili fermentirani ostaci nakon cijedenja svježeg grožđa ili izmuljanog svježeg grožđa;
 - t) **piket (piquette)** je proizvod dobiven fermentacijom netretirane komine macerirane u vodi ili ispiranjem fermentirane komine vodom;
 - u) **nusproizvod** je fermentirano izmuljano grožđe, groždana komina ili vinski talog nastao kao zaostatak u proizvodnji vina ili bilo kojoj drugoj preradi grožđa;
 - v) **proizvođač vina** je fizičko ili pravno lice ili grupa fizičkih ili pravnih lica, bez obzira na legalni status grupe ili njenih članova, koji sam prerađuje svježe grožđe, groždani mošt ili mlado vino u fermentaciji u vino ili mošt s komercijalnom svrhom ili daje da se ova prerada izvrši u njegovo ime;
 - z) **prerađivač vina** je fizičko ili pravno lice ili grupa fizičkih ili pravnih lica, bez obzira na legalni status grupe ili njenih članova, koji ili u čije ime se vrši prerada vina čiji rezultati mogu biti: vino, likersko vino, pjenušavo i polupjenušavo (biser) vino, gazirano pjenušavo i polupjenušavo (biser) vino, kvalitetno pjenušavo vino ili kvalitetno aromatično pjenušavo vino;
 - aa) **destiler** je fizičko ili pravno lice ili grupa fizičkih ili pravnih lica, bez obzira na legalni status grupe ili njenih članova, koji proizvodi više od 20 litara apsolutnog alkohola godišnje iz vinskih nusproizvoda ili vina, s njihovim značenjem u smislu odredbi ovog zakona;
 - bb) **punjenje** je stavljanje vina kao finalnog proizvoda s komercijalnom svrhom u pakovanja zapremine manje od 60 litara;
 - cc) **punilac** je fizičko ili pravno lice ili grupa fizičkih ili pravnih lica, bez obzira na legalni status grupe ili

- njenih članova, koji puni vino ili daje da se punjenje izvrši u njegovo ime;
- dd) **stavljanje na tržište** je držanje ili izlaganje na prodaju, oglašavanje i nudičenje na prodaju, isporuka ili bilo koji drugi način prodaje, kao i direktna prodaja krajnjim potrošačima;
- ee) **trgovac** je fizičko ili pravno lice ili grupa fizičkih ili pravnih lica, bez obzira na legalni status grupe ili njenih članova, osim trgovca u maloprodaji, koji drži vinske proizvode u komercijalne svrhe ili je uključen u trgovinu ovim proizvodima, a koji ih pri ovom može i puniti, ali ne i destilirati;
- ff) **trgovac u maloprodaji** je fizičko ili pravno lice ili grupa fizičkih ili pravnih lica, bez obzira na legalni status grupe ili njenih članova, čija poslovna aktivnost uključuje prodaju vina i mošta direktno potrošačima u malim količinama utvrđenim odredbama ovog zakona i podzakonskim propisima koji se donose na osnovu ovog zakona, prema pravilima trgovine i distribucije, isključujući lica koja koriste skladišne vinske podrume ili objekte za punjenje vina u velikim količinama i lica koja u trgovinskom prometu transportuju vina u rinfuzi;
- gg) **vinska godina** je period od 1. augusta tekuće do 31. jula naredne godine;
- hh) **voćno vino** je piće dobiveno potpunom ili djelimičnom alkoholnom fermentacijom soka ili pulpe od svježeg i za preradu u voćno vino pogodnog koštičavog, jezgrastog, jagodičastog, bobičastog ili ostalog voća, osim grožđa, i koje ima minimalnu prirodnu volumnu alkoholnu jačinu od 1,2 vol.;
- ii) **aromatizirani vinski proizvodi podrazumijevaju:** aromatizirana vina, aromatizirana pića na bazi vina i aromatizirane koktele od vina dobivene od proizvoda grožđa (isključujući: groždani mošt u fermentaciji dobiven od prosušenog grožđa, koncentrirani groždani mošt, prečišćeni koncentrirani groždani mošt, vino od prosušenog grožđa, vino od prezrelog grožđa i vinsko sirće) koji ispunjavaju odredbe za ove proizvode utvrđene ovim zakonom i podzakonskim propisima koji se donose na osnovu ovog zakona;
- jj) **stvarna zapreminska alkoholna jačina** je broj zapreminskih jedinica čistog alkohola koje se pri temperaturi od 20(C nalaze u 100 zapreminskih jedinica proizvoda;
- kk) **potencijalna zapreminska alkoholna jačina** je broj zapreminskih jedinica čistog alkohola pri 20(C koja bi mogla nastati potpunom fermentacijom šećera koji se nalazi u 100 zapreminskih jedinica proizvoda pri istoj temperaturi;
- ll) **ukupna zapreminska alkoholna jačina** je zbir stvarne i potencijalne volumne alkoholne jačine;
- mm) **prirodna zapreminska alkoholna jačina** je ukupna zapreminska alkoholna jačina proizvoda prije bilo kakvog pojačavanja; i
- nn) **superanaliza** je laboratorijska analiza koja se provodi na poseban zahtjev, uz stručno tumačenje i komentar rezultata analize.
- (2) Izrazi koji su radi preglednosti dati u jednom gramatičkom rodu u ovom zakonu bez diskriminacije se odnose i na muški i na ženski rod.
- b) mlado vino u fermentaciji;
- c) likersko vino;
- d) pjenušavo vino;
- e) kvalitetno pjenušavo vino;
- f) kvalitetno aromatično pjenušavo vino;
- g) gazirano pjenušavo vino;
- h) polupjenušavo (biser) vino;
- i) gazirano polupjenušavo (biser) vino;
- j) groždani mošt;
- k) groždani mošt u fermentaciji;
- l) groždani mošt u fermentaciji ekstrahiran iz prosušenog grožđa;
- m) koncentrirani groždani mošt;
- n) prečišćeni koncentrirani groždani mošt;
- o) vino od prosušenog grožđa;
- p) vino od prezrelog grožđa; i
- r) vinsko sirće.
- (2) Kategorije proizvoda iz stava (1) tač. a), d), e), f), g), h) i i) ovog člana mogu biti podvrgnute potpunoj ili djelimičnoj dealkoholizaciji nakon što u potpunosti postignu svoja svojstva utvrđena podzakonskim propisom iz stava (3) ovog člana.
- (3) Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom definiše kategorije proizvoda sektora vinarstva navedene u stavu (1) ovog člana.

Član 4.

(Korištenje izraza "vino")

Za potrebe odredbi ovog zakona i podzakonskih propisa koji se donose na osnovu ovog zakona, izraz "vino", ako drugačije nije posebno naglašeno, uključuje sljedeće kategorije proizvoda sektora vinarstva: vino, mlado vino u fermentaciji, likersko vino, pjenušavo vino, kvalitetno pjenušavo vino, kvalitetno aromatično pjenušavo vino, gazirano pjenušavo vino, polupjenušavo (biser) vino, gazirano polupjenušavo (biser) vino, vino od prosušenog grožđa i vino od prezrelog grožđa, pod uslovom da ovi izrazi u svojoj primjeni i značenju ispunjavaju zahtjeve utvrđene u članu 3. ovog zakona.

Član 5.

(Proizvodi sektora vinarstva)

Sektor vinarstva obuhvata sljedeće proizvode:

- a) groždani sok (uključujući groždani mošt), tarifna oznaka (u daljnjem tekstu: TO): 2009 61, 2009 69;
- b) ostali groždani mošt, osim groždanog mošta u fermentaciji ili s fermentacijom zaustavljenom bez dodavanja alkohola (TO brojevi: 2204 30 92, 2204 30 94, 2204 30 96 i 2204 30 98);
- c) vino od svježeg grožđa, uključujući vina pojačana alkoholom; groždani mošt, osim mošta iz tarifnog broja 2009, isključujući drugi groždani mošt iz TO podbrojeva 2204 30 92, 2204 30 94, 2204 30 96 i 2204 30 98 (TO broj: ex 2204);
- d) svježe grožđe, osim stonog grožđa (TO broj: 0806 10 90);
- e) vinsko sirće (TO brojevi: 2209 00 11, 2209 00 19);
- f) piket (TO broj: 2206 00 10);
- g) vinski talog (TO broj: 2307 00 11 i 2307 00 19);
- h) groždanu kominu (TO broj: 2308 00 11 i 2308 00 19); i
- i) drugo dealkoholizirano vino čija alkoholna jačina ne prelazi 0,5% vol. (TO broj: ex 2202 99 19).

Član 6.

(Nadležne institucije)

- (1) Sektor vinarstva obuhvata sljedeće kategorije proizvoda s nazivima ovdje navedenim:
- a) vino;
- (1) Vijeće ministara BiH, na prijedlog Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), usvaja podzakonske akte u vezi s ovim

- zakonom i obavlja druge funkcije na način propisan važećim zakonskim odredbama.
- (2) Vijeće ministara BiH sve podzakonske akte iz stava (1) ovog člana donosi u saradnji i uz mišljenje nadležnih institucija entiteta i Brčko Distrikta BiH, te u skladu sa Zakonom o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17), uz prethodno pribavljena mišljenja nadležnih organa uprave, stalnih tijela Vijeća ministara BiH i stručnih institucija i nakon provođenja postupka javnih konsultacija, ako je to značajno za definiranje određenih pitanja.
 - (3) Ministarstvo je nadležno za donošenje akata u skladu s odredbama ovog zakona i podzakonskih akata iz st. (1) i (2) ovog člana. Ministarstvo obavlja poslove u vezi sa zastupanjem BiH u pitanjima sektora vinarstva prema međunarodnim tijelima, sve u skladu sa svojim nadležnostima i u saradnji s nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta BiH.
 - (4) Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske, Odjeljenje za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu Brčko Distrikta BiH, nadležna kantonalna ministarstva i jedinice lokalne samouprave (u daljnjem tekstu: nadležne institucije) ovlašteni su za provođenje odredbi ovog zakona i podzakonskih propisa koji se donose na osnovu ovog zakona u okvirima svojih nadležnosti.
 - (5) Inspeksijski nadzor nad provođenjem odredbi ovog zakona i podzakonskih propisa koji se donose na osnovu ovog zakona provode inspeksijska tijela, u skladu s njihovim nadležnostima utvrđenim posebnim propisima o inspekcijama i u skladu s relevantnim odredbama ovog zakona i podzakonskih propisa koji se donose na osnovu ovog zakona.
 - (6) Analitičke, stručne i administrativne poslove za vinogradarstvo i vinarstvo, utvrđene ovim zakonom i na osnovu podzakonskih propisa koji se donose na osnovu ovog zakona, obavljaju ovlaštene organizacije.
 - (7) Ministarstvo propisuje analitičke, stručne i administrativne poslove i uslove u pogledu stručnih, prostornih i tehničkih kvalifikacija i druge uslove za obavljanje zadataka ovlaštenih organizacija.
 - (4) Vinogradarska regija je najveća vinogradarsko-geografska jedinica koja predstavlja geografsko područje sa sličnim klimatskim i pedološkim uslovima koji, zajedno s agrobiološkim faktorima, utiču na osnovna kvalitativna svojstva grožđa, groždanog mošta i vina proizvedenih na tom području.
 - (5) Vinogradarska podregija je manja vinogradarsko-geografska jedinica u okvirima vinogradarske regije sa sličnim klimatskim i pedološkim uslovima, sličnim sortimentom vinove loze i drugim agrobiološkim faktorima koji omogućavaju proizvodnju grožđa, groždanog mošta i vina s obilježjima specifičnim za podregiju.
 - (6) Vinogorje je osnovna vinogradarsko-geografska jedinica u okviru podregije ili regije koja predstavlja uže područje s vrlo ujednačenim klimatskim i pedološkim uslovima, ujednačenim sortimentom vinove loze i drugim agrobiološkim faktorima koji omogućavaju proizvodnju grožđa, groždanog mošta i vina sa svojstvima karakterističnim za vinogorje.
 - (7) Vinogradarski lokalitet je geografski ograničen dio vinogorja sa izrazito povoljnim klimatskim i pedološkim uslovima, uključujući i uslove nadmorske visine, ekspozicije terena i specifičnog sortimenta vinove loze, koji omogućavaju proizvodnju grožđa, mošta i vina koja se po svom kvalitetu razlikuju od vina proizvedenih u drugim dijelovima istog vinogorja.
 - (8) Vinogradarska oaza je površinom malo geografski ograničeno vinogradarsko područje s povoljnim i ujednačenim klimatskim i pedološkim uslovima, uključujući i uslove nadmorske visine, ekspozicije terena i specifičnog sortimenta vinove loze, koji omogućavaju proizvodnju grožđa, mošta i vina koji po svojim karakteristikama odgovaraju grožđu, moštu i vinu proizvedenim u najbližem vinogorju, ali koje se direktno ne graniči s ovim vinogorjem.
 - (9) Vijeće ministara BiH donosi poseban podzakonski propis o demarkaciji vinogradarsko-geografskih jedinica u BiH navedenih u st. (4), (5) i (6) ovog člana, s njihovim jedinstvenim nazivima, uslovima za imenovanje i demarkaciju vinogradarsko-geografskih jedinica manjih od vinogorja ili izvan vinogradarsko-geografskih jedinica navedenih u st. (4), (5) i (6) ovog člana i drugim okvirnim elementima za uređenje proizvodnje vinskog grožđa u njima.
 - (10) Utvrđivanje granica vinogradarsko-geografskih jedinica navedenih u st. (4), (5) i (6) ovog člana i posljedično donošenje pravilnika navedenog u stavu (9) ovog člana mora biti izvršeno u skladu s jedinstvenom metodologijom primijenjenom u stručnoj studiji o rejonizaciji vinogradarstva u BiH, izrađenoj u skladu s međunarodno prihvaćenim standardima i ekspertizom.
 - (11) Vinogradarski lokalitet unutar vinogorja naveden u stavu (7) ovog člana i vinogradarsku oazu navedenu u stavu (8) ovog člana mogu predložiti i definirati podnosioci zahtjeva za zaštitu oznake porijekla, u skladu s odredbama ovog zakona i podzakonskih propisa koji se donose na osnovu ovog zakona. Na bazi podnesene dokumentacije, Ministarstvo razmatra, odobrava ili odbacuje prijedlog za uspostavljanje vinogradarskog lokaliteta ili vinogradarske oaze. Ako su odobreni, vinogradarski lokalitet ili oaza moraju biti jedinstveno imenovani, demarkirani i okarakterizirani kroz dopune pravilnika navedenog u stavu (9) ovog člana.

DIO DRUGI - ODREDBE O PROIZVODNJI I TRŽIŠTU POGLAVLJE I. PROIZVODNJA Odjeljak A - Proizvodnja grožđa

Član 7.

(Proizvodnja grožđa)

Proizvodnja grožđa uključuje sve agrotehničke i ampelotehničke operacije u vinogradu, uključujući berbu grožđa.

Član 8.

(Područja za proizvodnju grožđa)

- (1) Prema prirodnim uslovima, područja za uzgoj vinove loze geografski se dijele na vinogradarske klimatske zone i vinogradarsko-geografske jedinice.
- (2) Vinogradarska klimatska zona je područje s vinogradarskom proizvodnjom u kojem vladaju slični klimatski uslovi i za koje se ovim zakonom i podzakonskim propisima koji se donose na osnovu ovog zakona propisuju posebne enološke prakse. Vinogradarske klimatske zone su: A, B, C I., C II. i C III.
- (3) Vinogradarsko-geografske jedinice u BiH su:
 - a) vinogradarske regije;
 - b) vinogradarske podregije;
 - c) vinogorja; i
 - d) vinogradarski lokaliteti.

Član 9.

(Historijski vinogradarski položaj)

- (1) Historijski vinogradarski položaj je vinograd s posebnim historijskim i pejzažnim vrijednostima i koji se kao takav upisuje u vinogradarsko-vinarski registar.

- (2) Na osnovu zahtjeva za zaštitu historijskog vinogradarskog položaja, koji sadrži i mišljenje Ministarstva nadležnog za kulturno-historijsku baštinu, nadležna institucija entiteta ili Brčko Distrikta BiH ili od nje ovlaštena uprava ili tijelo nadležno za vođenje vinogradarsko-vinarskog registra navedenog u članu 51. ovog zakona u registru posebno razgraničava i vodi vinograd naveden u stavu (1) ovog člana.
- (3) Nadležne institucije iz člana 6. stav (4) ovog zakona, svaka za svoju teritoriju, donosi poseban propis s detaljnim odredbama o promociji i zaštiti historijskih vinogradarskih položaja.

Član 10.

(Sorte vinove loze)

- (1) U BiH se proizvodi navedeni u članu 3. stav (1) ovog zakona mogu proizvoditi samo od grožđa sorti vinove loze koje se kao priznate vode u skladu s odredbama stava (2) ovog člana.
- (2) Vijeće ministara BiH donosi i, po potrebi, ažurira poseban propis s Listom priznatih vinskih sorti vinove loze u BiH.
- (3) Do donošenja propisa navedenog u stavu (2) ovog člana, u BiH se mogu gajiti vinske sorte vinove loze koje se nalaze na Sortnoj listi BiH.
- (4) Kao priznate u BiH mogu se voditi samo sorte vinove loze koje ispunjavaju sljedeće uslove:
- sorta pripada vrsti *Vitis vinifera* L. ili je nastala ukrštanjem između vrste *Vitis vinifera* L. i drugih vrsta roda *Vitis*; i
 - sorta nije jedna od sljedećih: Noah, Othello, Isabelle, Jacquez, Clinton i Herbemont.
- (5) Kada se sorta vinove loze izbriše s liste navedene u stavu (2) ovog člana, ona se mora iskrčiti u roku od 15 godina od godine njenog brisanja s Liste priznatih sorti.
- (6) Izuzetno, sadnja, presađivanje ili kalemljenje sorti koje nisu na Listi priznatih sorti navedenoj u stavu (2) ovog člana može se odobriti za naučne, istraživačke i eksperimentalne svrhe. Ovo svojim propisima uređuju nadležne institucije iz člana 6. stav (4) ovog zakona.
- (7) Površine zasađene vinskim sortama vinove loze s namjenom proizvodnje vina u suprotnosti s odredbama st. (2), (3) i (4) ovog člana moraju se iskrčiti. Međutim, obavezi krčenja ne podliježu površine vinograda iz kojih se proizvedeno grožđe koristi isključivo za proizvodnju vina koje se konzumira samo u domaćinstvu proizvođača. Obavezi krčenja ne podliježu ni površine zasađene sortama vinove loze u suprotnosti s odredbama st. (2), (3) i (4) ovog člana s kojih se grožđe ne koristi za proizvodnju vina, nego u druge svrhe.
- (8) Proizvodi dobiveni od grožđa sorti vinove loze s Liste priznatih sorti navedeni u ovom članu, ali koji ne ispunjavaju uslove za svrstavanje u jednu od kategorija proizvoda navedenih u članu 3. stav (1) ovog zakona, mogu se koristiti samo za potrošnju u domaćinstvu proizvođača, za proizvodnju vinskog sirćeta ili za destilaciju.

Odjeljak B - Proizvodnja mošta i vina

Član 11.

(Proizvodnja mošta i vina)

Proizvodnja mošta i vina uključuje transport i preuzimanje grožđa, preradu grožđa, tehnološke procese u proizvodnji mošta i vina, zaključno sa skladištenjem.

Član 12.

(Nazivi, definicije i prodajni opisi proizvoda sektora vinarstva)

- (1) Na proizvode sektora vinarstva primjenjuju se nazivi, definicije i prodajni opisi u skladu s odredbama člana 3. ovog zakona.
- (2) Nazivi, definicije i prodajni opisi proizvoda sektora vinarstva mogu se u BiH koristiti samo prilikom stavljanja

na tržište proizvoda koji odgovaraju zahtjevima za svakog od njih utvrđenim u članu 3. ovog zakona.

- (3) Svaka zabuna s proizvodima koji odgovaraju odredbama člana 3. ovog zakona mora se izbjegavati.
- (4) Vijeće ministara BiH, po potrebi, donosi podzakonske propise u vezi s daljnjim klasifikacijama i modifikacijama, izuzecima ili odstupanjima od definicija i naziva i prodajnih opisa iz člana 3. ovog zakona. Ove klasifikacije i moguće modifikacije, izuzeci ili odstupanja moraju biti striktno ograničeni na potvrđene potrebe proizašle iz potrošačkih zahtjeva, tehničkog napretka ili proizvođačkih inovacija.

Član 13.

(Enološke prakse)

- (1) U proizvodnji i čuvanju proizvoda navedenih u članu 3. stav (1) ovog zakona mogu biti korištene samo enološke prakse dozvoljene odredbama ovog zakona i podzakonskih propisa koji se donose na osnovu ovog zakona.
- (2) Odredbe stava (1) ovog člana ne odnose se na:
- groždani sok i koncentrirani groždani sok; i
 - groždani mošt i koncentrirani groždani mošt namijenjen za proizvodnju groždanog soka.
- (3) Dozvoljeni enološki postupci mogu se koristiti samo za osiguranje potrebnih uslova za vinifikaciju, adekvatno čuvanje i potrebnu finalizaciju proizvoda.
- (4) Proizvodi navedeni u članu 3. stav (1) ovog zakona ne mogu se staviti na tržište u BiH ako:
- su podvrgnuti enološkim praksama koje nisu odobrene ovim zakonom i podzakonskim propisima koji se donose na osnovu ovog zakona;
 - ne odgovaraju zahtjevima odredbi u pogledu pojačavanja, te povećanja ili smanjenja kiselosti; ili
 - su proizvedeni u suprotnosti s odredbama člana 14. ovog zakona.
- (5) Proizvodi sektora vinarstva koji su proizvedeni u suprotnosti s odredbama stava (4) ovog člana ne mogu se staviti na tržište i moraju biti uništeni. Izuzetno, nadležne institucije iz člana 6. stav (4) ovog zakona, na zahtjev vlasnika proizvoda, mogu odobriti upotrebu nekih od ovih proizvoda za destiliranje, proizvodnju vinskog sirćeta ili u industrijske svrhe, u skladu s odredbama propisa iz stava (6) ovog člana.
- (6) S ciljem osiguranja pravilnog postupanja s proizvodima sektora vinarstva koji se ne mogu staviti na tržište, nadležne institucije iz člana 6. stav (4) ovog zakona donose podzakonski propis s odredbama o pravilima i procedurama navedenim u stavu (5) ovog člana, u vezi s povlačenjem s tržišta ili uništavanja proizvoda sektora vinarstva koji ne ispunjavaju zahtjeve u pogledu dozvoljenih enoloških praksi, uključujući i karakterizaciju proizvoda koji se mogu uputiti na destiliranje, proizvodnju sirćeta ili za industrijske potrebe.
- (7) Vijeće ministara BiH donosi podzakonski propis o enološkim praksama i sredstvima kojima se reguliraju:
- supstance ili njihovi sastojci čija je upotreba dozvoljena u proizvodnji, uključujući količinska ograničenja, čistoću i identifikaciju supstanci;
 - dozvoljene enološke prakse;
 - kupaži groždanog mošta i vina, uključujući potrebne definicije i ograničenja kod miješanja;
 - ograničenja u pogledu upotrebe određenih supstanci i enoloških praksi;
 - opći uslovi procedura za službeno odobravanje pojačavanja i povećanja i smanjenja kiselosti;
 - opći uslovi o čuvanju, prometu, odlaganju i upotrebi proizvoda koji nisu u skladu s odredbama ovog zakona o enološkim praksama i njihovim odredbama o nazivima, definicijama i prodajnim opisima; i

- g) ostale opće odredbe u vezi s primjenom enoloških praksi i sredstava.
- (8) Prilikom odobravanja enoloških praksi propisom iz stava (7) ovog člana, Vijeće ministara BiH će:
- imati u vidu enološke prakse koje je preporučila i objavila Međunarodna organizacija za vinogradarstvo i vinarstvo (Organisation Internationale de la Vigne et du Vin), (u daljnjem tekstu: OIV), kao i rezultate eksperimenata s još neodobrenim enološkim praksama;
 - imati u vidu potrebu zaštite zdravlja ljudi;
 - imati u vidu moguće rizike od dovodenja potrošača u zabludu u pogledu njihove uobičajene percepcije o sektorskim proizvodima, uzimajući u obzir dostupnost i pouzdanost informacija u sredstvima informiranja kojima bi se ovakvi rizici isključili;
 - odobriti postupke i sredstva koja omogućavaju očuvanje prirodnih suštinskih karakteristika vinskih proizvoda i koja ne dovode do znatnih promjena njihovog sastava;
 - osigurati minimalno prihvatljivi nivo zaštite okoliša; i
 - postupati u skladu s općim pravilima i ograničenjima o pojačavanju, povećanju kiselosti i smanjenju kiselosti utvrđenim ovim zakonom.

Član 14.

(Opće zabrane)

- Nije dozvoljeno dodavanje vode u proizvod, osim u situacijama kada je to zbog prirode konkretne enološke prakse neizbježno.
- Nije dozvoljeno dodavanje alkohola u proizvod, osim u postupcima dobivanja svježeg groždanog mošta u kojem je fermentacija zaustavljena dodavanjem alkohola, u proizvodnji likerskih vina, pjenušavih vina, polupjenušavih (biser) vina i vina alkoholno pojačanih za destilaciju.
- Vino alkoholno pojačano za destilaciju može se upotrijebiti samo za destilaciju.
- Svježi groždani mošt u kojem je fermentacija zaustavljena dodavanjem alkohola ne može se koristiti u proizvodnji proizvoda pod TO brojevima 2204 10, 2204 21 i 2204 29. Ovo ne dovodi u pitanje moguće strožije odredbe koje nadležne institucije iz člana 6. stav (4) ovog zakona mogu utvrditi na svojim područjima kod spravljanja proizvoda koji ne spadaju u okvire TO brojeva 2204 10, 2204 21 i 2204 29.
- Groždani sok i koncentrirani groždani sok ne smiju se prerađivati u vino niti dodavati u vino. Ovi proizvodi se na teritoriji BiH ne smiju podvrgavati alkoholnoj fermentaciji.
- Groždani mošt u fermentaciji izdvojen iz prosušenog grožđa može se staviti na tržište samo za proizvodnju likerskih vina i to samo u vinogradarskim područjima u kojima je njegova takva upotreba bila u primjeni najranije 1. januara 1985. i za proizvodnju vina od prezrelog grožđa.
- Uvezeno svježe grožđe, groždani mošt, groždani mošt u fermentaciji, koncentrirani groždani mošt, prečišćeni koncentrirani groždani mošt, groždani mošt čija je fermentacija zaustavljena dodavanjem alkohola, groždani sok, koncentrirani groždani sok i vino ili smjese ovih proizvoda ne smiju se prerađivati i dodavati u proizvode navedene u članu 3. stav (1) ovog zakona na teritoriji BiH.
- Zabranjena je kupaža uvezenog vina s vinom proizvedenim u BiH i kupaža između uvezenih vina.
- Zabranjena je prekomjerna upotreba pritiska kod cijedenja grožđa. Nadležne institucije iz člana 6. stav (4) ovog zakona utvrđuju minimalne koncentracije alkohola koje se moraju naći u komini i vinskog taloga, imajući u vidu lokalne i tehničke uslove.

- Ukupna zapreminska alkoholna jačina nusproizvoda navedenih u stavu (9) ovog člana koju utvrđuju nadležne institucije iz člana 6. stav (4) ovog zakona ne može biti manja od 5% u odnosu na ukupnu volumnu alkoholnu jačinu vina.
- Od komine i vinskog taloga mogu se proizvoditi samo alkohol, jaka alkoholna pića i piket (piquette).
- Cijedenje vinskog taloga i ponovna fermentacija komine zabranjeni su u bilo koje svrhe, osim destilacije ili proizvodnje piketa. Filtriranje i centrifugiranje vinskog taloga ne smatraju se cijedenjem ako su proizvodi nastali cijedenjem ispravni i ispunjavaju uslove za stavljanje na tržište.
- Piket (piquette) može se koristiti samo za destilaciju ili konzumiranje u domaćinstvu proizvođača.
- Nadležne institucije iz člana 6. stav (4) ovog zakona svojim propisima utvrđuju način odlaganja nusproizvoda, pri čemu ovi propisi mogu zahtijevati odlaganje nusproizvoda samo u destilerije.
- Vještačke supstance, osim onih koje su posebno odobrene kao enološka sredstva, ne mogu se koristiti u proizvodnji mošta i vina niti im se mogu dodavati. Ovako proizvedeni mošt i vina smatraju se falsificiranim i moraju se uništiti.

Član 15.

(Posebna pravila za određene enološke prakse)

- S ciljem očuvanja bitnih karakteristika vina sa zaštićenom oznakom porijekla ili zaštićenom oznakom geografskog porijekla te pjenušavih i likerskih vina, nadležne institucije iz člana 6. stav (4) ovog zakona mogu za proizvodnju vina utvrditi pravila strožija od onih utvrđenih ovim zakonom i podzakonskim propisima koji se donose na osnovu ovog zakona, uključujući ograničenja ili zabrane određenih enoloških praksi.
- Dozvoljena je eksperimentalna primjena neodobrenih enoloških praksi.
- Nadležne institucije iz člana 6. stav (4) ovog zakona svojim propisima reguliraju eksperimentalnu primjenu neodobrenih enoloških praksi, kao i uslove za čuvanje, promet i upotrebu proizvoda dobivenih eksperimentalnom primjenom neodobrenih enoloških praksi.

Član 16.

(Pokvarena i vina s manom)

- Na tržište se ne smije staviti vino koje je značajno promijenjeno usljed:
 - mikrobioloških uticaja (pokvareno vino); i/ili
 - hemijskih ili fizičko-hemijskih procesa ili usvajanja stranih supstanci kojima su bitno ugrožena organoleptička svojstva vina (vino s manom).
- Izuzetno, prije stavljanja na tržište, vino navedeno u stavu (1) ovog člana može se miješati s drugim vinom s ciljem njegove popravke. Vino dobiveno ovakvim miješanjem može se staviti na tržište samo ako ispunjava uslove propisane ovim zakonom i podzakonskim propisima.

Član 17.

(Destilacija)

- Destiler koji prerađuje nusproizvode sektora vinarstva i vino mora biti upisan u vinogradarsko-vinarski registar naveden u članu 52. ovog zakona i voditi evidencije o proizvodnji i kvalitetu destilata, plasmanu destilata na tržište i ulazima nusproizvoda i vina kao sirovina za destilaciju.
- Nadležne institucije iz člana 6. stav (4) ovog zakona posebnim podzakonskim propisom utvrđuju pravila o prijemu nusproizvoda i vina za destilaciju i otpremi destilata te informacije koje u svojim registrima vodi destilerija.

POGLAVLJE II. OZNAKE PORIJEKLA, OZNAKE GEOGRAFSKOG PORIJEKLA I TRADICIONALNI IZRAZI

Odjeljak A - Opće odredbe ovog poglavlja

Član 18.

(Obuhvat i izuzeci)

- (1) Odredbe o oznakama porijekla, oznakama geografskog porijekla i tradicionalnim izrazima u ovom poglavlju odnose se na proizvode navedene u članu 3. stav (1) tač. a), c), d), e), f), h), i), k), o) i p) ovog zakona.
- (2) Pravila utvrđena u ovom poglavlju ne primjenjuju se na proizvode navedene u članu 3. stav (1) tač. a), d), e), f), h) i i) ovog zakona ako su ti proizvodi bili podvrgnuti potpunoj dealkoholizaciji.

Član 19.

(Ciljevi)

Odredbe ovog poglavlja primjenjuju se s ciljem:

- a) zaštite legitimnih interesa potrošača i proizvođača;
- b) osiguranja nesmetanog funkcioniranja tržišta proizvoda navedenih u članu 18. stav (1) ovog zakona;
- c) promoviranja kvaliteta proizvoda navedenih u članu 18. stav (1) ovog zakona.

Odjeljak B - Oznaka porijekla i oznaka geografskog porijekla

Član 20.

(Definicije ovog odjeljka)

- (1) Za potrebe ovog odjeljka primjenjuju se sljedeće definicije:
 - a) "oznaka porijekla" je naziv, uključujući tradicionalno korišteni naziv, kojim se označava proizvod iz člana 3. stav (1) tač. a), c), d), e), f), h), i), k), o) i p) ovog zakona koji ispunjava sljedeće uslove:
 - 1) kvalitet i svojstva proizvoda u osnovi ili isključivo nastaju pod uticajem posebnih prirodnih i ljudskih faktora određenog geografskog područja;
 - 2) porijeklom je iz određenog mjesta, određene regije ili, u izuzetnim slučajevima, određene zemlje;
 - 3) grožđe od kojeg se proizvod dobiva uzgojeno je isključivo na imenovanom geografskom području;
 - 4) proizvodnja se odvija na imenovanom geografskom području; i
 - 5) proizvod je dobiven od sorti vinove loze koje pripadaju vrsti *Vitis vinifera* L. ili su nastale ukrštanjem vrste *Vitis vinifera* L. s drugim vrstama roda *Vitis*;
 - b) "oznaka geografskog porijekla" je naziv, uključujući tradicionalno korišteni naziv, kojim se označava proizvod iz člana 3. stav (1) tač. a), c), d), e), f), h), i), k), o) i p) ovog zakona koji ispunjavaju sljedeće uslove:
 - 1) proizvod ima specifičan kvalitet, ugled ili druga obilježja koja se mogu pripisati njegovom geografskom porijeklu;
 - 2) proizvod potiče iz određenog mjesta, određene regije ili, u izuzetnim slučajevima, određene zemlje;
 - 3) najmanje 85% grožđa korištenog za njegovu proizvodnju potiče isključivo s tog geografskog područja;
 - 4) proizvodnja se odvija na imenovanom geografskom području; i
 - 5) proizvod se dobiva od grožđa sorti vinove loze koje pripadaju vrsti *Vitis vinifera* L. ili su nastale

ukrštanjem vrste *Vitis vinifera* L. i drugih vrsta iz roda *Vitis*.

- (2) Izuzetno od odredbi u stavu (1) tačka a) alineja 4) i tačka b) alineja 4) ovog člana i pod uslovom da to predviđa specifikacija proizvoda, proizvod sa zaštićenom oznakom porijekla ili oznakom geografskog porijekla može se proizvoditi i na bilo kojoj od sljedećih lokacija:
 - a) na području koje je u neposrednoj blizini razgraničenog imenovanog područja;
 - b) na području koje se nalazi unutar iste ili susjedne administrativne jedinice, u skladu s propisima kojima se reguliraju administrativne jedinice; i
 - c) u slučaju prekogranične oznake porijekla ili oznake geografskog porijekla ili gdje postoji sporazum o kontrolnim mjerama između BiH i susjedne zemlje, na području koje se nalazi u neposrednoj blizini imenovanog geografskog područja.
- (3) Određeni tradicionalno korišteni izrazi čine oznaku porijekla ili oznaku geografskog porijekla ako:
 - a) označavaju vino;
 - b) odnose se na geografski naziv;
 - c) ispunjavaju uslove navedene u stavu (1) tačka a), al. 1), 2), 3), 4) ovog člana; i
 - d) bile su podvrgnute postupku utvrđenom odredbama ovog odjeljka kojim oznake porijekla ili oznake geografskog porijekla postaju zaštićene.
- (4) Proizvodnja kako je navedena u stavu (1) tačka a) alineja 4) i tački b) alineja 4) ovog člana podrazumijeva sve operacije, od berbe grožđa do završetka procesa proizvodnje vina, izuzimajući berbu grožđa koje ne potiče iz imenovanog geografskog područja iz stava (1), tačka b) alineja 3), uz izuzeće bilo kojeg postproizvodnog procesa.
- (5) U svrhu primjene odredbe navedene u stavu (1) tačka b) alineja 3) ovog člana, maksimalni udio grožđa od 15% koji može poticati izvan imenovanog područja mora poticati iz BiH.

Član 21.

(Zahtjev za zaštitu)

- (1) Zahtjevi za zaštitu naziva kao oznaka porijekla ili oznaka geografskog porijekla uključuju:
 - a) naziv čija se zaštita traži;
 - b) ime i adresu podnosioca zahtjeva;
 - c) specifikaciju proizvoda, kako je navedeno u stavu (3) ovog člana; i
 - d) jedinstveni dokument kao sažetak specifikacije proizvoda iz stava (3) ovog člana.
- (2) Specifikacija proizvoda navedena u stavu (3) treba zainteresiranim stranama omogućiti uvid i provjere uslova proizvodnje koji se odnose na oznaku porijekla ili oznaku geografskog porijekla.
- (3) Specifikacija proizvoda mora sadržavati najmanje:
 - a) naziv čija se zaštita traži;
 - b) opis jednog ili više vina, koji sadrži:
 - 1) kod zahtjeva za zaštitu oznake porijekla, osnovne analitičke pokazatelje i organoleptička svojstva vina;
 - 2) kod zahtjeva za zaštitu oznake geografskog porijekla, glavne analitičke pokazatelje i procjenu ili naznake organoleptičkih svojstava vina;
 - c) gdje je primjenjivo, specifične enološke prakse koje se koriste u proizvodnji jednog ili više vina, kao i relevantna ograničenja;
 - d) razgraničenje konkretnog imenovanog geografskog područja;
 - e) maksimalne prinose grožđa po hektaru;

- f) naziv sorte ili nazive sorti vinove loze od čijeg se grožđa dobiva jedno ili više vina;
- g) detalje i obrazloženja u vezi sa zahtjevima iz člana 20. stav (1) tačka a) alineja 1) ili tačka b) alineja 1) ovog zakona:
- 1) u pogledu zaštićene oznake porijekla, povezanost između kvaliteta ili obilježja proizvoda i geografskog okruženja iz člana 20. stav (1) tačka a) alineja 1); pojedinosti koje se odnose na ljudske faktore tog geografskog okruženja mogu se, ako je to relevantno, ograničiti na opis upravljanja zemljištem, biljnim materijalom i pejzažima, uzgojnih praksi ili bilo kojeg drugog relevantnog ljudskog doprimosa održavanju prirodnih faktora geografskog okruženja iz ove tačke;
 - 2) u pogledu zaštićene oznake geografskog porijekla, povezanost određenog kvaliteta, ugleda ili drugog obilježja proizvoda i geografskog porijekla iz člana 20. stav (1) tačka b) alineja 1) ovog zakona;
- h) primjenjive zahtjeve utvrđene ovim zakonom i podzakonskim propisima koji se donose na osnovu ovog zakona; i
- i) naziv i adresu uprave ili tijela koje verificira usklađenost proizvodnje s odredbama specifikacije proizvoda i njegove specifične zadatke.
- (4) Specifikacija proizvoda može sadržavati opis doprinosa oznake porijekla ili oznake geografskog porijekla održivom razvoju.
- (5) Ako se vino može djelimično dealkoholizirati, specifikacija proizvoda sadrži i opis djelimično dealkoholiziranog vina u skladu sa stavom (3), tačkom b) ovog člana mutatis mutandis i, prema potrebi, posebne enološke postupke koji se upotrebljavaju za proizvodnju djelimično dealkoholiziranog vina, kao i relevantna ograničenja u njegovoj proizvodnji.

Član 22.

(Podnosioci zahtjeva i procedure po podnesenim zahtjevima)

- (1) Procedure po osnovama zahtjeva za zaštitu oznaka porijekla ili oznaka geografskog porijekla za vina proizvedena u BiH provodi Ministarstvo.
- (2) Svaka zainteresirana grupa proizvođača ili, u izuzetnim i opravdanim slučajevima jedan proizvođač, može podnijeti zahtjev za zaštitu oznake porijekla ili oznake geografskog porijekla. Podnošenju zahtjeva mogu se pridružiti i druge zainteresirane strane.
- (3) Proizvođači mogu podnijeti zahtjev za zaštitu samo za vina koja oni proizvode.
- (4) U slučaju naziva kojim se označava prekogranični geografski prostor u susjedstvu BiH može se podnijeti i zajednički zahtjev za zaštitu u obje države.
- (5) Vijeće ministara BiH propisuje procedure zaštite oznaka porijekla ili oznaka geografskog porijekla za vina proizvedena u BiH.

Član 23.

(Homonimi)

- (1) Naziv za koji je podnesen zahtjev i koji je u potpunosti ili djelimično homoniman s nazivom koji je već registriran u skladu s ovim zakonom, registrira se uzimajući u obzir lokalno i tradicionalno korištenje i bilo kakvu opasnost od dovođenja potrošača u zabludu.
- (2) Homonimni naziv koji pogrešno upućuje potrošača da proizvod dolazi iz nekog drugog područja, čak i ako je takav

naziv tačan u odnosu na stvarno područje ili mjesto porijekla dotičnih proizvoda, ne može biti zaštićen.

- (3) Registrirani homonimni naziv može se upotrebljavati samo ako u praksi postoji dovoljna razlika između homonima koji se štiti kasnije i naziva koji je već upisan u Registar zaštićenih oznaka iz člana 27. ovog zakona, uvažavajući potrebu da se prema proizvođačima postupa na nepristran i pravedan način i da se izbjegne dovođenje potrošača u zabludu.
- (4) Odredbe st. (1), (2) i (3) ovog člana primjenjuju se mutatis mutandis ako je naziv za koji se podnosi zahtjev u potpunosti ili djelimično homoniman sa oznakom zaštićenom u okviru nacionalnog prava drugih država.
- (5) Ako naziv sorte vinove loze sadrži zaštićenu oznaku porijekla ili zaštićenu oznaku geografskog porijekla ili se sastoji od njih, taj naziv se ne može koristiti za označavanja poljoprivrednih proizvoda. Kako bi se uzeli u obzir postojeći načini označavanja, Vijeće ministara BiH ovlašteno je da donese podzakonske akte kojima se utvrđuju izuzeci od ovog pravila.
- (6) Zaštitom oznaka porijekla i oznaka geografskog porijekla proizvoda navedenih u članu 18. stav (1) ovog zakona ne dovode se u pitanje zaštićene oznake geografskog porijekla koje se primjenjuju na jaka alkoholna pića.

Član 24.

(Dodatni razlozi za odbijanje zaštite)

- (1) Naziv koji je postao generički ne može se zaštititi kao oznaka porijekla ili oznaka geografskog porijekla. Za potrebe ovog odjeljka "naziv koji je postao generički" označava naziv vina koji je, iako se odnosi na mjesto ili područje gdje je proizvod izvorno proizveden ili stavljen na tržište, postao uobičajeni naziv vina u BiH. Prilikom utvrđivanja da li je neki naziv postao generički ili nije, uzimaju se u obzir odgovarajući faktori, a posebno:
 - a) postojeća situacija u BiH, posebno u područjima potrošnje; i
 - b) relevantno pravo u BiH.
- (2) Naziv se ne može zaštititi kao oznaka porijekla ili oznaka geografskog porijekla ako bi, s obzirom na ugled i poznatost žiga, zaštita mogla dovesti potrošača u zabludu u vezi sa stvarnim identitetom vina.

Član 25.

(Odnosi sa žigovima)

- (1) Ako je oznaka porijekla ili oznaka geografskog porijekla registrirana prema odredbama ovog zakona i podzakonskih propisa koji se donose na osnovu ovog zakona, registracija žiga čija bi upotreba bila u suprotnosti s članom 26. stav (2) ovog zakona i koji se odnosi na proizvod iz jedne od kategorija navedenih u članu 3. stav (1) ovog zakona odbija se ako je zahtjev za registraciju žiga bio podnesen nakon datuma podnošenja Ministarstvu zahtjeva za registraciju, u vezi sa oznakom porijekla ili oznakom geografskog porijekla.
- (2) Žigovi koji su registrirani u suprotnosti s odredbama stava (1) ovog člana se poništavaju.
- (3) Žig čija je upotreba u suprotnosti s odredbama člana 26. stav (2) ovog zakona, za koji je podnesen zahtjev, ili je registriran prije datuma na koji je zahtjev za zaštitu oznake porijekla ili oznake geografskog porijekla bio podnesen Ministarstvu, može se i dalje upotrebljavati i obnavljati bez obzira na zaštitu oznake porijekla ili oznake geografskog porijekla, pod uslovom da ne postoje osnove za poništavanje ili opoziv tog žiga prema odredbama propisa o žigovima u BiH. U takvim slučajevima dopušta se upotreba oznake porijekla ili

oznake geografskog porijekla, kao i upotreba relevantnih žigova.

Član 26.

(Upotreba zaštićenih oznaka porijekla i zaštićenih oznaka geografskog porijekla)

- (1) Zaštićenu oznaku porijekla i zaštićenu oznaku geografskog porijekla može koristiti bilo koji subjekat koji na tržište stavlja vino proizvedeno u skladu s odgovarajućom specifikacijom proizvoda.
- (2) Zaštićena oznaka porijekla i zaštićena oznaka geografskog porijekla, kao i vino koje nosi zaštićeni naziv u skladu sa specifikacijom proizvoda zaštićeni su od:
 - a) bilo koje direktne ili indirektno komercijalne upotrebe tog zaštićenog naziva, uključujući upotrebu za proizvode koji se koriste kao sastojci:
 - 1) za uporedive proizvode koji nisu u skladu sa specifikacijom proizvoda zaštićenog naziva; ili
 - 2) ako se takvom upotrebom iskorištava, umanjuje ili narušava ugled oznake porijekla ili oznake geografskog porijekla;
 - b) svake zloupotrebe, imitacije ili aludiranja, čak i ako je označeno pravo porijeklo proizvoda ili usluge ili ako je zaštićeni naziv preveden, transkribiran ili transliteriran ili ako su mu dodati izrazi kao što su: "stil", "tip", "metoda", "kako se proizvodi u", "imitacija", "aroma", "kao" i slično, uključujući slučajeve kada se ti proizvodi upotrebljavaju kao sastojci;
 - c) bilo koje druge lažne oznake ili oznake koje dovode u zabludu u pogledu izvora, porijekla, prirode ili ključnih osobina proizvoda na unutrašnjoj ili vanjskoj ambalaži, na promotivnim materijalima ili dokumentima koji se odnose na određeni vinski proizvod, kao i pakovanje proizvoda u ambalažu koja stvara pogrešnu predstavu o njegovom porijeklu; i
 - d) bilo koju drugu praksu koja potrošača može dovesti u zabludu u pogledu pravog porijekla proizvoda.
- (3) Zaštićene oznake porijekla i zaštićene oznake geografskog porijekla u BiH ne mogu postati generički izrazi u smislu odredbi člana 24. stav (1) ovog zakona.
- (4) Zaštita iz stava (2) ovog člana primjenjuje se i u vezi s:
 - a) robom koja ulazi na carinsko područje BiH, a nije puštena u slobodan promet unutar njenog carinskog područja; i
 - b) robom koja se prodaje na daljinu, npr. u okviru elektronske trgovine.
- (5) Za robu koja ulazi na carinsko područje BiH, a nije puštena u slobodan promet unutar njenog carinskog područja, grupa proizvođača ili bilo koji privredni subjekt koji ima pravo upotrebljavati zaštićenu oznaku porijekla ili zaštićenu oznaku geografskog porijekla ima pravo spriječiti sve treće strane da, u okviru trgovine, u BiH unesu robu koja na tom području nije puštena u slobodan promet, ako ta roba, uključujući ambalažu, dolazi iz drugih zemalja i bez odobrenja nosi zaštićenu oznaku porijekla ili zaštićenu oznaku geografskog porijekla.

Član 27.

(Registar zaštićenih oznaka porijekla i zaštićenih oznaka geografskog porijekla)

Ministarstvo uspostavlja i vodi elektronski Registar zaštićenih oznaka porijekla i zaštićenih oznaka geografskog porijekla koji treba biti dostupan javnosti.

Član 28.

(Izmjene specifikacije proizvoda)

- (1) Podnosilac zahtjeva koji ispunjava uslove utvrđene u članu 22. ovog zakona može podnijeti zahtjev za odobravanje

izmjena specifikacija proizvoda sa zaštićenom oznakom porijekla ili zaštićenom oznakom geografskog porijekla. Izmjene se posebno mogu odnositi na primjenu novih naučnih ili tehničkih saznanja ili kako bi se ponovo razgraničilo geografsko područje iz člana 21. stav (3) tačke d) ovog zakona. Zahtjevi za izmjene specifikacije proizvoda moraju sadržavati opis izmjena i navedene razloge za tražene izmjene.

- (2) Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom iz člana 31. stav (3) ovog zakona utvrđuje uslove, postupak i proceduru izmjene specifikacije proizvoda iz stava (1) ovog člana.

Član 29.

(Poništenje)

- (1) Ministarstvo može, na vlastitu inicijativu ili na obrazložen zahtjev nadležne institucije iz člana 6. stav (4) ovog zakona, druge zemlje ili fizičkog ili pravnog lica koje ima legitiman interes, donijeti akt kojim se poništava zaštita oznake porijekla ili zaštita oznake geografskog porijekla, ako nastupi jedna od sljedećih okolnosti ili više njih:
 - a) više nije garantirana usklađenost s odgovarajućom specifikacijom proizvoda;
 - b) najmanje sedam uzastopnih godina na tržište nije stavljen nijedan proizvod zaštićen oznakom porijekla ili oznakom geografskog porijekla;
 - c) podnosilac zahtjeva koji ispunjava uslove utvrđene u članu 22. ovog zakona izjavio je da više ne želi održavati zaštitu oznake porijekla ili oznake geografskog porijekla.
- (2) Poništavanje zaštićene oznake porijekla ili zaštićene oznake geografskog porijekla navedeno u stavu (1) ovog člana stupa na snagu nakon provođenja odgovarajućih procedura utvrđenih u podzakonskom aktu iz člana 31. stav (6) ovog zakona.

Član 30.

(Naknade)

- (1) Ministarstvo naplaćuje naknade za pokriće svojih troškova u vezi sa zaštitom oznake porijekla ili oznakom geografskog porijekla, uključujući troškove u vezi s razmatranjem: zahtjeva za zaštitu, prigovora, zahtjeva za specifikacije proizvoda i zahtjeva za poništenje.
- (2) Vijeće ministara BiH propisuje visinu naknade iz stava (1) ovog člana posebnim propisima.

Član 31.

(Provedbena ovlaštenja)

- (1) Kako bi se uzela u obzir posebna obilježja proizvodnje u razgraničenom geografskom području, Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom utvrđuje:
 - a) dodatne kriterije za razgraničenja geografskih područja; i
 - b) ograničenja i odstupanja koja se odnose na proizvodnju u razgraničenom geografskom području.
- (2) S ciljem osiguranja kvaliteta i sljedivosti, Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom utvrđuje uslove pod kojima specifikacija proizvoda može uključivati dodatne zahtjeve.
- (3) S ciljem zaštite legitimnih prava i interesa proizvođača i drugih subjekata u sektoru vinarstva, Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom detaljnije utvrđuje:
 - a) vrste podnosilaca zahtjeva za zaštitu oznake porijekla ili oznake geografskog porijekla;
 - b) uslove koji se moraju ispuniti u pogledu zahtjeva za zaštitu oznake porijekla ili oznake geografskog porijekla, kontrolu od strane Ministarstva, postupak za podnošenje prigovora i postupke za izmjenu, poništenje i konverziju zaštićenih oznaka porijekla ili zaštićenih oznaka geografskog porijekla;

- c) uslove za podnošenje zahtjeva za prekograničnu zaštitu;
 - d) datum od kojeg je na snazi zaštita ili izmjena zaštite; i
 - e) uslove koji se odnose na izmjenu specifikacije proizvoda.
- (4) S ciljem osiguranja adekvatnog nivoa zaštite, Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom detaljnije uređuje ograničenja koja se odnose na zaštićenu oznaku.
- (5) Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom detaljnije uređuje:
- a) informacije koje u specifikaciji proizvoda treba navesti o povezanosti karakteristika geografskog područja i karakteristika finalnog proizvoda;
 - b) objavljivanje odluke o zaštiti ili odbijanju zaštite;
 - c) uspostavljanju Registra navedenog u članu 27. ovog zakona;
 - d) konverziju zaštićene oznake porijekla u zaštićenu oznaku geografskog porijekla; i
 - e) podnošenje zahtjeva za prekograničnu zaštitu.
- (6) Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom utvrđuje procedure razmatranja zahtjeva za zaštitu i procedure za odobravanje izmjena, kao i procedure za podnošenje i rješavanje prigovora te zahtjeva za konverzije i poništavanje zaštite.

Odjeljak C - Tradicionalni izraz

Član 32.

(Definicija tradicionalnog izraza)

Tradicionalni izraz je izraz koji je u BiH tradicionalno korišten za proizvode navedene u članu 3. stav (1) tač. a), c), d), e), f), h), i), k), o) i p) ovog zakona da bi se označilo:

- a) da proizvod ima zaštićenu oznaku porijekla ili zaštićenu oznaku geografskog porijekla u smislu odredbi ovog zakona; ili
- b) način proizvodnje ili metoda starenja ili kvalitet, boja, vrsta ili mjesto ili poseban događaj povezan s historijom proizvoda sa zaštićenom oznakom porijekla ili zaštićenom oznakom geografskog porijekla.

Član 33.

(Zaštita)

- (1) Tradicionalni izrazi štite se od nezakonitog korištenja.
- (2) Zaštićeni tradicionalni izraz može se koristiti samo za proizvod koji je proizveden u skladu s definicijom navedenom u članu 32. ovog zakona.
- (3) Tradicionalni izrazi zaštićeni su samo na jeziku i za kategorije proizvoda od grožđa, kako je navedeno u zahtjevu, protiv:
 - a) svake zloupotrebe zaštićenog izraza, uključujući situacije kada se oni koriste sa izrazima kao što su: "stil", "tip", "metoda", "kako se proizvodi u", "imitacija", "aroma", "poput" ili slično;
 - b) bilo koje druge lažne ili obmanjujuće oznake koja se odnosi na prirodu, svojstva ili ključna kvalitativna svojstva proizvoda, na unutrašnjoj ili vanjskoj ambalaži, promotivnim materijalima ili dokumentima koji se odnose na konkretan proizvod; i
 - c) svakog drugog postupanja koje bi moglo obmanuti potrošača, a posebno ostavljanja utiska da vino ispunjava uslove za označavanje zaštićenim tradicionalnim izrazom.
- (4) Tradicionalni izrazi ne mogu postati generički u BiH.

Član 34.

(Registar zaštićenih tradicionalnih izraza)

- (1) Ministarstvo uspostavlja i vodi Registar zaštićenih tradicionalnih izraza za vina koja se proizvode u BiH.
- (2) Elektronski izvodi iz ovog registra su javni.

Član 35.

(Provedbena ovlaštenja)

- (1) S ciljem osiguranja adekvatnog nivoa zaštite, Ministarstvo za svaki pojedinačni slučaj donosi akt o jeziku, ispisu i izgovoru tradicionalnog izraza koji se štiti.
- (2) S ciljem zaštite legitimnih prava i interesa proizvođača i drugih operatera u sektoru vinarstva, Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom detaljnije utvrđuje:
 - a) subjekte koji mogu podnijeti zahtjev za zaštitu tradicionalnog izraza;
 - b) uslove validnosti zahtjeva za zaštitu tradicionalnog izraza;
 - c) klasifikaciju tradicionalnog izraza u skladu s odredbama člana 32. ovog zakona;
 - d) osnove za podnošenje prigovora na predloženo priznavanje tradicionalnog izraza;
 - e) područje primjene zaštite;
 - f) veze sa žigovima, sa zaštićenim tradicionalnim izrazima, sa zaštićenim oznakama porijekla ili oznakama geografskog porijekla, s homonimima ili s određenim nazivima vinove loze;
 - g) osnove za poništenje tradicionalnog izraza;
 - h) objavljivanje datuma podnošenja zahtjeva za zaštitu tradicionalnog izraza, rokove za podnošenja prigovora i objavljivanje datuma podnošenja zahtjeva za poništenje;
 - i) postupke u vezi sa zahtjevom za zaštitu tradicionalnog izraza, uključujući razmatranje od strane Ministarstva, postupke za podnošenje prigovora i postupke za izmjenu i poništenje.
- (3) Imajući u vidu posebna obilježja trgovine između BiH i određenih zemalja, Vijeće ministara BiH može podzakonskim propisom utvrditi uslove pod kojim se tradicionalni izrazi mogu upotrebljavati za proizvode iz ovih zemalja, odnosno odrediti odstupanja od odredbi člana 32. i člana 33. stav (3) ovog zakona.
- (4) Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom detaljnije utvrđuje procedure razmatranja zahtjeva za zaštitu ili modifikaciju tradicionalnog izraza, kao i procedure za podnošenje i razmatranje prigovora i procedure za otkazivanje, a posebno:
 - a) obrasce dokumenata;
 - b) rokove;
 - c) pojedinosti o činjenicama, dokaze i prateću dokumentaciju koje je potrebno podnijeti uz zahtjeve; i
 - d) pravila o objavljivanju zaštite tradicionalnih izraza.

Odjeljak D - Posebne odredbe o zaštićenim oznakama porijekla, zaštićenim oznakama geografskog porijekla i tradicionalnim izrazima

Član 36.

- (Klasifikacija vina sa i bez zaštićene oznake porijekla ili zaštićene oznake geografskog porijekla)
- (1) Vina iz člana 3. stav (1) tačka a) ovog zakona proizvedena u BiH klasificiraju se u grupe, kako slijedi:
 - a) vina bez zaštićenog geografskog izraza; i
 - b) vina sa zaštićenim geografskim izrazom, i to:
 - 1) vina sa zaštićenom oznakom geografskog porijekla; i
 - 2) vina sa zaštićenom oznakom porijekla.
 - (2) Vina bez zaštićenog geografskog izraza iz stava (1) tačka a) ovog člana su vina bez zaštićene oznake geografskog porijekla ili zaštićene oznake porijekla koja mogu nositi naziv jedne ili više sorti vinove loze (u daljnjem tekstu: sortna vina) i godinu berbe grožđa, pod uslovima utvrđenim

ovim zakonom i podzakonskim propisima koji se donose na osnovu ovog zakona.

- (3) Vina sa zaštićenom oznakom geografskog porijekla iz stava (1) tačka b) alineja 1) ovog člana su vina koja ispunjavaju uslove odredbi iz člana 20. stav (1) tačka b) ovog zakona i koja mogu nositi naziv jedne ili više sorti vinove loze i godinu berbe. Vina iz ove grupe proizvedena u BiH svrstavaju se samo u jednu kategoriju: "regionalno vino sa oznakom teritorije (regionalno vino OT)".
- (4) Vina sa zaštićenom oznakom porijekla iz stava (1) tačka b) alineja 2) ovog člana su vina koja ispunjavaju uslove odredbi iz člana 20. stav (1) tačka a) ovog zakona i koja mogu nositi naziv jedne ili više sorti vinove loze i godinu berbe. Vina iz ove grupe proizvedena u BiH svrstavaju se u sljedeće kategorije:
 - a) "kvalitetno vino s kontroliranom oznakom teritorije" ili "kvalitetno vino KOT" i
 - b) "vrhunsko vino s kontroliranom oznakom teritorije i autentičnosti" ili "vrhunsko vino KOTA".

Član 37.

(Odnosi zaštićenih oznaka porijekla i oznaka geografskog porijekla s određenim tradicionalnim izrazima)

- (1) Vino iz člana 3. stav (1) tačka a) ovog zakona, proizvedeno u BiH koje, u skladu s odredbama ovog zakona i podzakonskim propisima koji se donose na osnovu ovog zakona, ispunjava uslove za isticanje zaštićene oznake geografskog porijekla ili zaštićene oznake porijekla u prometu se označava tradicionalnim izrazima za kategorije vina iz st. (2) i (3) tač. a) i b) ovog člana.
- (2) Umjesto izraza "zaštićena oznaka geografskog porijekla" vino može nositi tradicionalni izraz za kategoriju vina "regionalno vino s oznakom teritorije" ili "regionalno vino OT" ili "регионално вино са ознаком територије" ili "регионално вино ОТ" iza kojeg je naziv vinogradarske regije iz člana 8. stav (4) ovog zakona koji mora biti zaštićena oznaka geografskog porijekla.
- (3) Umjesto izraza "zaštićena oznaka porijekla" vino može nositi tradicionalni izraz za kategoriju vina, kako slijedi:
 - a) "kvalitetno vino s kontroliranom oznakom teritorije" ili "kvalitetno vino KOT" ili "квалитетно вино са контролисаном ознаком територије" ili "квалитетно вино КОТ" iza kojeg je naziv vinogradarske podregije ili vinogorja, iz člana 8. st. (5) i (6) ovog zakona, koji mora biti zaštićena oznaka porijekla, uz mogućnost dodavanja imena vinogradarskog lokaliteta; i
 - b) "vrhunsko vino s kontroliranom oznakom teritorije i autentičnosti" ili "vrhunsko vino KOTA" ili "врхунско вино са контролисаном ознаком територије и аутентичности" ili "врхунско вино КОТА" iza kojeg je i naziv vinogorja, kako je navedeno u članu 8. stav (6) ovog zakona, koji mora biti zaštićena oznaka porijekla i kojem se može dodati naziv vinogradarskog lokaliteta ili manje vinogradarsko-geografske jedinice.
- (4) Vino označeno jednim od tradicionalnih izraza za kategorije vina navedenih u st. (2) i (3) tač. a) i b) ovog člana na sebi ne može istovremeno nositi i ispis "zaštićena oznaka geografskog porijekla" ili "zaštićena oznaka porijekla" istaknut neposredno uz naziv zaštićene oznake geografskog porijekla ili zaštićene oznake porijekla.
- (5) Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom kao tradicionalne izraze u skladu s odredbama člana 32. tačka a) ovog zakona štiti tradicionalne izraze za kategorije vina navedene u st. (2) i (3) tač. a) i b) ovog člana i detaljnije utvrđuje uslove za korištenje tradicionalnih izraza za

kategorije vina sa zaštićenom oznakom porijekla ili zaštićenom oznakom geografskog porijekla.

Član 38.

(Komisija za zaštićene oznake porijekla, zaštićene oznake geografskog porijekla i tradicionalne izraze vina i aromatiziranih vinskih proizvoda)

- (1) Vijeće ministara BiH, na prijedlog Ministarstva, imenuje Komisiju za zaštićene oznake porijekla, zaštićene oznake geografskog porijekla i tradicionalne izraze vina i aromatiziranih vinskih proizvoda (u daljnjem tekstu: Komisija).
- (2) Komisija iz stava (1) ovog člana ima sljedeće zadatke:
 - a) administrativno i stručno razmatranje zahtjeva za zaštitu oznaka porijekla, oznaka geografskog porijekla i tradicionalnih izraza, kao i podnesenih prigovora u postupcima zaštite ili otkazivanja zaštite;
 - b) izrada prijedloga o zaštiti ili odbijanju zaštite, kao i prijedloga o prihvatanju ili odbijanju prigovora koji se upućuje na odlučivanje Ministarstvu; i
 - c) izvršavanje drugih poslova u vezi sa zaštićenim oznakama porijekla, zaštićenim oznakama geografskog porijekla i tradicionalnim izrazima po nalogu Ministarstva.

POGLAVLJE III. TRŽIŠNE ODREDBE

Odjeljak A - Označavanje, prezentacija i reklamiranje

Član 39.

(Definicije ovog poglavlja)

Za potrebe ovog odjeljka primjenjuju se sljedeće definicije:

- a) "označavanje" podrazumijeva sve riječi, podatke, žigove, nazive marki, slike ili simbole koji se nalaze na bilo kojoj ambalaži, dokumentu, obavještenju, oznaci, prstenu ili omotu koji ide uz proizvod ili se na njega odnosi;
- b) "prezentacija" podrazumijeva sve informacije koje se potrošačima prenose putem ambalaže dotičnog proizvoda, uključujući sve oblike i vrste boca; i
- c) "reklamiranje" je oblik tržišne i društvene komunikacije, gdje se putem komunikacijskog procesa poruke, obično putem medija, šalju ciljanoj publici i javnosti kako bi se uticalo na stavove i ponašanje primaoca.

Član 40.

(Primjena ostalih propisa)

- (1) Ako odredbama ovog zakona i podzakonskim propisima koji se donose na osnovu ovog zakona nije drugačije utvrđeno, na označavanje vina u tržišnom prometu primjenjuju se odredbe posebnih propisa o označavanju i prezentaciji prehrambenih proizvoda koji su na snazi u BiH.
- (2) Proizvodi navedeni u članu 3. stav (1) tač. a), b), c), d), e), f), g), h), i), j), k), m), o) i p) ovog zakona ne mogu nositi druge oznake osim onih utvrđenih ovim zakonom i podzakonskim propisima koji se donose na osnovu ovog zakona, osim ako ove odredbe ne ispunjavaju odredbe posebnih propisa o označavanju i prezentaciji prehrambenih proizvoda koji su na snazi u BiH.

Član 41.

(Obavezni podaci)

- (1) Obavezni elementi označavanja proizvoda navedenih u članu 3. stav (1) tač. a), b), c), d), e), f), g), h), i), j), k), m), o) i p) ovog zakona, stavljenih na tržište u BiH ili namijenjenih izvozu su:
 - a) oznaka kategorije proizvoda od grožđa u skladu s članom 3. stav (1) ovog zakona, pri čemu se za

- proizvode pod tač. a) i od d) do i), ako su podvrgnuti dealkoholizaciji, navodi i sljedeće:
- 1) izraz "dealkoholizirano" ako stvarna alkoholna jačina proizvoda iznosi najviše 0,5% vol.; ili
 - 2) izraz "djelimično dealkoholizirano" ako stvarna alkoholna jačina proizvoda iznosi više od 0,5% vol., a manje od najmanje stvarne alkoholne jačine te kategorije prije dealkoholizacije;
- b) za vina sa zaštićenom oznakom porijekla ili zaštićenom oznakom geografskog porijekla:
- 1) izraz "zaštićena oznaka porijekla" ili "zaštićena oznaka geografskog porijekla"; i
 - 2) naziv zaštićene oznake porijekla ili zaštićene oznake geografskog porijekla;
- c) stvarna volumna alkoholna jačina;
- d) oznaka porijekla;
- e) oznaka punionice ili, kod pjenušavog vina, gaziranog pjenušavog vina, kvalitetnog pjenušavog vina ili kvalitetnog aromatičnog pjenušavog vina, naziv proizvođača ili prodavača;
- f) oznaka uvoznika, za uvezena vina;
- g) za pjenušavo vino, gazirano pjenušavo vino, kvalitetno pjenušavo vino ili kvalitetno aromatično pjenušavo vino, oznaka za sadržaj šećera u vinu;
- h) nutritivna deklaracija, u skladu s odredbama posebnog propisa o pružanju informacija potrošačima o hrani;
- i) popis sastojaka, u skladu s odredbama posebnog propisa o pružanju informacija potrošačima o hrani; i u slučaju vina koja su podvrgnuta dealkoholizaciji i čija je stvarna alkoholna jačina manja od 10% vol., najkraći rok trajanja, u skladu s odredbama posebnog propisa o pružanju informacija potrošačima o hrani.
- (2) Izuzetno od odredbi iz stava (1) tačka a) ovog člana, za vina koja nisu bila podvrgnuta dealkoholizaciji i čije oznake uključuju naziv zaštićene oznake porijekla ili zaštićene oznake geografskog porijekla odrednica o kategoriji proizvoda može se izostaviti.
- (3) Izuzetno od odredbi iz stava (1) tačka b) ovog člana, izrazi "zaštićena oznaka porijekla" ili "zaštićena oznaka geografskog porijekla" mogu se izostaviti u sljedećim slučajevima:
- a) kada je tradicionalni izraz u skladu s odredbama člana 32. i člana 37. st. (2) i (3), tač. a) i b) ovog zakona prikazan u skladu sa specifikacijom proizvoda iz člana 21. stava (3) ovog zakona;
 - b) u izuzetnim i opravdanim slučajevima koje podzakonskim propisom utvrđuje Vijeće ministara BiH kako bi se osigurala usklađenost s postojećim praksama označavanja.
- (4) Odstupajući od odredbi iz stava (1) tačka h) ovog člana, nutritivna deklaracija na ambalaži ili na oznaci koja je na nju pričvršćena može se ograničiti na energetska vrijednost koja se može izraziti simbolom (E) za energiju. U tim slučajevima potpuna nutritivna deklaracija pruža se elektronskim putem naznačenim na ambalaži ili na oznaci koja je pričvršćena na ambalaži. Ta se nutritivna deklaracija ne prikazuje zajedno s drugim informacijama namijenjenim za prodaju ili stavljanje na tržište te se korisnički podaci ne prikupljaju niti prate.
- (5) Odstupajući od odredbi iz stava (1) tačka i) ovog člana, popis sastojaka može se pružiti elektronskim putem naznačenim na ambalaži ili na oznaci koja je na nju pričvršćena. U tim slučajevima primjenjuju se sljedeći zahtjevi:
- a) korisnički podaci ne prikupljaju se niti se prate;
 - b) popis sastojaka ne prikazuje se s drugim informacijama namijenjenim za prodaju ili stavljanje na tržište;
 - c) naznaka za pojedinosti u skladu s odredbama posebnog propisa o pružanju informacija potrošačima o hrani u vezi sa sastojcima ili pomoćnim materijama u procesu proizvodnje koji uzrokuju alergije ili intolerancije; i
 - d) naznaka iz tačke c) sastoji se od riječi "sadrži" iza koje slijedi naziv materije ili proizvoda kako je naveden u posebnom propisu o pružanju informacija potrošačima o hrani.

Član 42.

(Neobavezni podaci)

- (1) Prilikom označavanja i prezentiranja proizvoda navedenih u članu 3. stav (1) tač. a), b), c), d), e), f), g), h), i), j), k), m), o) i p) ovog zakona, mogu se navoditi sljedeći neobavezni podaci:
- a) godina berbe;
 - b) naziv jedne ili više sorti vinove loze;
 - c) kod vina koja ne spadaju u vina navedena u članu 41. stav (1) tačka g) ovog zakona oznaka za sadržaj šećera u vinu;
 - d) kod vina sa zaštićenom oznakom porijekla ili zaštićenom oznakom geografskog porijekla tradicionalni izrazi u skladu s odredbama člana 32. ovog zakona;
 - e) izrazi koji se odnose na određene metode proizvodnje; i
 - f) za vina sa zaštićenom oznakom porijekla ili zaštićenom oznakom geografskog porijekla naziv manje ili veće vinogradarsko-geografske jedinice u odnosu na jedinicu čiji je naziv zaštićen.
- (2) Ne dovodeći u pitanje odredbe iz člana 23. stav (5) ovog zakona, u pogledu upotrebe podataka iz stava (1) tač. a) i b) ovog člana, za vina bez zaštićene oznake porijekla ili zaštićene oznake geografskog porijekla:
- a) nadležne institucije entiteta i Brčko Distrikta BiH svojim propisima osiguravaju certificiranje, odobravanje i verifikaciju procedura kojim se garantira istinitost navedenih podataka; i
 - b) Vijeće ministara BiH, na osnovu nediskriminativnih i objektivnih kriterija, uzimajući u obzir pošteni konkurenciju, donosi listu sorti vinove loze čije se grožđe ne može koristiti za proizvodnju vina na teritoriji BiH, posebno ako:
 - 1) postoji rizik od dovođenja potrošača u zabludu u pogledu pravog porijekla vina zbog toga što naziv sorte vinove loze po sebi čini cijeli ili dio naziva zaštićene oznake porijekla ili zaštićene oznake geografskog porijekla; i
 - 2) kontrole u ovom pogledu ne bi bile opravdane imajući u vidu činjenicu da određena sorta vinove loze čini vrlo mali dio vinogradarske površine u BiH.
- (3) Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom detaljnije utvrđuje uslove korištenja neobaveznih podataka iz stava (1) ovog člana.

Član 43.

(Jezici)

- (1) Obavezni i neobavezni podaci navedeni u čl. 41. i 42. ovog zakona, kada su izraženi riječima, navode se na jednom ili više jezika koji su u službenoj upotrebi u BiH.
- (2) Naziv zaštićene oznake porijekla, zaštićene oznake geografskog porijekla ili tradicionalnog izraza, kako je

navedeno u članu 32. ovog zakona, na vinima uvezenim u BiH mora biti naveden na jeziku na kojem je izvršena zaštita. U slučajevima da je oznaka porijekla, oznaka geografskog porijekla ili nacionalno-specifična oznaka na uvezenom vinu navedena pismom koje nije u službenoj upotrebi u BiH, ova oznaka se može istaći i na jednom od jezika koji su u službenoj upotrebi u BiH.

Član 44.

(Provedbena ovlaštenja)

- (1) Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom detaljnije utvrđuje:
 - a) predstavljanje i korištenje elemenata označavanja koji nisu navedeni u ovom zakonu;
 - b) obavezne elemente označavanja u pogledu:
 - 1) izraza koji se koriste za formuliranje obaveznih elemenata označavanja i uslove za njihovo korištenje;
 - 2) odredbi koje nadležnim institucijama entiteta i Brčko Distrikta BiH dopuštaju utvrđivanje dodatnih pravila u vezi s obaveznim elementima označavanja;
 - 3) odredbi o daljnjim izuzecima od obaveze navođenja naziva kategorija proizvoda od grožđa, pored onih navedenih u članu 41. stav (2) ovog zakona;
 - 4) odredbi o jezicima; i
 - 5) pravila za navođenje i označavanje sastojaka radi primjene odredbi člana 41. stav (1) tačke i) ovog zakona;
 - c) neobavezne elemente označavanja u pogledu:
 - 1) izraza koji se koriste za formuliranje neobaveznih elemenata označavanja i uslova za njihovo korištenje;
 - 2) posebnih zahtjeva u pogledu navođenja godine berbe i naziva sorte ili sorti vinove loze;
 - 3) izraza koji se odnose na gazdinstvo i uslove za njihovo korištenje; i
 - 4) omogućavanja nadležnim institucijama entiteta i Brčko Distrikta BiH da svojim propisima utvrde dodatna pravila za neobavezne elemente označavanja; i
 - d) prezentiranje u pogledu:
 - 1) uslova za upotrebu boca određenih oblika i zatvarača te popis određenih posebnih oblika boca;
 - 2) uslova za korištenje boce tipa "boca za pjenušava vina" i njenih zatvarača;
 - 3) omogućavanja nadležnim institucijama entiteta i Brčko Distrikta BiH da svojim propisima utvrde dodatna pravila za prezentiranje proizvoda sektora vinarstva; i
 - 4) odredbi o jezicima.
- (2) S ciljem osiguranja zakonitih interesa privrednih subjekata, Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom utvrđuje prijelazna pravila o označavanju i prezentaciji vina koja su stavljen na tržište, a označena su u skladu s propisima koji su bili u primjeni prije stupanja na snagu ovog zakona i podzakonskog propisa koji se donosi na osnovu ovog zakona o označavanju i prezentaciji vina.
- (3) S ciljem uvažavanja posebnosti trgovine između BiH i određenih zemalja, proizvodi koji se izvoze označavaju se prema zahtjevima zemlje uvoznice.
- (4) Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom utvrđuje mjere u vezi s procedurama i tehničkim kriterijima primjenjivim na odredbe ovog odjeljka, uključujući potrebne mjere oko certificiranja, odobravanja i verifikacije procedura

koje se odnose na označavanje vina bez zaštićene oznake porijekla ili zaštićene oznake geografskog porijekla.

Član 45.

(Zabrane kod reklamiranja vina)

Reklamiranjem vina zabranjeno je:

- a) kao ciljnu grupu imati maloljetnike i mlade osobe, posebno prikazivanjem maloljetnika i mladih koji konzumiraju vina;
- b) povezivati konzumiranje vina s poboljšanim fizičkim stanjem ili sposobnošću za vožnju;
- c) stvaranje utiska da konzumiranje vina utiče na poboljšanje socijalnog statusa;
- d) podsticati pretjerano konzumiranje vina ili predstavljati apstinenciju ili umjerenost u konzumiranju vina na negativan način; i
- e) naglašavati visok sadržaj alkohola kao pozitivno svojstvo vina.

Odjeljak B - Stavljanje na tržište i prodaja

Član 46.

(Stavljanje proizvoda sektora vinarstva na tržište)

- (1) Na tržište u BiH mogu se staviti samo grožđe i proizvodi od grožđa čija su proizvodnja, sastav i karakteristike u skladu s odredbama ovog zakona i podzakonskih propisa koji se donose na osnovu ovog zakona.
- (2) Proizvod od grožđa može se staviti na tržište po završetku tehnološkog procesa, u skladu s tehnologijom proizvoda i nakon pribavljanja službenog rješenja o njegovom stavljanju na tržište.
- (3) Da bi se omogućilo stavljanje na tržište grožđa i proizvoda od grožđa proizvedenih u BiH, nadležne institucije iz člana 6. stav (4) ovog zakona osiguravaju provođenje odredbi ovog zakona i podzakonskih propisa koji se donose na osnovu ovog zakona, posebno kroz efektivan uvid u postojanje i ispravnost:
 - a) obaveznih izvjava, izvoda iz podrumskih registara i druge dokumentacije u vezi s proizvodnjom grožđa i proizvoda od grožđa;
 - b) izvještaja o laboratorijskim fizičko-hemijskim analizama;
 - c) izvještaja o organoleptičkom ocjenjivanju vina, kada se to traži odredbama ovog zakona i podzakonskim propisima koji se donose na osnovu ovog zakona;
 - d) gdje je potrebno, godišnju verifikaciju usklađenosti sa specifikacijom proizvoda za vina sa zaštićenom oznakom porijekla ili zaštićenom oznakom geografskog porijekla; i
 - e) gdje je potrebno, verifikaciju o usklađenosti s odredbama koje reguliraju proizvodnju sortnih vina i vina s oznakom godine berbe.
- (4) Posebno je zabranjeno na tržište stavlјati bilo koji proizvod od grožđa namijenjen direktnom konzumiranju koji je zbog svog sastava ili karakteristika štetan za ljudsko zdravlje.

Član 47.

(Rješenje o puštanju vina u promet)

- (1) Prije stavljanja vina na tržište, fizičko ili pravno lice, vlasnik proizvoda mora nadležnim institucijama iz člana 6. stav (4) ovog zakona podnijeti zahtjev za izdavanje rješenja o stavljanju vina na tržište. Izdavanje rješenja o stavljanju na tržište mora se zahtijevati i kod izvoza grožđa na tržište izvan BiH.
- (2) Na osnovu zahtjeva i podnesene tražene prateće dokumentacije, uključujući potvrde o kontrolama iz člana 48. stav (3) ovog zakona, nadležne institucije iz člana 6. stav (4) ovog zakona izdaju službeno rješenje o stavljanju proizvoda na tržište.

- (3) Вјeчe министара БиХ подзаконским прописом утврђује опће услове за подношење захтјева из става (2) овог члана, документацију која се доставља уз захтјев, потребне провјере и основне елементе рјешења о стављању производа на тржиште.
- (4) Надлежне институције из члана 6. став (4) овог закона, за своја подручја, доносе прописе о начину на који производ може бити стављен на тржиште, посебно у погледу детаљног садржаја захтјева за издавање рјешења о стављању на тржиште и попратне документације, детаљног садржаја рјешења, управа или тјела у чијој је надлежности по овлаштенју издавање рјешења за стављање производа на тржиште и поступака подношења приговора и жалби.

Члан 48.

(Посебне одредбе за увежена вина)

- (1) Осим ако међународним уговором није другачије одређено, одредбе о ознакама поријекла и ознакама географског поријекла, одредбе о означавању вина, као и називи, дефиниције и продајни описи из овог закона примјенјују се на производе увежена у БиХ и који спадају у оквире ТО бројева 2009 61, 2009 69 и 2204 и, ако је то примјенјиво, ex 2202 99 19 (друго деалкохолизирано вино с алкохолном јаћином која не прелази 0,5% vol.).
- (2) Осим ако међународним уговором није другачије одређено, производи наведени у ставу (1) овог члана морају бити произведени примјеном енолошких пракси одобрених овим законом или, прије доношења подзаконских прописа наведених у члану 13. овог закона, у складу с енолошким праксима које је препоручио и објавио ОИВ.
- (3) Приликом увоза производа наведених у ставу (1) овог члана морају се предоћи:
 - a) сертификат или сертификати који потврђују усклађеност с одредбама наведеним у ст. (1) и (2) овог члана, издати од надлежног тјела у земљи поријекла производа;
 - b) лабораторијски аналитички извјештај издат од тјела за то овлаштеног у земљи поријекла производа ако се ради о производу намјенjenом директном конзумирању.
- (4) Вјeчe министара БиХ подзаконским прописом утврђује детаљнија правила за стављање увозних вина на тржиште. Ова правила посебно се односе на: гаранције о природи, извору и поријеклу производа; признавање докумената о гаранцијима природе, извора и поријекла производа и пратећи документ за увежена производе.

Члан 49.

(Малопродaja грођда и вина)

- (1) Грође, осим директне продаје у винограду, може се стављати на тржиште само с уредно попуњеним пратећим документом у складу с одредбама члана 54. овог закона и само на одобреним продајним мјестима, која у ту сврху одобравају јединице локалне самоуправе, а о којима су обавијештене надлежне институције у ентитетима или Брчко Дистрикту БиХ и надлежни инспектор.
- (2) Вино се продаје крајњем купцу у малопродaji само у оригинално затвореним бочама или другим пакованјима која чувају квалитет производа.
- (3) Изузетно од одредби става (2) овог члана, физичка или правна лица која производе вино и уписана су у виноградско-винарски регистар из члана 52. овог закона, могу вино продавати као отворену робу у просторјима у којима производе, прерађују и негују вина или у својим специјализираним продавницима, у складу с одредбама трговинских прописа.
- (4) Услове простора за продају и начин продаје вина као отворене робе из става (3) овог члана својим прописима утврђују

надлежне институције из члана 6. став (4) овог закона за своја подручја.

Члан 50.

(Продaja вина у угостителјству)

- (1) У угостителјским објектима вино се може држати само у оригинално затвореним бочама или другим пакованјима запремине до 60 литара.
- (2) У угостителјским објектима вино се може продавати само у оригинално затвореним бочама или другим пакованјима или на чаше из оригинално затворених боча или других пакованја.
- (3) Изузетно од одредби става (2) овог члана, угостителјски објекат може држати и продавати вино као отворену робу из посуда до 60 литара, под условом да тачно и потпуно води евиденцију о набавци и продаји вина као отворене робе.
- (4) Без обзира на одредбе става (3) овог члана, вина са заштићеном ознаком поријекла, заштићеном ознаком географског поријекла, сорта вина и вина са ознаком године бербе не смију се у угостителјским објектима продавати као отворена роба.
- (5) Надлежне институције из члана 6. став (4) овог закона својим прописима за своја подручја утврђују начине држања и поступања с винским судовима у угостителјству и начин вођења евиденције из става (3) овог члана.

DIO TREĆI - NADZOR NAD PROIZVODNIM POTENCIJALIMA I TRŽIŠTEM VINA

Члан 51.

(Виноградарски производни потенцијал)

- (1) С циљем евидентирања виноградарског производног потенцијала БиХ, сва физичка и правна лица која посједују или изнајмљују винограде површине веће од 0,1 ха дужна су о томе обавијестити тјело надлежно за вођење виноградско-винарског регистра из члана 52. овог закона с подацима о постојећим виноградарским површинама као и о њиховом крчењу, новој садњи или прекалемијању.
- (2) Обавеза из става (1) овог члана односи се и на физичка и правна лица која посједују или изнајмљују виноград мањи од 0,1 ха, ако се грође или производи од грођда добивени из тог винограда стављају на тржиште.

Члан 52.

(Виноградарско-винарски регистар)

- (1) Надлежне институције из члана 6. став (4) овог закона воде виноградарско-винарски регистар, свака за своје подручје.
- (2) Надлежне институције из члана 6. став (4) овог закона именовањем овлашћују посебне, компетентне управе или тјела за вођење виноградарско-винарског регистра на њиховим подручјима. Ако за ове послове овласте посебне управе или тјела, надлежне институције из члана 6. став (4) овог закона обавезне су прикупити и објединити податке из свих виноградарско-винарских регистара на свом подручју и доставити их Министарству у складу с одредбама из става (7) овог члана.
- (3) Виноградарско-винарски регистар садржи податке о:
 - a) виноградарском производном потенцијалу како је наведено у члану 51. овог закона;
 - b) обавезним изјавима како је наведено у члану 53. став (1) овог закона;
 - c) физичким и правним лицима која су обавезна водити подрумске регистре како је наведено у члану 55. став (1) овог закона;
 - d) географским подручјима узгоја винове ложе како је наведено у члану 8. овог закона;
 - e) историјским виноградарским положајима како је наведено у члану 9. овог закона;
 - f) виноградарима;
 - g) произвођачима грођда;

- h) proizvođačima vina;
 - i) prerađivačima;
 - j) puniocima vina;
 - k) trgovcima vinom;
 - l) mjestima maloprodaje vina kao otvorene robe, kako je navedeno u članu 49. stav (3) ovog zakona; i
 - m) destilerijama.
- (4) Obavezi upisa u vinogradarsko-vinarski registar podliježu subjekti navedeni u stavu (3) tač. f), g), h), i), j), k) i m) ovog člana.
- (5) Subjekti iz stava (4) ovog člana koji podliježu obavezi upisa u vinogradarsko-vinarski registar mogu obavljati poslove regulirane ovim zakonom tek nakon upisa u vinogradarsko-vinarski registar.
- (6) Kontrolu tačnosti podataka u vinogradarsko-vinarskom registru, pored nadležnih inspeksijskih tijela, provode nadležna tijela putem administrativnih kontrola i kontrola na licu mjesta, kako je navedeno u članu 57. ovog zakona.
- (7) Nadležne institucije iz člana 6. stav (4) ovog zakona redovno dostavljaju Ministarstvu podatke i informacije iz vinogradarsko-vinarskih registara na svojim područjima, a Ministarstvo ove podatke i informacije objedinjuje za nivo BiH. Detaljne odredbe o dostavljanju ovih podataka i informacija Ministarstvu utvrđuje Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom.
- (8) S ciljem utvrđivanja jedinstvene metodologije, Vijeće ministara BiH donosi podzakonski propis o načinu upisa u registar, sadržaju i organizaciji registra, podacima koji se podnose prilikom registracije, podacima koji se redovno dostavljaju u registar s načinom za njihovo podnošenje, načinu vođenja vinogradarstva i registra vina, uslovima za podnošenje podataka o promjenama u registar i brisanju iz registra.

Član 53.

(Obavezne izjave)

- (1) Fizička i pravna lica koja posluju u vinskom sektoru dužna su nadležnim institucijama iz člana 6. stav (4) ovog zakona, ili tijelima od njih imenovanim za vođenje vinogradarsko-vinarskog registra, redovno dostavljati obavezne izjave s tačnim i cjelovitim podacima, kako slijedi:
- a) izjavu o berbi, koju podnosi proizvođač grožđa;
 - b) izjavu o proizvodnji, koju podnosi proizvođač vina; i
 - c) izjavu o zalihama, koju podnose proizvođači vina, prerađivači, punioci i trgovci.
- (2) Obavezne izjave iz stava (1) ovog člana dostavljaju se tijelu koje vodi vinogradarsko-vinarski registar u koji je upisan subjekat obveznik podnošenja obavezne izjave, kako je navedeno u članu 52. st. (1) i (2) ovog zakona.
- (3) Nadležne institucije iz člana 6. stav (4) ovog zakona redovno dostavljaju podatke dobivene iz obaveznih izjava iz stava (1) ovog člana Ministarstvu kroz prijenos podataka i informacija iz vinogradarsko-vinarskih registara iz člana 52. stav (7) ovog zakona.
- (4) S ciljem olakšanja praćenja i provjera proizvodnje i zaliha od strane nadležnih institucija iz člana 6. stava (4) ovog zakona, Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom utvrđuje način i uslove podnošenja obaveznih izjava, period obaveznog čuvanja izjava, period čuvanja i druge potrebne odredbe, uključujući i njihova izuzeća.

Član 54.

(Prateći dokument)

- (1) Svaki transport grožđa i proizvoda od grožđa proizvedenih u BiH ili uvezenih, koji se obavljaju između proizvođača grožđa, proizvođača vina, prerađivača, punilaca i trgovaca, ili od njih do maloprodajnih objekata, vrši se uz

- posjedovanje propisanog pratećeg dokumenta koji mora biti dostupan na uvid nadležnim tijelima tokom transporta.
- (2) Prateći dokument može se koristiti samo za jednu pošiljku proizvoda.
- (3) Prateći dokument izdaje se na zahtjev pošiljaoca podnesenom tijelu koje vodi vinogradarsko-vinarski registar iz člana 52. st. (1) i (2) ovog zakona, u koji je pošiljalac upisan.
- (4) Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom utvrđuje pravila o izdavanju pratećeg dokumenta, dodjeli jedinstvenog referentnog broja, sadržaju, upotrebi, periodu obaveznog čuvanja pratećeg dokumenta i druge odredbe o pratećem dokumentu, uključujući i izuzeća od njih.

Član 55.

(Podrumski registri)

- (1) Fizička ili pravna lica koja drže proizvode vinskog sektora u poslovne ili komercijalne svrhe, posebno proizvođači grožđa, proizvođači vina, prerađivači, punioci i trgovci, vode ulazne i izlazne registre (podrumске registre) za te proizvode, evidenciju o enološkim praksama, preradi i postupcima provedenim nad proizvodima.
- (2) Podrumski registri vode se u prostorima u kojima se proizvodi nalaze, uz izuzetna odstupanja u skladu s odredbama ovog zakona i podzakonskih propisa koji se donose na osnovu ovog zakona.
- (3) Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom utvrđuje pravila o sadržaju i izgledu podrumskih registara, proizvodima koji se upisuju u registar, podacima o proizvodima koji se uvrštavaju u registar, podacima o radnjama koje treba uvrstiti u registre, podacima o određenim proizvodima koji se upisuju u registre, gubicima, slučajnim promjenama količina proizvoda i ličnoj ili porodičnoj potrošnji, rokovima za unos podataka u registre, periodu obaveznog čuvanja registara, zatvaranju registara i druge potrebne odredbe, uključujući i izuzeća od njih.

DIO ČETVRTI - KONTROLE

POGLAVLJE I. ADMINISTRATIVNE I INSPEKCIJSKE KONTROLE

Član 56.

- (Kontrole i kontrolne uprave i tijela u sektoru vinarstva)
- (1) Nadležne institucije iz člana 6. stav (4) ovog zakona osiguravaju da svaki operater, koji ima obaveze prema odredbama ovog zakona i podzakonskih propisa koji se donose na osnovu ovog zakona, bude obuhvaćen sistemom kontrola i provjera.
- (2) Nadležne institucije iz člana 6. stav (4) ovog zakona na osnovu analize rizika provjeravaju da li proizvodi iz člana 3. stav (1) ovog zakona odgovaraju pravilima utvrđenim odredbama ovog zakona i podzakonskih propisa koji se donose na osnovu ovog zakona te, po tom osnovu, izriču primjerene administrativne kazne.
- (3) Nadležne institucije iz člana 6. stav (4) ovog zakona ovlašćuju jedno ili više nadležnih kompetentnih tijela koja su odgovorna za osiguranje usklađenosti s pravilima u sektoru vinarstva utvrđenim ovim zakonom, podzakonskim propisima koji se donose na osnovu ovog zakona, kao i zakonskim i podzakonskim propisima koji se za sektor vinarstva donesu na nivou entiteta i Brčko Distrikta BiH.
- (4) Ako nadležna institucija iz člana 6. stav (4) ovog zakona imenuje više nadležnih kompetentnih tijela iz stava (3) ovog člana, ona pri tome precizno navodi njihove posebne odgovornosti i koordinira njihov rad.
- (5) Bez obzira na broj imenovanih nadležnih kompetentnih tijela iz stava (3) ovog člana, nadležne institucije iz člana 6. stav (4) ovog zakona, svaka za svoje područje, određuju

- jedno tijelo za vezu koje je odgovorno za kontakte s Ministarstvom i s drugim takvim tijelima za vezu u BiH.
- (6) Nadležne institucije iz člana 6. stav (4) ovog zakona ovlašćuju jednu ili više laboratorija za obavljanje službenih fizičko-hemijskih analiza proizvoda sektora vinarstva.
 - (7) Kontrole nadležnih kompetentnih tijela navedenih u stavu (3) ili stavu (4) ovog člana posebno se odnose na vina sa zaštićenom oznakom porijekla ili zaštićenom oznakom geografskog porijekla, sortna vina bez zaštićene oznake porijekla ili zaštićene oznake geografskog porijekla, vina bez zaštićene oznake porijekla ili zaštićene oznake geografskog porijekla koja su označena godinom berbe, aromatizirane vinske proizvode sa zaštićenom oznakom geografskog porijekla i godišnje provjere usklađenosti sa specifikacijom proizvoda tokom proizvodnje i za vrijeme ili nakon finalizacije vina.
 - (8) Na osnovu prijedloga zainteresiranih proizvođača i službenog prihvatanja od strane nadležnog tijela iz stava (3) ovog člana, operativne poslove na godišnjoj provjeri usklađenosti sa specifikacijom proizvoda iz stava (7) ovog člana vrše certifikacijska tijela koja moraju biti akreditirana i djelovati u skladu sa standardom BAS EN ISO 17065.
 - (9) Nadležne institucije iz člana 6. stav (4) ovog zakona dužne su obavijestiti Ministarstvo o nazivima i adresama nadležnih kompetentnih tijela i laboratorija iz st. (3) i (6) ovog člana i njihovim specifičnim zadacima. Ministarstvo ove informacije čini javnim i redovno ih ažurira.
 - (10) Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom donosi odredbe o:
 - a) općim zahtjevima za nadležno kompetentno kontrolno tijelo iz stava (3) ovog člana;
 - b) posebnim pravilima za tijela koja vrše godišnju provjeru usklađenosti sa specifikacijom proizvoda, kako je navedeno u stavu (8) ovog člana;
 - c) aktivnostima koje nadležne institucije iz člana 6. stav (4) ovog zakona provode s ciljem sprečavanja nezakonitog korištenja zaštićenih oznaka porijekla i zaštićenih oznaka geografskog porijekla i zaštićenih tradicionalnih izraza;
 - d) izvještavanju od nadležnih institucija iz člana 6. stav (4) ovog zakona prema Ministarstvu u vezi sa izvršenim kontrolama u sektoru vinarstva; i
 - e) drugim pravilima za osiguranje efikasnih kontrola u sektoru vinarstva.

Član 57.

(Administrativne kontrole)

- (1) Administrativne kontrole i provjere u sektoru vinarstva provode nadležne institucije iz člana 6. stav (4) ovog zakona ili druga nadležna kompetentna tijela imenovana za obavljanje administrativnih kontrola u sektoru.
- (2) Administrativne kontrole iz stava (1) ovog člana podrazumijevaju administrativno-upravne provjere i, prema potrebi, kontrole na licu mjesta koje provode kontrolori ovlašteni od nadležnih institucija iz člana 6. stav (4) ovog zakona ili drugih, imenovanih, nadležnih kompetentnih tijela.
- (3) Provjere iz stava (1) ovog člana vrše se sistematski ili kao slučajne provjere zasnovane na analizi rizika na teritoriji na kojoj se odvijaju proizvodnja i stavljanje na tržište proizvoda sektora vinarstva.
- (4) U slučaju kada kontrola uključuje uzimanje uzoraka, priroda i učestalost provjera moraju biti takvi da su provjere reprezentativne za cijelo područje entiteta ili Brčko Distrikta BiH i da odgovaraju količini proizvoda sektora vinarstva proizvedenih, plasiranih na tržište ili uskladištenih s ciljem njihovog stavljanja u promet.

- (5) Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom utvrđuje pravila o administrativnim kontrolama i provjerama, uključujući planiranje, izvršioce administrativnih kontrola i provjera, obim kontrola i provjera, obaveze fizičkih i pravnih lica koja se kontroliraju na licu mjesta i druge odredbe potrebne za efikasnu administrativnu kontrolu sektora vinarstva.

Član 58.

(Inspeksijske kontrole)

- (1) Inspeksijske kontrole proizvodnje i stavljanja na tržište proizvoda vinskog sektora aromatiziranih vinskih proizvoda i voćnih vina, prema ovom zakonu i podzakonskim propisima koji se donose na osnovu ovog zakona, provode inspeksijska tijela iz člana 6. stav (5) ovog zakona, u skladu s ovlaštenjima i nadležnostima utvrđenim posebnim propisima o inspeksijskom nadzoru.
- (2) Vijeće ministara BiH podzakonskim propisima utvrđuje opće odredbe o zadacima nadležnog inspektora u sektoru vinarstva, mjerama koje nadležni inspektor može preduzeti u sektoru vinarstva, službenom uzorkovanju za potrebe inspeksijskog nadzora, analizama službeno uzetih uzoraka za potrebe inspekcije, troškovima analize službeno uzetih uzoraka, obavezama inspeksijski nadziranih subjekata, privremenim zabranama koje inspektor može izreći, postupcima s proizvodima koji nisu u skladu s odredbama ovog zakona ili podzakonskim propisima koji se donose na osnovu ovog zakona i druge odredbe potrebne za inspeksijski nadzor sektora vinarstva.

POGLAVLJE II. FIZIČKO-HEMIJSKE I ORGANOLEPTIČKE ANALIZE

Član 59.

(Fizičko-hemijske analize)

- (1) Svi proizvodi iz člana 3. stav (1) ovog zakona, aromatizirani vinski proizvodi i voćna vina proizvedena u BiH podliježu fizičko-hemijskoj laboratorijskoj analizi prije stavljanja u promet, kao i nakon stavljanja na tržište na zahtjev administrativnog kontrolora ili nadležnog inspektora.
- (2) Vijeće ministara BiH podzakonskim propisima utvrđuje obavezne i dodatne parametre sastava i karakteristika vina koji se provjeravaju fizičko-hemijskom analizom, metode uzorkovanja, količine uzorka, način isporuke uzoraka, uslove i posljedice superanalize, pokrivanje troškova analize i druga pravila u vezi s fizičko-hemijskim analizama proizvoda sektora vinarstva.

Član 60.

(Ovlaštene laboratorije)

- (1) Fizičko-hemijske analize i superanalize proizvoda sektora vinarstva vrše laboratorije koje su za to ovlaštene od nadležnih institucija iz člana 6. stav (4) ovog zakona, na zahtjev laboratorije i uz dokaze da laboratorija ispunjava uslove za obavljanje fizičko-hemijskih analiza proizvoda iz člana 59. stav (1) ovog zakona.
- (2) Laboratorije ovlaštene za fizičko-hemijske analize i superanalize, kako je navedeno u stavu (1) ovog člana, moraju ispunjavati opće kriterije za rad ispitnih laboratorija utvrđenih u važećem izdanju standarda BAS EN ISO/IEC 17025.
- (3) Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom utvrđuje opće i posebne uslove za laboratorije ovlaštene za vršenje fizičko-hemijskih analiza i superanaliza proizvoda sektora vinarstva.

Član 61.

(Metode fizičko-hemijskih analiza)

- (1) Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom utvrđuje analitičke metode za obavljanje fizičko-hemijskih analiza proizvoda iz člana 59. stav (1) ovog zakona.
- (2) Metode iz stava (1) ovog člana moraju se, kad god je to moguće, zasnivati na relevantnim metodama koje preporučuje i objavljuje OIV.
- (3) Do donošenja podzakonskog propisa iz stava (1) ovog člana, fizičko-hemijske analize proizvoda sektora vinarstva vrše se metodama koje preporučuje i objavljuje OIV ili metodama koje odobre nadležne institucije entiteta i Brčko Distrikta BiH.

Član 62.

(Organoleptičko ocjenjivanje vina)

- (1) Vina sa zaštićenom oznakom porijekla ili zaštićenom oznakom geografskog porijekla, sortna vina i vina sa oznakom godine berbe bez zaštićene oznake porijekla ili oznake geografskog porijekla, te aromatizirani vinski proizvodi sa zaštićenom oznakom geografskog porijekla proizvedeni u BiH podliježu službenom organoleptičkom ocjenjivanju prije njihovog stavljanja na tržište.
- (2) Službeno organoleptičko ocjenjivanje proizvoda iz stava (1) ovog člana obavlja Komisija za organoleptičko ocjenjivanje imenovana sa službene liste certificiranih degustatora vina u BiH.
- (3) Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom utvrđuje zahtjeve i uslove za organizaciju obuke za certificirane degustatore vina, uslove za imenovanje certificiranih degustatora vina, uslove za izvođenje organoleptičkog ocjenjivanja, sastav i način rada Komisije za organoleptičko ocjenjivanje, metode organoleptičkog ocjenjivanja i druga pravila potrebna za vršenje službenog organoleptičkog ocjenjivanja.
- (4) Do donošenja podzakonskog propisa iz stava (3) ovog člana i popisa degustatora iz stava (2) ovog člana službeno organoleptičko ocjenjivanje vina obavljaju laboratorije ranije ovlaštene za fizičko-hemijske analize vina.

Član 63.

(Posebni stručni, analitički i administrativni poslovi u sektoru vinarstva)

- (1) Posebne stručne, analitičke i administrativne poslove u sektoru vinarstva utvrđene ovim zakonom, podzakonskim propisima koji se donose na osnovu ovog zakona i propisima nadležnih institucija iz člana 6. stav (4) ovog zakona obavljaju za to ovlaštene organizacije iz člana 6. stav (6) ovog zakona.
- (2) Poslovi iz stava (1) ovog člana posebno se odnose na:
 - a) izradu mišljenja o nepovoljnim uslovima za sazrijevanje grožđa;
 - b) izradu mišljenja za obogaćivanje te povećanje ili smanjenje kiselosti mošta;
 - c) analize i izdavanje mišljenja o primjenjivosti enoloških sredstava;
 - d) izradu mišljenja o kvalitetu sektorskog proizvoda na poseban inspeksijski zahtjev ili zahtjev vlasnika proizvoda;
 - e) izradu osnovnih i analitičkih dijelova dokumentacije za izvoz sektorskih proizvoda na zahtjev vlasnika proizvoda;
 - f) izradu mišljenja o opravdanosti planirane eksperimentalne primjene neodobrenih enoloških praksi ili sredstava; i

g) izradu mišljenja o mogućnostima i uslovima za stavljanje na tržište eksperimentalno dobivenih proizvoda.

- (3) Pored poslova iz stava (2) ovog člana, nadležne institucije iz člana 6. stav (4) ovog zakona svojim propisima mogu utvrditi i druge stručne, analitičke i administrativne poslove koje u sektoru vinarstva obavljaju ovlaštene organizacije iz stava (1) ovog člana.
- (4) Ministarstvo na zahtjev ili prema propisima zemlje koja uvozi vina iz BiH dostavlja podatke o svim organizacijama iz stava (1) ovog člana ovlaštenim i imenovanim za izradu osnovnih i analitičkih dijelova dokumentacije za izvoz sektorskih proizvoda.

DIO PETI - ORGANSKA VINA, AROMATIZIRANI VINSKI PROIZVODI I VOĆNA VINA

Član 64.

(Organsko vino)

- (1) Organsko vino je vino proizvedeno iz organsko uzgojenog grožđa priznatih sorti vinove loze prema posebnim tehnološkim uslovima propisanim za proizvodnju organskih vina i koje u tržišnom prometu može biti označeno izrazom "organsko vino".
- (2) Proizvođač organski uzgojenog grožđa iz stava (1) ovog člana mora posjedovati certifikat izdat u skladu s odredbama posebnih propisa kojima se uređuje certificiranje organske poljoprivredne proizvodnje.
- (3) Proizvođač organskog vina iz stava (1) ovog člana mora posjedovati certifikat izdat u skladu s odredbama podzakonskog propisa iz člana 65. ovog zakona kojima se uređuju proizvodnja i promet organskog vina.
- (4) Vino proizvedeno od certificiranog organski uzgojenog grožđa, bez certifikata o proizvodnji organskog vina na tržištu može se prezentirati i označiti izrazom "vino proizvedeno od organski uzgojenog grožđa", ali ne i izrazom "organsko vino".

Član 65.

(Podzakonski propis o organskim vinima)

Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom o organskim vinima utvrđuje tehnološke uslove i zahtjeve u vezi s dozvoljenim enološkim praksama, potrebne certifikate i uslove certificiranja, uslove za registraciju proizvođača organskih vina, pravila označavanja organskih vina i pravila za njihovo stavljanje na tržište.

Član 66.

(Kategorije aromatiziranih vinskih proizvoda)

Aromatizirani vinski proizvodi su proizvodi dobiveni od proizvoda od grožđa iz člana 3. stav (1) ovog zakona koji su aromatizirani. Ovi proizvodi razvrstavaju se u sljedeće kategorije:

- a) aromatizirana vina;
- b) aromatizirana pića na bazi vina; i
- c) aromatizirani kokteli na bazi vina.

Član 67.

(Podzakonski propis o aromatiziranim vinskim proizvodima)

Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom utvrđuje: definicije, označavanje, opis, prezentaciju, proizvodne postupke, metode analiza, označavanje i zaštitu geografskih oznaka, potvrđivanje saglasnosti sa specifikacijom proizvoda, kontrolne mjere, registar proizvođača aromatiziranih vinskih proizvoda, uslove podnošenja podataka relevantnih za registar proizvođača aromatiziranih vinskih proizvoda, obavezne izjave o proizvodnji i zalihama, uslove za podnošenje obaveznih izjava o proizvodnji i zalihama, podrumске registre i ostale potrebne odredbe za proizvodnju i promet aromatiziranih vinskih proizvoda.

Član 68.

(Registar proizvođača voćnog vina)

Fizičko lice ili pravno lice koje proizvodi i/ili prodaje voćna vina u BiH upisuje se u registar proizvođača voćnih vina koji uspostavljaju i vode nadležne institucije iz člana 6. stav (4) ovog zakona ili od njih imenovana druga nadležna tijela.

Član 69.

(Podzakonski propis o voćnim vinima)

Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom detaljnije utvrđuje pravila o registru proizvođača voćnog vina, uslove za podnošenje podataka relevantnih za registar proizvođača voćnih vina, kategorije voćnih vina, pravila proizvodnje koja se odnose na grupe i kategorije voćnih vina, odredbe o tehnološkim postupcima i tretmanima, supstance dopuštene u proizvodnji, pravila za miješanje voćnih vina, pravila o označavanju i prezentaciji, rješenje o stavljanju voćnog vina na tržište, pravila za podrumске registre, obavezne izjave o proizvodnji i zalihama sa uslovima podnošenja izjava i druge odredbe potrebne za proizvodnju i organiziranje tržišta voćnih vina u BiH.

DIO ŠESTI - PREKRŠAJNE ODREDBE

Član 70.

(Novčane kazne nižeg iznosa)

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 600,00 KM do 2.000,00 KM kaznit će se pravno lice zbog sljedećih prekršaja:
 - a) dostavljanje podataka o promjenama u vinogradarsko-vinarskom registru mimo rokova utvrđenih u članu 52. stav (8);
 - b) dostavljanje traženih obaveznih izjava o proizvodnji mimo utvrđenog u članu 53. stav (4);
 - c) dostavljanje podataka o promjenama u registru proizvođača aromatiziranih vinskih proizvoda mimo rokova utvrđenih u članu 67;
 - d) dostavljanje traženih obaveznih izjava o aromatiziranim vinskim proizvodima mimo rokova utvrđenih u članu 67;
 - e) dostavljanje podataka o promjenama u registru proizvođača voćnih vina mimo rokova utvrđenih u članu 69;
 - f) dostavljanje traženih obaveznih izjava o proizvodnji voćnih vina mimo rokova utvrđenih u članu 69.
- (2) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se i odgovorna osoba pravnog lica novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM do 1.000,00 KM.
- (3) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se fizičko lice ili poduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 150,00 KM do 500,00 KM.

Član 71.

(Novčane kazne srednjeg iznosa)

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se pravno lice zbog sljedećih prekršaja:
 - a) proizvodnja proizvoda navedenih u članu 3. stav (1) od grožđa sorti vinove loze koje nisu na Listi priznatih sorti u skladu s članom 10. stav (1);
 - b) nekrčenje sorti izbrisanih s popisa priznatih sorti vinove loze u periodu utvrđenom u članu 10. stav (5);
 - c) stavljanje na tržište proizvoda koji nije u skladu s definicijom, nazivom i prodajnim opisom proizvoda navedenim u članu 3. stav (3), kršenje odredbi člana 12. stav (2);
 - d) proizvodnju i konzerviranje proizvoda navedenih u članu 3. stav (1) neodobrenim enološkim postupcima, kršenje odredbi člana 13. stav (1);
 - e) upotreba enoloških postupaka u svrhe različite od osiguranja ispravne vinifikacije, pravilnog čuvanja ili

potrebne finalizacije proizvoda, kršenje odredbi člana 13. stav (3);

- f) provođenje pojačavanja, povećanja kiselosti ili smanjenja kiselosti bez službenog odobrenja, kršenje odredbi člana 13. stav (7) tačka e);
- g) dodavanje vode u proizvode navedene u članu 3. stav (1), kršenje odredbi člana 14. stav (1);
- h) dodavanje alkohola u proizvode navedene u članu 3. stav (1), kršenje odredbi člana 14. stav (2);
- i) upotreba vina pojačanog za destilaciju u suprotnosti s odredbama člana 14. stav (3);
- j) upotreba groždanog mošta u kojem je alkoholna fermentacija zaustavljena dodavanjem alkohola u suprotnosti s odredbama člana 14. stav (4);
- k) upotreba groždanog soka ili koncentriranog groždanog soka u suprotnosti s odredbama člana 14. stav (5);
- l) upotreba groždanog mošta dobivenog iz prosušenog grožđa u suprotnosti s odredbama člana 14. stav (6);
- m) upotreba uvezenog grožđa, groždanog mošta, groždanog mošta u fermentaciji, koncentriranog groždanog mošta, prečišćenog koncentriranog groždanog mošta, groždanog mošta u kojem je fermentacija zaustavljena dodavanjem alkohola, groždanog soka, koncentriranog groždanog soka i vina ili njihovih smjesa u suprotnosti s odredbama člana 14. stav (7);
- n) cijedenje u suprotnosti s odredbama člana 14. st. (9) i (10);
- o) upotreba vinskog taloga ili komine u suprotnosti s odredbama člana 14. stav (11);
- p) cijedenje vinskog taloga i refermentacija groždane komine za svrhe različite od onih propisanih u članu 14. stav (12);
- r) upotreba piketa u suprotnosti s odredbama člana 14. stav (13);
- s) neodlaganje ili odlaganje nusproizvoda u suprotnosti s odredbama člana 14. stav (14);
- t) eksperimentalna primjena enoloških praksi u suprotnosti s odredbama člana 15. st. (2) i (3);
- u) čuvanje, puštanje u promet i upotreba proizvoda dobivenih eksperimentalno primijenjenim enološkim praksama u suprotnosti s odredbama člana 15. stav (3);
- v) provođenje destilacije bez upisa u vinogradarsko-vinarski registar, kršenje odredbi člana 17. stav (1);
- z) provođenje destilacije bez vođenja destilerijskih registara, kršenje odredbi člana 17. stav (1);
- aa) proizvodnja vina sa zaštićenom oznakom porijekla ili zaštićenom oznakom geografskog porijekla u područjima izvan područja navedenih u članu 20. stav (1) tačka a) alineja 3), tačka b) alineja 3) i članu 20. stav (2);
- bb) upotreba zaštićenog tradicionalnog izraza u suprotnosti s odredbama člana 33. st. (1), (2) i (3);
- cc) označavanje i prezentacija proizvoda u suprotnosti s odredbama člana 40. stava (2) člana 41, člana 42. stav (2) i člana 43;
- dd) reklamiranje vina u suprotnosti s odredbama člana 45;
- ee) stavljanje na tržište proizvoda od grožđa i grožđa čiji su proizvodnja, sastav i karakteristike u suprotnosti s odredbama člana 46. stava (1);
- ff) stavljanje proizvoda na tržište u suprotnosti s odredbama člana 46. stav (2) o obaveznom rješenju za stavljanje proizvoda na tržište;
- gg) stavljanje na tržište uvoznih proizvoda sektora vinarstva u suprotnosti s odredbama člana 48;

- hh) upotreba proizvoda koji ne ispunjavaju uslove kategorizacije iz člana 3, kršenje odredbi člana 48;
- ii) prodaja grožđa u suprotnosti s odredbama člana 49. stav (1);
- jj) maloprodaja vina u suprotnosti s odredbama člana 49. st. (2), (3) i (4);
- kk) prodaja i držanje vina u ugostiteljstvu u suprotnosti s odredbama člana 50;
- ll) proizvodnja bez obaveznog upisa u vinogradarsko-vinarski registar u skladu s odredbama člana 52. st. (4), (5) i (6);
- mm) nepodnošenje ili dostavljanje netačnih podataka u vinogradarsko-vinarski registar prema odredbama člana 52. st. (4) i (8);
- nn) nepodnošenje obaveznih izjava ili podnošenje netačnih obaveznih izjava, kršenje odredbi člana 53. st. (1) i (4);
- oo) nečuvanje obaveznih izjava u periodu utvrđenom članom 53. stav (4);
- pp) stavljanje u promet i transport proizvoda sektora vinarstva bez pratećeg dokumenta iz člana 54;
- rr) stavljanje u promet i transport proizvoda sektora vinarstva s pratećim dokumentom popunjenim i ovjerenim u suprotnosti s odredbama člana 54. stav (4);
- ss) nečuvanje pratećeg dokumenta u periodu utvrđenom u članu 54. stav (4);
- tt) nevođenje podrumskih registara iz člana 55. stav (1);
- uu) nečuvanje podrumskih registara u periodu navedenom u članu 55. stav (3);
- vv) proizvodnja organskih vina u suprotnosti s odredbama čl. 64. i 65.
- zz) označavanje, prezentacija i stavljanje na tržište aromatiziranih vinskih proizvoda u suprotnosti s odredbama člana 67;
- aaa) imenovanje aromatiziranih vinskih proizvoda u suprotnosti s odredbama člana 66;
- bbb) proizvodnja aromatiziranih vinskih proizvoda bez upisa u registar proizvođača aromatiziranih vinskih proizvoda, kršenje odredbi člana 67;
- ccc) nepodnošenje obaveznih izjava ili podnošenje netačnih izjava o proizvodnji i zalihama aromatiziranih vinskih proizvoda, kršenje odredbi člana 67;
- ddd) stavljanje na tržište aromatiziranih vinskih proizvoda sa zaštićenom geografskom oznakom bez osiguranog certificiranja o usklađenosti sa specifikacijom proizvoda, kršenje odredbi člana 67;
- eee) proizvodnja aromatiziranih vinskih proizvoda čije je ime već zaštićeno u BiH ili drugoj zemlji, kršenje odredbi člana 67;
- fff) proizvodnja voćnih vina bez upisa u registar proizvođača voćnih vina, kršenje odredbi člana 68;
- ggg) nepodnošenje obaveznih izjava ili podnošenje netačnih izjava o proizvodnji i zalihama voćnih vina, kršenje odredbi člana 69; i
- hhh) proizvodnja voćnih vina u suprotnosti s odredbama člana 69.
- (2) Za prekršaj iz stava (1) kaznit će se odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 2.000,00 KM.
- (3) Za prekršaj iz stava (1) kaznit će se fizičko lice ili poduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 2.500,00 KM.

Član 72.

(Novčane kazne višeg iznosa)

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 KM do 150.000,00 KM kaznit će se pravno lice zbog sljedećih prekršaja:
- a) stavljanje na tržište proizvoda koji nose naziv proizvoda sektora vinarstva dobijenih od plodova koji nisu vinski grožđe u skladu s odredbama člana 10. stav (1);
- b) stavljanje na tržište proizvoda dobivenih primjenom neodobrenih enoloških praksi, prekršaj odredbi člana 13. st. (1) i (4) tačka a);
- c) stavljanje na tržište proizvoda dobijenih pojačavanjem, povećanjem kiselosti ili smanjenjem kiselosti u suprotnosti s odredbama člana 13. stav (4) tačka b);
- d) stavljanje na tržište proizvoda iz člana 3. stav (1) dobivenih dodavanjem vode, kršenje odredbi člana 14. stav (1);
- e) stavljanje na tržište proizvoda iz člana 3. stav (1) dobivenih dodavanjem alkohola, kršenje odredbi člana 14. stav (2);
- f) stavljanje na tržište proizvoda dobivenih upotrebom vina alkoholno pojačanog za destilaciju, kršenje odredbi člana 14. stav (3);
- g) stavljanje na tržište proizvoda dobivenih upotrebom groždanog mošta u kojem je fermentacija zaustavljena dodavanjem alkohola u suprotnosti s odredbama člana 14. stav (4);
- h) stavljanje na tržište proizvoda dobivenih upotrebom groždanog soka ili koncentriranog groždanog soka u suprotnosti s odredbama člana 14. stav (5);
- i) stavljanje na tržište proizvoda dobivenih upotrebom groždanog mošta izdvojenog iz prosušenog grožđa u suprotnosti s odredbama člana 14. stav (6);
- j) stavljanje na tržište proizvoda dobivenih upotrebom uvoznog grožđa, groždanog mošta, groždanog mošta u fermentaciji, koncentriranog groždanog mošta, prečišćenog koncentriranog groždanog mošta, groždanog mošta u kojem je fermentacija zaustavljena dodavanjem alkohola, groždanog soka, koncentriranog groždanog soka i vina ili njihovih smjesa, kršenje odredbi člana 14. stav (7);
- k) stavljanje na tržište proizvoda dobivenih kupaziranjem u suprotnosti s odredbama člana 14. stav (8);
- l) stavljanje na tržište proizvoda iz vinskog taloga i komine u suprotnosti s odredbama člana 14. stava (11);
- m) stavljanje na tržište proizvoda dobivenih cijedenjem vinskog taloga ili refermentacijom groždane komine u suprotnosti s odredbama člana 14. stav (12);
- n) stavljanje na tržište proizvoda dobivenih od piketa u suprotnosti s odredbama člana 14. stav (13);
- o) proizvodnja ili stavljanje na tržište mošta i vina dobijenih primjenom vještačkih sredstava, kršenje odredbi člana 14. stav (15);
- p) stavljanje na tržište pokvarenih ili vina s manom, kršenje odredbi člana 16. stav (1);
- r) svaka upotreba zaštićene oznake porijekla ili zaštićene oznake geografskog porijekla u suprotnosti s odredbama člana 26. st. (1) i (2);
- s) stavljanje vina na tržište u suprotnosti s odredbama o zaštićenim oznakama porijekla i zaštićenim oznakama geografskog porijekla, kršenje odredbi člana 26. st. (1) i (2);

- t) stavljanje na tržište bilo kojeg proizvoda sektora vinarstva namijenjenog za direktno konzumiranje koji je štetan za ljudsko zdravlje, kršenje odredbi člana 46. stav (4);
 - u) stavljanje proizvoda na tržište bez obaveznog upisa u vinogradarsko-vinarski registar, kršenje odredbi člana 52. st. (4) i (5);
 - v) nesaradnja kod administrativnih kontrola i provjera, kako je navedeno u članu 57. stav (5);
 - z) nesaradnja kod inspeksijskog nadzora, kako je navedeno u članu 58. stav (2);
 - aa) nepostupanje po nalogu inspektora, kršenje odredbi člana 58. stav (2);
 - bb) stavljanje na tržište aromatiziranih vinskih proizvoda bez upisa u registar proizvođača aromatiziranih vinskih proizvoda, kršenje odredbi člana 67;
 - cc) stavljanje na tržište aromatiziranih vinskih proizvoda čiji je naziv već zaštićen u BiH ili drugoj zemlji, kršenje odredbi člana 67;
 - dd) stavljanje voćnih vina na tržište bez upisa u registar proizvođača voćnih vina, kršenje odredbi člana 68;
 - ee) stavljanje voćnih vina na tržište u suprotnosti s odredbama člana 69. i
 - ff) stavljanje organskih vina na tržište u suprotnosti s odredbama čl. 64. i 65;
- (2) Za prekršaj iz stava (1) kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 10.000,00 KM.
 - (3) Za prekršaj iz stava (1) ovog člana kaznit će se fizičko lice ili poduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 KM do 10.000,00 KM.

DIO SEDMI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 73.

(Podzakonski propisi)

- (1) Podzakonske propise iz člana 3. stav (3); člana 10. stav (2); člana 13. stav (7); člana 31. stav (1); člana 31. stav (2); člana 31. stav (3); člana 31. stav (4); člana 31. stav (5); člana 31. stav (6); člana 35. stav (2); člana 35. stav (4); člana 37. stav (5); člana 41. stav (3) tačke b); člana 42. stav (3); člana 44; člana 47. stav (3); člana 48. stav (4); člana 52. stav (7); člana 52. stav (8); člana 53. stav (4); člana 54. stav (4); člana 55. stav (3); člana 56. stav (10); člana 57. stav (5); člana 58. stav (2); člana 59. stav (2); člana 60. stav (3); člana 61. stav (1); člana 62. stav (3); člana 65; čl. 67. i 69. ovog zakona Vijeće ministara BiH donosi najkasnije u roku od 12 mjeseci od dana stupanja ovog zakona na snagu.
- (2) Podzakonski propis iz člana 8. stav (9) ovog zakona Vijeće ministara BiH donosi u roku ne dužem od 30 mjeseci od dana stupanja ovog zakona na snagu.
- (3) Gdje god je to praktično, Vijeće ministara BiH može integrirati podzakonske propise iz stava (1) u manji broj konzistentnih i funkcionalnih podzakonskih propisa.
- (4) Ministarstvo uspostavlja Komisiju iz člana 38. stav (1) ovog zakona najkasnije dva mjeseca nakon donošenja podzakonskog propisa iz člana 31. stav (3) ovog zakona.
- (5) Do usvajanja pravilnika navedenog u članu 8. stav (9) ovog zakona, Pravilnik o utvrđivanju i podjeli vinogradarskih rejona ("Službeni list SR BiH", 24/84) ostaje na snazi.

Član 74.

(Harmonizacija propisa za sektor vinarstva u BiH)

Entitetski zakoni i zakon Brčko Distrikta BiH za sektor vinarstva usklađeni s odredbama ovog zakona donose se najkasnije u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 75.

(Prijelazna klasifikacija vinogradarsko-geografskih jedinica prema vinogradarskim klimatskim zonama)

- (1) Do usvajanja provedbenog propisa iz člana 8. stav (9) ovog zakona postojeće vinogradarsko-geografske jedinice u BiH pripadaju vinogradarskim klimatskim zonama kako slijedi:
 - a) Vinogradarska klimatska zona B obuhvata:
 - 1) Majevičko vinogorje;
 - 2) Ukrinsko vinogorje; i
 - 3) Kozaračko vinogorje.
 - b) Vinogradarska klimatska zona C I. obuhvata:
 - 1) Jablaničko vinogorje;
 - c) Vinogradarska klimatska zona C II. obuhvata:
 - 1) Lištičko vinogorje; i
 - d) Vinogradarska klimatska zona C III. obuhvata:
 - 1) Mostarsko vinogorje.
- (2) Razvrstavanje vinogradarsko-geografskih jedinica u određene vinogradarske klimatske zone iz stava (1) ovog člana revidira se donošenjem podzakonskog propisa o uspostavljanju nove vinogradarske rejonizacije BiH iz člana 8. stav (9) ovog zakona i člana 73. stav (2) ovog zakona.

Član 76.

(Prijelazno korištenje tradicionalnih izraza za deklarirani kvalitet vina)

- (1) Izuzetno od odredbi čl. 36. i 37. ovog zakona, do uspostavljanja sistema zaštite oznaka porijekla i oznaka geografskog porijekla iz Drugog dijela, Poglavlja II. odjeljaka A i B i sistema za zaštitu tradicionalnih izraza u sektoru vinarstva prema odredbama Drugog dijela, Poglavlja II. Odjeljaka C., izrazima: "regionalno vino" ili "регионално вино" (alt. "stono vino", "stolno vino", "стоно вино"); "kvalitetno vino" ili "квалитетно вино" i "vrhunsko vino" ili "врхунско вино" iz člana 37. st. (2) i (3) tač. a) i b) ovog zakona se kao uobičajenim izrazima za deklarirani kvalitet vina mogu označavati vina proizvedena u BiH koja se stavljaju na tržište u BiH ili se izvoze.
- (2) Izrazi iz stava (1) ovog člana tokom prijelaznog perioda iz istog stava mogu biti praćeni izrazima kao što su "s geografskom oznakom", "sa zaštićenom geografskom oznakom", "s geografskim porijeklom", "sa zaštićenim geografskim porijeklom" ili sličnim izrazima.
- (3) Tokom prijelaznog perioda iz stava (1) ovog člana, vina uvezena u BiH označena izrazima iz st. (1) i (2) ovog člana mogu se staviti na tržište u BiH, pod uslovom da njihova prateća dokumentacija i provedene provjere pokazuju da ona ispunjavaju zahtjeve za proizvodnju i stavljanje na tržište vina s tim izrazima u BiH.

Član 77.

(Laboratorije za fizičko-hemijske analize)

Do ovlaštenja laboratorija u skladu s odredbama člana 60. ovog zakona, fizičko-hemijske analize prema odredbama ovog zakona nastavljaju obavljati laboratorije do sada ovlaštene od nadležnih institucija entiteta i Brčko Distrikta BiH.

Član 78.

(Prestanak važenja)

Danom početka primjene ovog zakona prestaje važiti Zakon o vinu, rakiji i drugim proizvodima od grožđa i vina ("Službeni glasnik BiH", broj 25/08).

Član 79.

(Stupanje na snagu i početak primjene)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a primjenjuje se nakon isteka roka od godinu dana od njegovog stupanja na snagu.

Broj 01,02-02-1-1862/23

30. augusta 2023. godine

Sarajevo

Predsjedavajući Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH Marinko Čavara , s. r.	Predsjedavajući Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH Dr. Nikola Špirić , s. r.

Na temelju čl. III.1.b) i IV.4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine na 6. hitnoj sjednici Zastupničkog doma, održanoj 28. kolovoza 2023. godine, i na 8. sjednici Doma naroda, održanoj 30. kolovoza 2023. godine, usvojila je

ZAKON
O ORGANIZACIJI TRŽIŠTA VINA
U BOSNI I HERCEGOVINI

DIO PRVI – OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(Predmet Zakona)

- (1) Ovim se zakonom utvrđuju načela organizacije tržišta vina u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: BiH), odnosno odredbe o: proizvodnji grožđa i vina potrebne za organizaciju tržišta vina; oznakama podrijetla, oznakama zemljopisnog podrijetla i tradicionalnim izrazima u sektoru vinarstva; označavanju, predstavljanju i oglašavanju proizvoda sektora vinarstva; stavljanju proizvoda sektora vinarstva na tržište; nadzoru i kontrolama proizvodnih potencijala i tržišta proizvoda sektora vinarstva te tržišno bitne odredbe o organskim vinima, aromatiziranim vinskih proizvodima i voćnim vinima.
- (2) Ovim se zakonom preuzimaju odredbe: Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o uspostavi zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda i stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 922/72, (EEZ) br. 234/79, (EZ) br. 1037/2001 i (EZ) br. 1234/2007 sa svim izmjenama i dopunama, zaključno s Uredbom (EU) 2021/2117 Europskog parlamenta i Vijeća od 2. prosinca 2021. Delegirane uredbe Komisije (EU) 2018/273 od 11. prosinca 2017. o dopuni Uredbe (EU) br. 1308/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu programa odobravanja sadnje vinove loze, registra vinograda, pratećih dokumenata i certificiranja, ulaznog i izlaznog registra, obveznih izvjava, obavijesti i objave informacija o kojima se obavještava te o dopuni Uredbe (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu odgovarajućih kontrola i kazni, o izmjeni uredbi Komisije (EZ) br. 555/2008, (EZ) br. 606/2009 i (EZ) br. 607/2009 i o stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EZ) br. 436/2009 i Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/560.
- (3) Odredbe uredbi iz stavka (2) ovog članka navode se isključivo u svrhu praćenja i obavještavanja o preuzimanju pravne stečevine EU-a u zakonodavstvo BiH.

Članak 2.

(Definicije)

- (1) Za potrebe ovog zakona određeni izrazi imaju sljedeća značenja:

- a) "vinogradarski proizvodni potencijal u BiH" je ukupna površina postojećih vinograda za proizvodnju vinskog grožđa u BiH;
- b) "vinograd" je kontinuirana zemljišna površina, zasađena vinovom lozom koja je namijenjena ili komercijalnoj proizvodnji proizvoda sektora vinarstva ili se, pod propisanim uvjetima, koristi za eksperimentalnu ili rasadničku proizvodnju;
- c) "vinogradar" je fizička ili pravna osoba ili skupina fizičkih ili pravnih osoba, bez obzira na legalni status skupine ili njezinih članova, čije se imanje s jednim ili više vinograda nalazi na teritoriju BiH;
- d) "proizvođač grožđa" je fizička ili pravna osoba ili skupina fizičkih ili pravnih osoba, bez obzira na legalni status skupine ili njezinih članova, koji ubire grožđe s ciljem njegove prodaje drugim osobama za proizvodnju proizvoda sektora vinarstva ili koji prerađuje ubrano grožđe u proizvode sektora vinarstva na svojem posjedu ili koji ih u svoje ime daje na preradu drugim osobama, sve s komercijalnom svrhom;
- e) "ampelotehničke operacije" su operacije koje se tijekom vegetacijske godine izvode na vinovoj lozi u cilju održavanja njezine vitalnosti, poboljšanja rodnosti ili poboljšanja kvalitete grožđa;
- f) "sadnja" je trajno zasađivanje vinove loze ili dijelova biljaka vinove loze, bilo kalemljenih ili ne, radi proizvodnje grožđa ili uspostave loznog rasadnika;
- g) "prekalemljivanje" je kalemljenje na vinovoj lozi koja je već kalemljena;
- h) "krčenje" je potpuno uklanjanje svih čokota vinove loze s površine zasađene vinovom lozom;
- i) "svježe grožđe" podrazumijeva zrele ili blago prezrele plodove vinove loze koji se koriste za proizvodnju vina, a koji se mogu muljati ili cijediti uporabom uobičajene vinarijske opreme i u kojima se može odvijati spontana alkoholna fermentacija;
- j) "groždani mošt" podrazumijeva sljedeće kategorije proizvoda: groždani mošt, djelomično fermentirani groždani mošt, djelomično fermentirani groždani mošt ekstrahiran iz prosušenog grožđa, koncentrirani groždani mošt i pročišćeni koncentrirani groždani mošt koji po svojem značenju odgovaraju zahtjevima za ove proizvode utvrđenim u ovom zakonu ili podzakonskim propisima koji se donose na temelju ovog zakona;
- k) "svježi groždani mošt s fermentacijom zaustavljenom dodavanjem alkohola" je proizvod koji ima stvarnu alkoholnu jakost ne manju od 12 % vol. i ne veću od 15 % vol. i koji je dobiven tako što je u nefermentirani mošt prirodne alkoholne jakosti najmanje 8,5 % vol. iz grožđa sorti vinove loze priznatih u skladu s ovim zakonom dodan bilo neutralni ili alkohol vinskog podrijetla, uključujući alkohol dobiven destiliranjem prosušenog grožđa, čija stvarna alkoholna jakost nije manja od 96 % vol. ili dodavanjem nepročišćenog destilata vina alkoholne jakosti ne manje od 52 % vol. i ne više od 80 % vol.;
- l) "groždani sok" je nefermentirani ali fermentabilan tekući proizvod dobiven odgovarajućim tretmanima koji ga čine pogodnim za konzumiranje u stanju u kakvom je; može biti dobiven od svježeg grožđa ili od groždanog mošta ili rekonstituiranjem; ako je dobiven rekonstituiranjem, za rekonstituciju se koristi koncentrirani groždani mošt ili koncentrirani groždani sok; dopuštena stvarna alkoholna jakost groždanog soka je do 1 % vol.;

- m) "koncentrirani groždani sok" je nekaramelizirani groždani sok dobiven djelomičnom dehidracijom groždanog soka bilo kojim dopuštenim postupcima, osim izravnog zagrijavanja, tako da refraktometrijski očitani sadržaj suhe tvari pri temperaturi od 20 (C nije manji od 50,9 %; dopuštena stvarna alkoholna jakost koncentriranog groždanog soka je do 1 % vol;
- n) "vinski proizvodi" su proizvodi navedeni u članku 3. stavku (1) toč. od a) do p) ovog zakona;
- o) "kuve" (cuvée) označava groždani mošt, vino ili smjesu mošta i/ili vina različitih značajki namijenjenu za proizvodnju posebnih tipova pjenušavih vina;
- p) "vino pojačano za destilaciju" je proizvod koji ima stvarnu alkoholnu jakost ne manju od 18 % vol. i ne veću od 24 % vol. koji je dobiven isključivo dodavanjem nepročišćenoga vinskog destilata stvarne alkoholne jakosti ne veće od 86 % vol. u vino bez neprevrelog šećera i u kojem sadržaj isparljivih kiselina nije veći od 1,5 g/l, izraženo kao octena kiselina;
- r) "vinski talog" podrazumijeva ostatke koji se nakupljaju u vinskim sudovima s vinom nakon fermentacije, tijekom čuvanja vina ili nakon dopuštenih enoloških tretmana; ostatke dobivene nakon filtriranja ili centrifugiranja vina; ostatke koji se nakupljaju u sudovima s čuvanim grožđanim moštom ili nakon dopuštenih enoloških tretmana groždanog mošta ili ostatke nakon filtriranja ili centrifugiranja groždanog mošta;
- s) "groždana komina" podrazumijeva nefermentirane ili fermentirane ostatke nakon cijedenja svježeg grožđa ili izmuljanog svježeg grožđa;
- t) "piket" (piquette) je proizvod dobiven fermentacijom netretirane komine macerirane u vodi ili ispiranjem fermentirane komine vodom;
- u) "nusproizvod" podrazumijeva fermentirano izmuljano grožđe, grožđanu kominu ili vinski talog nastao kao zaostatak u proizvodnji vina ili bilo kojoj drugoj preradi grožđa;
- v) "proizvođač vina" je fizička ili pravna osoba ili skupina fizičkih ili pravnih osoba, bez obzira na legalni status skupine ili njezinih članova, koji sam prerađuje svježe grožđe, groždani mošt ili mlado vino u fermentaciji u vino ili mošt s komercijalnom svrhom ili daje da se ova prerada obavi u njegovo ime;
- z) "prerađivač vina" je fizička ili pravna osoba ili skupina fizičkih ili pravnih osoba, bez obzira na legalni status skupine ili njezinih članova, koji ili u čije ime se prerađuje vino, čiji rezultati mogu biti: vino, likersko vino, pjenušavo i polupjenušavo (biser) vino, gazirano pjenušavo i polupjenušavo (biser) vino, kvalitetno pjenušavo vino ili kvalitetno aromatično pjenušavo vino;
- aa) "destiler" je fizička ili pravna osoba ili skupina fizičkih ili pravnih osoba, bez obzira na legalni status skupine ili njezinih članova, koji proizvodi više od 20 litara apsolutnog alkohola godišnje iz vinskih nusproizvoda ili vina, s njihovim značenjem u smislu odredaba ovog zakona;
- bb) "punjenje" je stavljanje vina kao završnog proizvoda s komercijalnom svrhom u pakiranja volumena manjeg od 60 litara;
- cc) "punitelj" je fizička ili pravna osoba ili skupina fizičkih ili pravnih osoba, bez obzira na legalni status skupine ili njezinih članova, koji obavlja punjenje vina ili daje da se punjenje obavi u njegovo ime;
- dd) "stavljanje na tržište" podrazumijeva držanje ili izlaganje na prodaju, oglašavanje i nudenje na prodaju, isporuku ili bilo koji drugi način prodaje, kao i izravno prodaju krajnjim potrošačima;
- ee) "trgovac" je fizička ili pravna osoba ili skupina fizičkih ili pravnih osoba, bez obzira na legalni status skupine ili njezinih članova, osim trgovca u maloprodaji, koji drži vinske proizvode u komercijalne svrhe ili je uključen u trgovinu ovim proizvodima, a koji ih pri ovom može i puniti, ali ne i destilirati;
- ff) "trgovac u maloprodaji" je fizička ili pravna osoba ili skupina fizičkih ili pravnih osoba, bez obzira na legalni status skupine ili njezinih članova, čija poslovna aktivnost uključuje prodaju vina i mošta izravno potrošačima u malim količinama utvrđenim odredbama ovog zakona i podzakonskim propisima koji se donose na temelju ovog zakona, prema pravilima trgovine i distribucije, isključujući osobe koje koriste skladišne vinske podrumne ili objekte za punjenje vina u velikim količinama i osobe koje u trgovinskom prometu prevoze vino u rinfuzi;
- gg) "vinska godina" je razdoblje od 1. kolovoza tekuće do 31. srpnja sljedeće godine;
- hh) "voćno vino" je piće dobiveno potpunom ili djelomičnom alkoholnom fermentacijom soka ili pulpe od svježeg i za preradu u voćno vino pogodnog koštičavog, jezgrastog, jagodičastog, bobičastog ili ostalog voća, osim grožđa, i koje ima minimalnu prirodnu volumnu alkoholnu jakost od 1,2 vol.;
- ii) "aromatizirani vinski proizvodi" podrazumijevaju: aromatizirana vina, aromatizirana pića na bazi vina i aromatizirane koktele od vina dobivene od proizvoda grožđa (isključujući: groždani mošt u fermentaciji dobiven od prosušenog grožđa, koncentrirani groždani mošt, pročišćeni koncentrirani groždani mošt, vino od prosušenog grožđa, vino od prezevog grožđa i vinski ocat) koji ispunjavaju odredbe za ove proizvode utvrđene ovim zakonom i podzakonskim propisima koji se donose na temelju ovog zakona;
- jj) "stvarna volumna alkoholna jakost" je broj volumnih jedinica čistog alkohola koje se pri temperaturi od 20 (C nalaze u 100 volumnih jedinica proizvoda;
- kk) "potencijalna volumna alkoholna jakost" je broj volumnih jedinica čistog alkohola pri 20 (C koja bi mogla nastati potpunom fermentacijom šećera koji se nalazi u 100 volumnih jedinica proizvoda pri istoj temperaturi;
- ll) "ukupna volumna alkoholna jakost" je zbroj stvarne i potencijalne volumne alkoholne jakosti;
- mm) "prirodna volumna alkoholna jakost" podrazumijeva ukupnu volumnu alkoholnu jakost proizvoda prije bilo kakvog pojačavanja;
- nn) "superanaliza" je laboratorijska analiza koja se provodi na poseban zahtjev, uz stručno tumačenje i komentar rezultata analize.
- (2) Izrazi koji su radi preglednosti dani u jednom gramatičkom rodu u ovom zakonu se bez diskriminacije odnose i na muški i na ženski rod.

Članak 3.

(Kategorije i definicije proizvoda sektora vinarstva)

- (1) Sektor vinarstva obuhvaća sljedeće kategorije proizvoda s ovdje navedenim nazivima:
- vino;
 - mlado vino u fermentaciji;
 - likersko vino;
 - pjenušavo vino;

- e) kvalitetno pjenušavo vino;
 - f) kvalitetno aromatično pjenušavo vino;
 - g) gazirano pjenušavo vino;
 - h) polupjenušavo (biser) vino;
 - i) gazirano polupjenušavo (biser) vino;
 - j) groždani mošt;
 - k) groždani mošt u fermentaciji;
 - l) groždani mošt u fermentaciji ekstrahiran iz prosušenog grožđa;
 - m) koncentrirani groždani mošt;
 - n) pročišćeni koncentrirani groždani mošt;
 - o) vino od prosušenog grožđa;
 - p) vino od prezrelog grožđa;
 - r) vinski ocat.
- (2) Kategorije proizvoda iz stavka (1) toč. a), d), e), f), g), h) i i) ovog članka mogu biti podvrgnute potpunoj ili djelomičnoj dealkoholizaciji nakon što u potpunosti postignu svoja svojstva utvrđena podzakonskim propisom iz stavka (3) ovog članka.
- (3) Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom utvrđuje kategorije proizvoda sektora vinarstva navedene u stavku (1) ovog članka.

Članak 4.

(Korištenje izraza "vino")

Za potrebe odredaba ovog zakona i podzakonskih propisa koji se donose na temelju ovog zakona izraz "vino", ako drugačije nije posebno naglašeno, uključuje sljedeće kategorije proizvoda sektora vinarstva: vino, mlado vino u fermentaciji, likersko vino, pjenušavo vino, kvalitetno pjenušavo vino, kvalitetno aromatično pjenušavo vino, gazirano pjenušavo vino, polupjenušavo (biser) vino, gazirano polupjenušavo (biser) vino, vino od prosušenog grožđa i vino od prezrelog grožđa, pod uvjetom da ti izrazi u svojoj primjeni i značenju ispunjavaju zahtjeve utvrđene u članku 3. ovog zakona.

Članak 5.

(Proizvodi sektora vinarstva)

Sektor vinarstva obuhvaća sljedeće proizvode:

- a) groždani sok (uključujući groždani mošt), tarifne oznake (u daljnjem tekstu: TO): 2009 61, 2009 69;
- b) ostali groždani mošt, osim groždanog mošta u fermentaciji ili s fermentacijom zaustavljenom bez dodavanja alkohola (TO brojevi: 2204 30 92, 2204 30 94, 2204 30 96 i 2204 30 98);
- c) vino od svježeg grožđa, uključujući vina pojačana alkoholom; groždani mošt, osim mošta iz TO 2009, isključujući drugi groždani mošt iz TO podbrojeva: 2204 30 92, 2204 30 94, 2204 30 96 i 2204 30 98 (TO broj: ex 2204);
- d) svježe grožđe, osim stolnog grožđa (TO broj: 0806 10 90);
- e) vinski ocat (TO brojevi: 2209 00 11, 2209 00 19);
- f) piket (TO broj: 2206 00 10);
- g) vinski talog (TO broj: 2307 00 11 i 2307 00 19);
- h) groždana komina (TO broj: 2308 00 11 i 2308 00 19);
- i) drugo dealkoholizirano vino čija alkoholna jakost ne premašuje 0,5 % vol. (TO broj: ex 2202 99 19).

Članak 6.

(Nadležne institucije)

- (1) Vijeće ministara BiH, na prijedlog Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH (u daljnjem tekstu: Ministarstvo), usvaja podzakonske akte u vezi s ovim zakonom i obavlja druge funkcije na način propisan važećim zakonskim odredbama.
- (2) Vijeće ministara BiH donosi sve podzakonske akte iz stavka (1) ovog članka u suradnji i uz mišljenje nadležnih institucija

- entiteta i Brčko Distrikta BiH te sukladno Zakonu o upravi ("Službeni glasnik BiH", br. 32/02, 102/09 i 72/17), uz prethodno pribavljena mišljenja nadležnih tijela uprave, stalnih tijela Vijeća ministara BiH i stručnih institucija i nakon provođenja postupka javnih konzultacija, ako je to bino za utvrđivanje određenih pitanja.
- (3) Ministarstvo je nadležno za donošenje akata sukladno odredbama ovog zakona i podzakonskih akata iz st. (1) i (2) ovog članka. Ministarstvo obavlja poslove vezane za zastupanje BiH u pitanjima sektora vinarstva prema međunarodnim tijelima, sve u skladu sa svojim nadležnostima i u suradnji s nadležnim tijelima entiteta i Brčko Distrikta BiH.
- (4) Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Srpske, Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gospodarstvo Brčko Distrikta BiH, nadležna kantonalna ministarstva i jedinice lokalne samouprave (u daljnjem tekstu: nadležne institucije) ovlaštene su za provedbu odredaba ovog zakona i podzakonskih propisa koji se donose na temelju ovog zakona u granicama svojih nadležnosti.
- (5) Inspeksijski nadzor nad provedbom odredaba ovog zakona i podzakonskih propisa koji se donose na temelju ovog zakona provode inspeksijska tijela, u skladu sa svojim nadležnostima utvrđenim posebnim propisima o inspekcijama i sukladno relevantnim odredbama ovog zakona i podzakonskih propisa koji se donose na temelju ovog zakona.
- (6) Analitičke, stručne i administrativne poslove za vinogradarstvo i vinarstvo, utvrđene ovim zakonom i na temelju podzakonskih propisa koji se donose na temelju ovog zakona, obavljaju ovlaštene organizacije.
- (7) Ministarstvo propisuje analitičke, stručne i administrativne poslove i uvjete u pogledu stručnih, prostornih i tehničkih kvalifikacija i druge uvjete za obavljanje zadaća ovlaštenih organizacija.

DIO DRUGI – ODREDBE O PROIZVODNJI I TRŽIŠTU POGLAVLJE I. PROIZVODNJA

Odjeljak A – Proizvodnja grožđa

Članak 7.

(Proizvodnja grožđa)

Proizvodnja grožđa uključuje sve agrotehničke i ampelotehničke operacije u vinogradu, uključujući i berbu grožđa.

Članak 8.

(Područja za proizvodnju grožđa)

- (1) Po prirodnim uvjetima, područja za uzgoj vinove loze zemljopisno se dijele na vinogradarske klimatske zone i vinogradarsko-zemljopisne jedinice.
- (2) Vinogradarska klimatska zona je područje s vinogradarskom proizvodnjom u kojem vladaju slični klimatski uvjeti i za koje se ovim zakonom i podzakonskim propisima koji se donose na temelju ovog zakona propisuju posebne enološke prakse. Vinogradarske klimatske zone su: A, B, C I., C II. i C III.
- (3) Vinogradarsko-zemljopisne jedinice u BiH su:
 - a) vinogradarske regije;
 - b) vinogradarske podregije;
 - c) vinogorja;
 - d) vinogradarski lokaliteti.
- (4) Vinogradarska regija je najveća vinogradarsko-zemljopisna jedinica koja predstavlja zemljopisno područje sa sličnim klimatskim i pedološkim uvjetima koji, zajedno s agrobiološkim faktorima, utječu na temeljna kvalitativna

- svojstva grožđa, groždanog mošta i vina proizvedenih na tom području.
- (5) Vinogradarska podregija je manja vinogradarsko-zemljopisna jedinica unutar vinogradarske regije sa sličnim klimatskim i pedološkim uvjetima, sličnim sortimentom vinove loze i drugim agrobiološkim faktorima koji omogućavaju proizvodnju grožđa, groždanog mošta i vina s obilježjima specifičnim za podregiju.
 - (6) Vinogorje je temeljna vinogradarsko-zemljopisna jedinica unutar podregije ili regije koja predstavlja uže područje s vrlo ujednačenim klimatskim i pedološkim uvjetima, ujednačenim sortimentom vinove loze i drugim agrobiološkim faktorima koji omogućavaju proizvodnju grožđa, groždanog mošta i vina sa svojstvima osebnim za vinogorje.
 - (7) Vinogradarski lokalitet je zemljopisno ograničeni dio vinogorja s izrazito povoljnim klimatskim i pedološkim uvjetima, uključujući i uvjete nadmorske visine, ekspozicije terena i specifičnog sortimenta vinove loze, koji omogućavaju proizvodnju grožđa, mošta i vina koja se po svojoj kvaliteti razlikuju od vina proizvedenih u drugim dijelovima istog vinogorja.
 - (8) Vinogradarska oaza je površinom malo zemljopisno ograničeno vinogradarsko područje s povoljnim i ujednačenim klimatskim i pedološkim uvjetima, uključujući i uvjete nadmorske visine, ekspozicije terena i specifičnog sortimenta vinove loze, koji omogućavaju proizvodnju grožđa, mošta i vina koji po svojim značajkama odgovaraju grožđu, moštu i vinu proizvedenim u najbližem vinogorju, ali koje izravno ne graniči s tim vinogorjem.
 - (9) Vijeće ministara BiH donosi poseban podzakonski propis o demarkaciji vinogradarsko-zemljopisnih jedinica u BiH navedenih u st. (4), (5) i (6) ovog članka, s njihovim jedinstvenim nazivima, uvjetima za imenovanje i demarkaciju vinogradarsko-zemljopisnih jedinica manjih od vinogorja ili izvan vinogradarsko-zemljopisnih jedinica navedenih u st. (4), (5) i (6) ovog članka i drugim okvirnim elementima za uređenje proizvodnje vinskog grožđa u njima.
 - (10) Utvrđivanje granica vinogradarsko-zemljopisnih jedinica navedenih u st. (4), (5) i (6) ovog članka i posljedično donošenje pravilnika navedenog u stavku (9) ovog članka mora biti provedeno u skladu s jedinstvenom metodologijom primijenjenom u stručnoj studiji o rajonizaciji vinogradarstva u BiH, izrađenoj sukladno međunarodno prihvaćenim standardima i ekspertizom.
 - (11) Vinogradarski lokalitet unutar vinogorja naveden u stavku (7) ovog članka i vinogradarsku oazu navedenu u stavku (8) ovog članka mogu predložiti i utvrditi podnositelji zahtjeva za zaštitu oznake podrijetla, sukladno odredbama ovog zakona i podzakonskim propisima koji se donose na temelju ovog zakona. Na temelju podnesene dokumentacije Ministarstvo razmatra, odobrava ili odbacuje prijedlog za uspostavu vinogradarskog lokaliteta ili vinogradarske oaze. Ako su odobreni, vinogradarski lokalitet ili oaza moraju biti jedinstveno imenovani, demarkirani i okarakterizirani u dopunama pravilnika navedenog u stavku (9) ovog članka.

Članak 9.

(Povijesni vinogradarski položaj)

- (1) Povijesni vinogradarski položaj je vinograd s posebnim povijesnim i krajobraznim vrijednostima i koji se kao takav upisuje u vinogradarsko-vinarski registar.
- (2) Na temelju zahtjeva za zaštitu povijesnog vinogradarskog položaja, koji sadrži i mišljenje ministarstva nadležnog za kulturno-povijesno nasljeđe, nadležna institucija entiteta ili Brčko Distrikta BiH ili od nje ovlaštena uprava ili tijelo nadležno za vođenje vinogradarsko-vinarskog registra

navedenog u članku 51. ovog zakona u registru posebno razgraničava i vodi vinograd naveden u stavku (1) ovog članka.

- (3) Nadležne institucije iz članka 6. stavka (4) ovog zakona, svaka za svoj teritorij, donose poseban propis s detaljnim odredbama o promidžbi i zaštiti povijesnih vinogradarskih položaja.

Članak 10.

(Sorte vinove loze)

- (1) U BiH se proizvodi navedeni u članku 3. stavku (1) ovog zakona mogu proizvoditi samo od grožđa sorti vinove loze koje se kao priznate vode sukladno odredbama stavka (2) ovog članka.
- (2) Vijeće ministara BiH donosi i, po potrebi, ažurira poseban propis s Listom priznatih vinskih sorti vinove loze u BiH.
- (3) Do donošenja liste navedene u stavku (2) ovog članka, u BiH se mogu gajiti vinske sorte vinove loze koje se nalaze na Sortnoj listi BiH.
- (4) Kao priznate u BiH mogu se voditi samo sorte vinove loze koje ispunjavaju sljedeće uvjete:
 - a) sorta koja pripada vrsti *Vitis vinifera* L. ili je nastala ukrštanjem između vrste *Vitis vinifera* L. i drugih vrsta roda *Vitis*;
 - b) sorta koja nije jedna od sljedećih: Noah, Othello, Isabelle, Jacques, Clinton i Herbemont.
- (5) Kada se sorta vinove loze izbriše s liste navedene u stavku (2) ovog članka, ona se mora iskrčiti u roku od 15 godina od godine njezina brisanja s Liste priznatih sorti.
- (6) Iznimno, sadnja, presađivanje ili kalemljenje sorti koje nisu na Listi priznatih sorti navedenoj u stavku (2) ovog članka može se odobriti za znanstvene, istraživačke i eksperimentalne svrhe. To svojim propisima uređuju nadležne institucije iz članka 6. stavka (4) ovog zakona.
- (7) Površine zasađene vinskim sortama vinove loze s namjenom proizvodnje vina protivno odredbama st. (2), (3) i (4) ovog članka moraju se iskrčiti. Međutim, obvezi krčenja ne podliježu površine zasađene sortama vinove loze protivno odredbama st. (2), (3) i (4) ovog članka s kojih se grožđe ne koristi za proizvodnju vina, nego u druge svrhe.
- (8) Proizvodi dobiveni od grožđa sorti vinove loze s Liste priznatih sorti navedene u ovom članku, ali koji ne ispunjavaju uvjete za svrstavanje u jednu od kategorija proizvoda navedenih u članku 3. stavka (1) ovog zakona, mogu se koristiti samo za potrošnju u kućanstvu proizvođača, za proizvodnju vinskog octa ili za destilaciju.

Odjeljak B – Proizvodnja mošta i vina

Članak 11.

(Proizvodnja mošta i vina)

Proizvodnja mošta i vina uključuje prijevoz i preuzimanje grožđa, preradu grožđa, tehnološke postupke u proizvodnji mošta i vina, zaključno sa skladištenjem.

Članak 12.

(Nazivi, definicije i prodajni opisi proizvoda sektora vinarstva)

- (1) Na proizvode sektora vinarstva primjenjuju se nazivi, definicije i prodajni opisi sukladno odredbama članka 3. ovog zakona.
- (2) Nazivi, definicije i prodajni opisi proizvoda sektora vinarstva mogu se koristiti u BiH samo pri stavljanju na tržište proizvoda koji odgovaraju zahtjevima utvrđenim za svakog od njih u članku 3. ovog zakona.
- (3) Svaka zabuna s proizvodima koji odgovaraju odredbama članka 3. ovog zakona mora se izbjegavati.

(4) Вјече министара БиХ, по потреби, доноси подзаконске прописе у веzi с даљњим разврстанјима и модификацијима, изнимкима или одступањима од дефиниција и назива и продајних описа из чланка 3. овог закона. Та разврстанја и могуће модификације, изнимке или одступања морају бити стриктно ограничени на потврђене потребе проишаље из потрошачких захтјева, техничког напретка или произвођачких иновација.

Чланак 13.

(Енолошке праксе)

- (1) У производњи и чувању производа наведених у чланку 3. ставку (1) овог закона могу бити кориштене само енолошке праксе допуштене одредбама овог закона и подзаконских прописа који се доносе на основу овог закона.
- (2) Одредбе ставка (1) овог чланка не односе се на:
 - a) грождани сок и концентrirани грождани сок;
 - b) грождани мошћ и концентrirани грождани мошћ намјенjen за производњу грожданог сока.
- (3) Допуштени енолошки поступци могу се користити само за осигурање потребних увјета за винификацију, одговарајуће чување и потребну финализацију производа.
- (4) Производи наведени у чланку 3. ставку (1) овог закона не могу се ставити на тржиште у БиХ ако:
 - a) су подвргнути енолошким праксима које нису одobreне овим законом и подзаконским прописима који се доносе на основу овог закона,
 - b) не одговарају захтјевима одредба у погледу појачавања те повећања или смањења киселости или
 - c) су произведени у супротности с одредбама чланка 14. овог закона.
- (5) Производи сектора винарства који су произведени противно одредбама ставка (4) овог чланка не могу се ставити на тржиште и морају бити уништени. Изнимно, надлежне институције из чланка 6. ставка (4) овог Закона на захтјев власника производа могу одобрити употребу неких од тих производа за дестилирање, производњу винског octa или за индустријске сврхе, суkladно одредбама прописа из ставка (6) овог чланка.
- (6) С циљем осигурања правилног поступања с производима сектора винарства који се не могу ставити на тржиште, надлежне институције из чланка 6. ставка (4) овог закона доносе подзаконски пропис с одредбама о правилима и поступцима наведеним у ставку (5) овог чланка у веzi с повлачењем с тржишта или уништавањем производа сектора винарства који не испуњавају захтјева у погледу допуштених енолошких пракси, укључујући и карактеризацију производа који се могу упутити на дестилирање, производњу octa или за индустријске сврхе.
- (7) Вјече министара БиХ доноси подзаконски пропис о енолошким праксима и средствима којима се уређују:
 - a) твари или њихови састојци чија је употреба допуштена у производњи, укључујући количинска ограничења, чистоћу и идентификацију твари;
 - b) допуштене енолошке праксе;
 - c) купажи грожданог мошћа и вина, укључујући потребне дефиниције и ограничења при мијешању;
 - d) ограничења у погледу uporabe одређених твари и енолошких пракси;
 - e) опћи увјети поступака за службено одобравање појачавања и повећања и смањења киселости;
 - f) опћи увјети о чувању, промету, одлагању и uporabi производа који нису суkladни одредбама овог закона о енолошким праксима и његовим одредбама о називима, дефиницијима и продајним описима;
 - g) остале опће одредбе у веzi с примјеном енолошких пракси и средстава.
- (8) Прilikом одобравања енолошких пракси прописом из ставка (7) овог чланка, Вјече министара БиХ ће:

- a) имати у виду енолошке праксе које је препоручила и објавила Међународна организација за виноградарство и винарство (Organisation Internationale de la Vigne et du Vin), (у даљњем тексту: OIV), као и резултате експеримената с још неodobrenim енолошким праксима;
- b) имати у виду потребу заштите здравља људи;
- c) имати у виду могуће ризике од довођења потрошача у заблуду у погледу њихове уобичајене предодјбе о секторским производима, узимајући у обзир доступност и поузданост информација у средствима информирања којима би се овакви ризички искључили;
- d) одобрити поступке и средства која омогућавају очување природних суштинских значајки винских производа и која не доводе до знатних промјена њиховог састава;
- e) осигурати минимално прихватљиву ризину заштите околиша;
- f) поступати суkladно опћим правилима и ограничењима о појачавању, повећању киселости и смањењу киселости утврђеним овим законом.

Чланак 14.

(Опће забране)

- (1) Није допуштено додати воду у производ, осим у ситуацијама када је то неизбежно због природе конкретне енолошке праксе.
- (2) Није допуштено додати алкохол у производ, осим у поступцима добивања свјежег грожданог мошћа у којем је ферментација заустављена додавањем алкохола, у производњи ликерских вина, пјенушавих вина, полупјенушавих (бисер) вина и вина алкохолно појачаних за дестилацију.
- (3) Вино алкохолно појачано за дестилацију може се употребити само за дестилацију.
- (4) Свјежи грождани мошћ у којем је ферментација заустављена додавањем алкохола не може се користити у производњи производа под ТО бројевима 2204 10, 2204 21 и 2204 29. То не доводи у питање могуће строжије одредбе које надлежне институције из чланка 6. ставка (4) овог закона могу утврдити на својим подручјима при справљању производа који не спадају међу ТО бројеве 2204 10, 2204 21 и 2204 29.
- (5) Грождани сок и концентrirани грождани сок не смју се прерађивати у вино нити додати у вино. Ови производи не смју се на територију БиХ подвргавати алкохолној ферментацији.
- (6) Грождани мошћ у ферментацији издвојен из просушеног грожда може се ставити на тржиште само за производњу ликерских вина, и то само у виноградарским подручјима у којима је таква његова употреба била у примјени најраније 1. сјeчња 1985. године и за производњу вина од презрелог грожда.
- (7) Увежено свјеже грожде, грождани мошћ, грождани мошћ у ферментацији, концентrirани грождани мошћ, прочишћени концентrirани грождани мошћ, грождани мошћ чија је ферментација заустављена додавањем алкохола, грождани сок, концентrirани грождани сок и вино или смјесе ових производа не смју се прерађивати и додати у производе наведене у чланку 3. ставку (1) овог закона на територију БиХ.
- (8) Забрањена је купажа увеженог вина с вином произведеним у БиХ и купажа између увеzenih вина.
- (9) Забрањена је прекомјерна употреба притиска приликком цијеђења грожда. Надлежне институције из чланка 6. ставка (4) овог закона утврђују минималне концентрације алкохола које се морају наћи у комини и винском талугу имајући у виду локалне и техничке увјете.
- (10) Укупна волумена алкохолна јакост нуспроизвода наведених у ставку (9) овог чланка коју утврђују надлежне институције

iz članka 6. stavka (4) ovog zakona ne može biti manja od 5 % u odnosu na ukupnu volumnu alkoholnu jakost vina.

- (11) Od komine i vinskog taloga mogu se proizvoditi samo alkohol, jaka alkoholna pića i piket.
- (12) Cijedenje vinskog taloga i ponovna fermentacija komine zabranjeni su u bilo koje svrhe, osim destilacije ili proizvodnje piketa. Filtriranje i centrifugiranje vinskog taloga ne smatraju se cijedenjem ako su proizvodi nastali cijedenjem ispravni i ispunjavaju uvjete za stavljanje na tržište.
- (13) Piket se može koristiti samo za destilaciju ili konzumiranje u kućanstvu proizvođača.
- (14) Nadležne institucije iz članka 6. stavka (4) ovog zakona svojim propisima utvrđuju način odlaganja nusproizvoda, pri čemu se tim propisima može zahtijevati odlaganje nusproizvoda samo u destilerije.
- (15) Umjetne tvari, osim onih koje su posebno odobrene kao enološka sredstva, ne mogu se koristiti u proizvodnji mošta i vina niti im se mogu dodavati. Ovakvo proizvedeni mošt i vina smatraju se krivotvorenima i moraju se uništiti.

Članak 15.

(Posebna pravila za određene enološke prakse)

- (1) S ciljem očuvanja bitnih značajki vina sa zaštićenom oznakom podrijetla ili zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla te pjenušavih i likerskih vina, nadležne institucije iz članka 6. stavka (4) ovog zakona mogu utvrditi za proizvodnju vina strožija pravila od onih koja su utvrđena ovim zakonom i podzakonskim propisima koji se donose na temelju ovog zakona, uključujući ograničenja ili zabrane određenih enoloških praksi.
- (2) Dopuštena je eksperimentalna primjena neodobrenih enoloških praksi.
- (3) Nadležne institucije iz članka 6. stavka (4) ovog zakona svojim propisima uređuju eksperimentalnu primjenu neodobrenih enoloških praksi, kao i uvjete za čuvanje, promet i uporabu proizvoda dobivenih eksperimentalnom primjenom neodobrenih enoloških praksi.

Članak 16.

(Pokvarena i vina s manom)

- (1) Na tržište se ne smije staviti vino koje je značajno promijenjeno uslijed:
 - a) mikrobioloških utjecaja (pokvareno vino); i/ili
 - b) kemijskih ili fizikalno-kemijskih procesa ili usvajanja stranih tvari kojima su bitno ugrožena organoleptička svojstva vina (vino s manom).
- (2) Iznimno, prije stavljanja na tržište, vino navedeno u stavku (1) ovog članka može se miješati s drugim vinom s ciljem njegova popravka. Vino dobiveno ovakvim miješanjem može se staviti na tržište samo ako ispunjava uvjete propisane ovim zakonom i podzakonskim propisima.

Članak 17.

(Destilacija)

- (1) Destiler koji prerađuje nusproizvode sektora vinarstva i vino mora biti upisan u vinogradarsko-vinarski registar naveden u članku 52. ovog zakona i voditi evidencije o proizvodnji i kvaliteti destilata, stavljanju destilata na tržište i ulazima nusproizvoda i vina kao sirovina za destilaciju.
- (2) Nadležne institucije iz članka 6. stavka (4) ovog zakona posebnim podzakonskim propisom utvrđuju pravila o prijmu nusproizvoda i vina za destilaciju i otpremi destilata te informacije koje u svojim registrima vodi destilerija.

POGLAVLJE II. OZNAKE PODRIJETLA, OZNAKE ZEMLJOPISNOG PODRIJETLA I TRADICIONALNI IZRAZI

Odjeljak A – Opće odredbe ovog poglavlja

Članak 18.

(Obuhvat i izuzeci)

- (1) Odredbe o oznakama podrijetla, oznakama zemljopisnog podrijetla i tradicionalnim izrazima u ovom poglavlju odnose se na proizvode navedene u članku 3. stavku (1) toč. a), c), d), e), f), h), i), k), o) i p) ovog zakona.
- (2) Pravila utvrđena u ovom poglavlju ne primjenjuju se na proizvode navedene u članku 3. stavku (1) toč. a), d), e), f), h) i i) ovog zakona ako su ti proizvodi bili podvrgnuti potpunom dealkoholizaciji.

Članak 19.

(Ciljevi)

Odredbe ovog poglavlja primjenjuju se s ciljem:

- a) zaštite legitimnih interesa potrošača i proizvođača;
- b) osiguranja nesmetanog djelovanja tržišta proizvoda navedenih u članku 18. stavku (1) ovog zakona;
- c) promicanja kvalitete proizvoda navedenih u članku 18. stavku (1) ovog zakona.

Odjeljak B – Oznaka podrijetla i oznaka zemljopisnog podrijetla

Članak 20.

(Definicije ovog odjeljka)

- (1) Za potrebe ovog odjeljka primjenjuju se sljedeće definicije:
 - a) "oznaka podrijetla" podrazumijeva naziv, uključujući tradicionalno korišteni naziv, kojim se označava proizvod iz članka 3. stavka (1) toč. a), c), d), e), f), h), i), k), o) i p) ovog zakona koji ispunjava sljedeće uvjete:
 - 1) kvaliteta i svojstva proizvoda u osnovi ili isključivo nastaju pod utjecajem posebnih prirodnih i ljudskih čimbenika određenog zemljopisnog područja,
 - 2) podrijetlom je iz određenog mjesta, određene regije ili, u iznimnim slučajevima, određene zemlje,
 - 3) grožđe od kojeg se dobiva proizvod uzgojeno je isključivo na imenovanom zemljopisnom području,
 - 4) proizvodnja se odvija na imenovanom zemljopisnom području,
 - 5) proizvod je dobiven od sorti vinove loze koje pripadaju vrsti *Vitis vinifera* L. ili su nastale ukrštanjem vrste *Vitis vinifera* L. s drugim vrstama roda *Vitis*;
 - b) "oznaka zemljopisnog podrijetla" podrazumijeva naziv, uključujući i tradicionalno korišteni naziv, kojim se označava proizvod iz članka 3. stavka (1) toč. a), c), d), e), f), h), i), k), o) i p) ovog zakona koji ispunjavaju sljedeće uvjete:
 - 1) proizvod ima specifičnu kvalitetu, ugled ili druga obilježja koja se mogu pripisati njegovom zemljopisnom podrijetlu,
 - 2) proizvod potječe iz određenog mjesta, određene regije ili, u iznimnim slučajevima, određene zemlje,
 - 3) najmanje 85 % grožđa korištenog za njegovu proizvodnju potječe isključivo s tog zemljopisnog područja,
 - 4) proizvodnja se odvija na imenovanom zemljopisnom području,

- 5) proizvod se dobiva od grožđa sorti vinove loze koje pripadaju vrsti *Vitis vinifera* L. ili su nastale ukrštanjem vrste *Vitis vinifera* L. i drugih vrsta iz roda *Vitis*.
- (2) Iznimno od odredaba stavka (1) točke a) alineje 4) i točke b) alineje 4) ovog članka i pod uvjetom da to predviđa specifikacija proizvoda, proizvod sa zaštićenom oznakom podrijetla ili oznakom zemljopisnog podrijetla može se proizvoditi i na bilo kojoj od sljedećih lokacija:
- na području koje je u neposrednoj blizini razgraničenog imenovanog područja;
 - na području koje se nalazi unutar iste ili susjedne administrativne jedinice, sukladno propisima kojima se uređuju administrativne jedinice;
 - u slučaju prekogranične oznake podrijetla ili oznake zemljopisnog podrijetla ili kad postoji sporazum o kontrolnim mjerama između BiH i susjedne zemlje, na području koje se nalazi u neposrednoj blizini imenovanog zemljopisnog područja.
- (3) Određeni tradicionalno korišteni izrazi čine oznaku podrijetla ili oznaku zemljopisnog podrijetla ako:
- označavaju vino;
 - se odnose na zemljopisni naziv;
 - ispunjavaju uvjete navedene u stavku (1) točki a) al. 1), 2), 3), 4) ovog članka;
 - su bile podvrgnute postupku utvrđenom odredbama ovog odjeljka kojim oznake podrijetla ili oznake zemljopisnog podrijetla postaju zaštićene.
- (4) Proizvodnja, kako je to navedeno u stavku (1) točki a) alineji 4) i točki b) alineji 4) ovog članka, podrazumijeva sve operacije od berbe grožđa do završetka postupka proizvodnje vina, izuzimajući berbu grožđa koje ne potječe iz imenovanog zemljopisnog područja iz stavka (1) točke b) alineje 3), uz izuzeće bilo kojeg poslijeproizvodnog postupka.
- (5) U svrhu primjene odredbe navedene u stavku (1) točki b) alineji 3) ovog članka, maksimalni udio grožđa od 15 % koji može potjecati izvan imenovanog područja mora potjecati iz BiH.

Članak 21.

(Zahtjev za zaštitu)

- Zahtjevi za zaštitu naziva kao oznake podrijetla ili oznake zemljopisnog podrijetla uključuju:
 - naziv čija se zaštita traži;
 - ime i adresu podnositelja zahtjeva;
 - specifikaciju proizvoda, kako je to navedeno u stavku (3) ovog članka;
 - jedinstveni dokument kao sažetak specifikacije proizvoda iz stavka (3) ovog članka.
- Specifikacija proizvoda navedena u stavku (3) zainteresiranim stranama treba omogućiti uvid i provjere uvjeta proizvodnje koji se odnose na oznaku podrijetla ili oznaku zemljopisnog podrijetla.
- Specifikacija proizvoda mora sadržavati najmanje:
 - naziv čija se zaštita traži;
 - opis jednog ili više vina, koji sadrži:
 - kod zahtjeva za zaštitu oznake podrijetla - osnovne analitičke pokazatelje i organoleptička svojstva vina;
 - kod zahtjeva za zaštitu oznake zemljopisnog podrijetla - glavne analitičke pokazatelje i procjenu ili naznake organoleptičkih svojstava vina;
 - kad je primjenjivo - specifične enološke prakse koje se koriste u proizvodnji jednog ili više vina, kao i relevantna ograničenja;

- razgraničenje konkretnog imenovanog zemljopisnog područja;
 - maksimalne prinose grožđa po hektaru;
 - naziv sorte ili nazive sorti vinove loze od čijeg se grožđa dobiva jedno ili više vina;
 - potankosti i obrazloženja u vezi sa zahtjevima iz članka 20. stavka (1) točke a) alineje 1) ili točke b) alineje 1) ovog zakona:
 - u pogledu zaštićene oznake podrijetla, povezanost između kvalitete ili obilježja proizvoda zemljopisnog okruženja iz članka 20. stavka (1) točke a) alineje 1); pojedinsti koje se odnose na ljudske čimbenike tog zemljopisnog okruženja mogu se, ako je to relevantno, ograničiti na opis upravljanja zemljištem, biljnim materijalom i krajolicima, uzgojnih praksi ili bilo kojeg drugog relevantnog ljudskog doprinosa održavanju prirodnih čimbenika zemljopisnog okruženja iz ove točke,
 - u pogledu zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla, povezanost određene kvalitete, ugleda ili drugog obilježja proizvoda i zemljopisnog podrijetla iz članka 20. stavka (1) točke b) alineje 1) ovog zakona;
 - primjenjive zahtjeve utvrđene ovim zakonom i podzakonskim propisima koji se donose na temelju ovog zakona;
 - naziv i adresu uprave ili tijela koje verificira sukladnost proizvodnje s odredbama specifikacije proizvoda i njegove specifične zadaće.
- (4) Specifikacija proizvoda može sadržavati opis doprinosa oznake podrijetla ili oznake zemljopisnog podrijetla održivom razvoju.
- (5) Ako se vino može djelomično dealkoholizirati, specifikacija proizvoda sadržavati i opis djelomično dealkoholiziranog vina u skladu sa stavkom (3) točka b) ovog članka mutatis mutandis i, po potrebi, posebne enološke postupke koji se primjenjuju za proizvodnju djelomično dealkoholiziranog vina, kao i relevantna ograničenja u njegovoj proizvodnji.

Članak 22.

(Podnositelji zahtjeva i postupci povodom podnesenih zahtjeva)

- Postupke po osnovama zahtjeva za zaštitu oznaka podrijetla ili oznaka zemljopisnog podrijetla za vina proizvedena u BiH provodi Ministarstvo.
- Svaka zainteresirana skupina proizvođača ili, u iznimnim i opravdanim slučajevima jedan proizvođač, može podnijeti zahtjev za zaštitu oznake podrijetla ili oznake zemljopisnog podrijetla. Podnošenju zahtjeva mogu se pridružiti i druge zainteresirane strane.
- Proizvođači mogu podnijeti zahtjev za zaštitu samo za vina koja oni proizvode.
- U slučaju naziva kojim se označava prekogranični zemljopisni prostor u susjedstvu BiH, može se podnijeti i zajednički zahtjev za zaštitu u obje države.
- Vijeće ministara BiH propisuje postupke zaštite oznaka podrijetla ili oznaka zemljopisnog podrijetla za vina proizvedena u BiH.

Članak 23.

(Homonimi)

- Naziv za koji je podnesen zahtjev i koji je u cijelosti ili djelomično homoniman s nazivom koji je već registriran sukladno ovom zakonu registrira se uzimajući u obzir lokalno i tradicionalno korištenje i bilo kakvu opasnost od dovođenja potrošača u zabludu.

- (2) Homonimni naziv koji pogrešno upućuje potrošača da proizvod dolazi iz nekog drugog područja, čak i ako je takav naziv točan u odnosu na stvarno područje ili mjesto podrijetla dotičnih proizvoda, ne može biti zaštićen.
- (3) Registrirani homonimni naziv može se upotrebljavati samo ako u praksi postoji dovoljna razlika između homonima koji se štiti kasnije i naziva koji je već upisan u Registar zaštićenih oznaka iz članka 27. ovog zakona, uz uvažavanje potrebe da se prema proizvođačima postupa na nepristran i pravedan način i da se izbjegne dovodenje potrošača u zabludu.
- (4) Odredbe st. (1), (2) i (3) ovog članka primjenjuju se mutatis mutandis ako je naziv za koji se podnosi zahtjev u cijelosti ili djelomično homoniman s oznakom zaštićenom nacionalnim pravom drugih zemalja.
- (5) Ako naziv sorte vinove loze sadrži zaštićenu oznaku podrijetla ili zaštićenu oznaku zemljopisnog podrijetla ili se sastoji od njih, taj naziv ne može se koristiti za označavanja poljoprivrednih proizvoda. Kako bi se uzeli u obzir postojeći načini označavanja, Vijeće ministara BiH ovlašteno je donijeti podzakonske akte kojima se utvrđuju izuzeci od ovog pravila.
- (6) Zaštitom oznaka podrijetla i oznaka zemljopisnog podrijetla proizvoda navedenih u članku 18. stavku (1) ovog zakona ne dovode se u pitanje zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla koje se primjenjuju na jaka alkoholna pića.

Članak 24.

(Dodatni razlozi za odbijanje zaštite)

- (1) Naziv koji je postao generički ne može se zaštititi kao oznaka podrijetla ili oznaka zemljopisnog podrijetla. Za potrebe ovog odjeljka "naziv koji je postao generički" znači naziv vina koji je, iako se odnosi na mjesto ili područje na kojem je proizvod izvorno proizveden ili stavljen na tržište, postao uobičajeni naziv vina u BiH. Pri utvrđivanju je li neki naziv postao generički ili nije, uzimaju se u obzir odgovarajući čimbenici, a posebice:
 - a) postojeća situacija u BiH, posebice u područjima potrošnje;
 - b) relevantno pravo u BiH.
- (2) Naziv se ne može zaštititi kao oznaka podrijetla ili oznaka zemljopisnog podrijetla ako bi, s obzirom na ugled i poznatost žiga, zaštita mogla dovesti potrošača u zabludu u vezi sa stvarnim identitetom vina.

Članak 25.

(Odnosi sa žigovima)

- (1) Ako je oznaka podrijetla ili oznaka zemljopisnog podrijetla registrirana prema odredbama ovog zakona i podzakonskih propisa koji se donose na temelju ovog zakona, odbija se registracija žiga čija bi uporaba bila u suprotnosti s člankom 26. stavkom (2) ovog zakona i koji se odnosi na proizvod iz jedne od kategorija navedenih u članku 3. stavku (1) ovog zakona ako je zahtjev za registraciju žiga bio podnesen nakon dana podnošenja Ministarstvu zahtjeva za registraciju u vezi s oznakom podrijetla ili oznakom zemljopisnog podrijetla.
- (2) Žigovi koji su registrirani protivno odredbama stavka (1) ovog članka se poništavaju.
- (3) Žig čija je uporaba protivna odredbama članka 26. stavka (2) ovog zakona, za koji je podnesen zahtjev ili je registriran prije dana na koji je zahtjev za zaštitu oznake podrijetla ili oznake zemljopisnog podrijetla bio podnesen Ministarstvu, može se i dalje koristiti i obnavljati bez obzira na zaštitu oznake podrijetla ili oznake zemljopisnog podrijetla, pod uvjetom da ne postoje osnove za poništenje ili opoziv tog žiga prema odredbama propisa o žigovima u BiH. U takvim

slučajevima dopušta se uporaba oznake podrijetla ili oznake zemljopisnog podrijetla, kao i uporaba relevantnih žigova.

Članak 26.

(Uporaba zaštićenih oznaka podrijetla i zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla)

- (1) Zaštićenu oznaku podrijetla i zaštićenu oznaku zemljopisnog podrijetla može koristiti bilo koji subjekt koji na tržište stavlja vino proizvedeno u skladu s odgovarajućom specifikacijom proizvoda.
- (2) Zaštićena oznaka podrijetla i zaštićena oznaka zemljopisnog podrijetla, kao i vino koje nosi zaštićeni naziv sukladan sa specifikacijom proizvoda, zaštićeni su od:
 - a) bilo koje izravne ili neizravne komercijalne uporabe tog zaštićenog naziva, uključujući uporabu za proizvode koji se koriste kao sastojci:
 - 1) za usporedive proizvode koji nisu sukladni sa specifikacijom proizvoda zaštićenog naziva ili
 - 2) ako se takvom uporabom iskorištava, umanjuje ili narušava ugled oznake podrijetla ili oznake zemljopisnog podrijetla;
 - b) svake zlouporabe, imitacije ili aludiranja, čak i ako je označeno pravo podrijetlo proizvoda ili usluge ili ako je zaštićeni naziv preveden, transkribiran ili transliteriran ili ako su mu dodani izrazi kao što su: "stil", "tip", "metoda", "kako se proizvodi u", "imitacija", "aroma", "kao" i slično, uključujući slučajeve kada se ti proizvodi upotrebljavaju kao sastojci;
 - c) bilo koje druge lažne oznake ili oznake koje dovode u zabludu u pogledu izvora, podrijetla, naravi ili ključnih osobina proizvoda na unutarnjoj ili vanjskoj ambalaži, na promidžbenim materijalima ili dokumentima koji se odnose na određeni vinski proizvod, kao i pakiranje proizvoda u ambalažu koja stvara pogrešnu predstavu o njegovom podrijetlu;
 - d) bilo koju drugu praksu koja potrošača može dovesti u zabludu u pogledu pravog podrijetla proizvoda.
- (3) Zaštićene oznake podrijetla i zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla u BiH ne mogu postati generički izrazi u smislu odredaba članka 24. stavka (1) ovog zakona.
- (4) Zaštita iz stavka (2) ovog članka primjenjuje se i u vezi s:
 - a) robom koja ulazi na carinsko područje BiH, a nije puštena u slobodan promet unutar njezinog carinskog područja;
 - b) robom koja se prodaje na daljinu, na primjer putem elektroničke trgovine.
- (5) Za robu koja ulazi na carinsko područje BiH, a nije puštena u slobodan promet unutar njezinog carinskog područja, skupina proizvođača ili bilo koji gospodarski subjekt koji ima pravo koristiti zaštićenu oznaku podrijetla ili zaštićenu oznaku zemljopisnog podrijetla ima pravo spriječiti sve treće strane da, u okviru trgovine, u BiH unesu robu koja na tom području nije puštena u slobodan promet ako ta roba, uključujući i ambalažu, dolazi iz drugih zemalja i bez odobrenja nosi zaštićenu oznaku podrijetla ili zaštićenu oznaku zemljopisnog podrijetla.

Članak 27.

(Registar zaštićenih oznaka podrijetla i zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla)

Ministarstvo uspostavlja i vodi elektronički Registar zaštićenih oznaka podrijetla i zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla, koji treba biti dostupan javnosti.

Članak 28.

(Izmjene specifikacije proizvoda)

- (1) Podnositelj zahtjeva koji ispunjava uvjete utvrđene u članku 22. ovog zakona može podnijeti zahtjev za odobravanje izmjena specifikacija proizvoda sa zaštićenom oznakom podrijetla ili zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla. Izmjene se posebice mogu odnositi na primjenu novih znanstvenih ili tehničkih saznanja ili kako bi se ponovno razgraničilo zemljopisno područje iz članka 21. stavka (3) točke d) ovog zakona. Zahtjevi za izmjene specifikacije proizvoda moraju sadržavati opis izmjena i navedene razloge za tražene izmjene.
- (2) Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom iz članka 31. stavka (3) ovog zakona utvrđuje uvjete, postupak i proceduru izmjene specifikacije proizvoda iz stavka (1) ovog članka.

Članak 29.

(Poništenje)

- (1) Ministarstvo može, na vlastitu inicijativu ili na obrazloženi zahtjev nadležne institucije iz članka 6. stavka (4) ovog zakona, druge zemlje ili fizičke ili pravne osobe koja ima legitiman interes, donijeti akt kojim se poništava zaštita oznake podrijetla ili zaštita oznake zemljopisnog podrijetla ako nastupi jedna od sljedećih okolnosti ili više njih:
 - a) više nije zajamčena sukladnost s odgovarajućom specifikacijom proizvoda;
 - b) najmanje sedam uzastopnih godina na tržište nije stavljen nijedan proizvod zaštićen oznakom podrijetla ili oznakom zemljopisnog podrijetla;
 - c) podnositelj zahtjeva koji ispunjava uvjete utvrđene u članku 22. ovog zakona izjavio je da više ne želi održavati zaštitu oznake podrijetla ili oznake zemljopisnog podrijetla.
- (2) Poništavanje zaštićene oznake podrijetla ili zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla navedeno u stavku (1) ovog članka stupa na snagu nakon provedbe odgovarajućih postupaka utvrđenih podzakonskim aktom iz članka 31. stavka (6) ovog zakona.

Članak 30.

(Naknade)

- (1) Ministarstvo naplaćuje naknade za pokriće svojih troškova vezanih za zaštitu oznake podrijetla ili oznake zemljopisnog podrijetla, uključujući troškove vezane uz razmatranje: zahtjeva za zaštitu, prigovora, zahtjeva za specifikacije proizvoda i zahtjeva za poništenje.
- (2) Vijeće ministara BiH posebnim propisima propisuje visinu naknade iz stavka (1) ovog članka.

Članak 31.

(Provedbene ovlasti)

- (1) Kako bi se uzela u obzir posebna obilježja proizvodnje u razgraničenom zemljopisnom području, Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom utvrđuje:
 - a) dodatne kriterije za razgraničenja zemljopisnih područja;
 - b) ograničenja i odstupanja koja se odnose na proizvodnju u razgraničenom zemljopisnom području.
- (2) S ciljem osiguranja kvalitete i sljedivosti, Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom utvrđuje uvjete pod kojima specifikacija proizvoda može uključivati dodatne zahtjeve.
- (3) S ciljem zaštite legitimnih prava i interesa proizvođača i drugih subjekta u sektoru vinarstva, Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom detaljnije utvrđuje:
 - a) vrste podnosioca zahtjeva za zaštitu oznake podrijetla ili oznake zemljopisnog podrijetla;

- b) uvjete koji se moraju ispuniti u pogledu zahtjeva za zaštitu oznake podrijetla ili oznake zemljopisnog podrijetla, kontrolu koju provodi Ministarstvo, postupak za podnošenje prigovora i postupke za izmjenu, poništenje i konverziju zaštićenih oznaka podrijetla ili zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla;
 - c) uvjete za podnošenje zahtjeva za prekograničnu zaštitu;
 - d) datum od kojeg je na snazi zaštita ili izmjena zaštite;
 - e) uvjete koji se odnose na izmjenu specifikacije proizvoda.
- (4) S ciljem osiguranja odgovarajuće razine zaštite, Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom detaljnije uređuje ograničenja koja se odnose na zaštićenu oznaku.
 - (5) Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom detaljnije uređuje:
 - a) informacije koje u specifikaciji proizvoda treba navesti o povezanosti značajki zemljopisnog područja i značajki završnog proizvoda;
 - b) objavljivanje odluke o zaštiti ili odbijanju zaštite;
 - c) uspostavu Registra navedenog u članku 27. ovog zakona;
 - d) konverziju zaštićene oznake podrijetla u zaštićenu oznaku zemljopisnog podrijetla;
 - e) podnošenje zahtjeva za prekograničnu zaštitu.
 - (6) Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom utvrđuje postupke razmatranja zahtjeva za zaštitu i postupke za odobravanje izmjena, kao i postupke za podnošenje i rješavanje prigovora te zahtjeva za konverzije i poništavanje zaštite.

Odjeljak C – Tradicionalni izraz

Članak 32.

(Definicija tradicionalnog izraza)

- "Tradicionalni izraz" je izraz koji je u BiH tradicionalno korišten za proizvode navedene u članku 3. stavku (1) toč. a), c), d), e), f), h), i), k), o) i p) ovog zakona kako bi se označilo:
- a) da proizvod ima zaštićenu oznaku podrijetla ili zaštićenu oznaku zemljopisnog podrijetla u smislu odredaba ovog zakona ili
 - b) način proizvodnje ili metoda starenja ili kvalitete, boja, vrsta ili mjesto ili poseban događaj povezan s poviješću proizvoda sa zaštićenom oznakom podrijetla ili zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla.

Članak 33.

(Zaštita)

- (1) Tradicionalni izrazi štite se od nezakonitog korištenja.
- (2) Zaštićeni tradicionalni izraz može se koristiti samo za proizvod koji je proizveden u skladu s definicijom navedenom u članku 32. ovog zakona.
- (3) Tradicionalni izrazi zaštićeni su samo na jeziku i za kategorije proizvoda od grožđa, kako je to navedeno u zahtjevu, protiv:
 - a) svake zlorabe zaštićenog izraza, uključujući situacije kada se oni koriste s izrazima kao što su "stil", "tip", "metoda", "kako se proizvodi u", "imitacija", "aroma", "poput" ili slično;
 - b) bilo koje druge lažne ili obmanjujuće oznake koja se odnosi na narav, svojstva ili ključna kvalitativna svojstva proizvoda, na unutarnjoj ili vanjskoj ambalaži, promidžbenim materijalima ili dokumentima koji se odnose na konkretan proizvod;
 - c) svakog drugog postupanja koje bi moglo obmanuti potrošača, a posebice ostavljanja dojma da vino

ispunjava uvjete za označavanje zaštićenim tradicionalnim izrazom.

- (4) Tradicionalni izrazi ne mogu postati generički u BiH.

Članak 34.

(Registar zaštićenih tradicionalnih izraza)

- (1) Ministarstvo uspostavlja i vodi Registar zaštićenih tradicionalnih izraza za vina koja se proizvode u BiH.
 (2) Elektronički izvadiči iz ovog registra su javni.

Članak 35.

(Provedbene ovlasti)

- (1) S ciljem osiguranja odgovarajuće razine zaštite, Ministarstvo za svaki pojedinačni slučaj donosi akt o jeziku, ispisu i izgovoru tradicionalnog izraza koji se štiti.
 (2) S ciljem zaštite legitimnih prava i interesa proizvođača i drugih operatera u sektoru vinarstva, Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom podrobnije utvrđuje:
 a) subjekte koji mogu podnijeti zahtjev za zaštitu tradicionalnog izraza;
 b) uvjete valjanosti zahtjeva za zaštitu tradicionalnog izraza;
 c) razvrstavanje tradicionalnog izraza u skladu s odredbama članka 32. ovog zakona;
 d) osnove za podnošenje prigovora na predloženo priznavanje tradicionalnog izraza;
 e) područje primjene zaštite;
 f) veze sa žigovima, sa zaštićenim tradicionalnim izrazima, sa zaštićenim oznakama podrijetla ili oznakama zemljopisnog podrijetla, s homonimima ili s određenim nazivima vinove loze;
 g) osnove za poništenje tradicionalnog izraza;
 h) objavljivanje datuma podnošenja zahtjeva za zaštitu tradicionalnog izraza, rokove za podnošenja prigovora i objavljivanje datuma podnošenja zahtjeva za poništenje;
 i) postupke u vezi sa zahtjevom za zaštitu tradicionalnog izraza, uključujući kada ga razmatra Ministarstvo, postupke za podnošenje prigovora i postupke za izmjenu i poništenje.
 (3) Imajući u vidu posebna obilježja trgovine između BiH i određenih zemalja, Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom može utvrditi uvjete pod kojima se tradicionalni izrazi mogu koristiti za proizvode iz tih zemalja, odnosno odrediti odstupanja od odredaba članka 32. i članka 33. stavka (3) ovog zakona.
 (4) Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom podrobnije utvrđuje postupke razmatranja zahtjeva za zaštitu ili modifikaciju tradicionalnog izraza, kao i postupke za podnošenje i razmatranje prigovora i postupke za otkazivanje, a posebice:
 a) obrasce dokumenata;
 b) rokove;
 c) pojedinosti o činjenicama, dokaze i prateću dokumentaciju koje je potrebno podnijeti uz zahtjeve;
 d) pravila o objavljivanju zaštite tradicionalnih izraza.

Odjeljak D – Posebne odredbe o zaštićenim oznakama podrijetla, zaštićenim oznakama zemljopisnog podrijetla i tradicionalnim izrazima

Članak 36.

(Razvrstavanje vina s i bez zaštićene oznake podrijetla ili zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla)

- (1) Vina iz članka 3. stavka (1) točke a) ovog zakona proizvedena u BiH razvrstavaju se u skupine, kako slijedi:
 a) vina bez zaštićenog zemljopisnog izraza;
 b) vina sa zaštićenim zemljopisnim izrazom, i to:

- 1) vina sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla,

- 2) vina sa zaštićenom oznakom podrijetla.

- (2) Vina bez zaštićenog zemljopisnog izraza iz stavka (1) točke a) ovog članka su vina bez zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla ili zaštićene oznake podrijetla koja mogu nositi naziv jedne ili više sorti vinove loze (u daljnjem tekstu: sorta vina) i godinu berbe grožđa, pod uvjetima utvrđenim ovim zakonom i podzakonskim propisima koji se donose na temelju ovog zakona.
 (3) Vina sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla iz stavka (1) točke b) alineje 1) ovog članka su vina koja ispunjavaju uvjete odredaba iz članka 20. stavka (1) točke b) ovog zakona i koja mogu nositi naziv jedne ili više sorti vinove loze i godinu berbe. Vina iz ove skupine proizvedena u BiH svrstavaju se u samo jednu kategoriju: "regionalno vino s oznakom teritorija (regionalno vino OT)".
 (4) Vina sa zaštićenom oznakom podrijetla iz stavka (1) točke b) alineje 2) ovog članka su vina koja ispunjavaju uvjete odredaba iz članka 20. stavka (1) točke a) ovog zakona i koja mogu nositi naziv jedne ili više sorti vinove loze i godinu berbe. Vina iz ove skupine proizvedena u BiH svrstavaju se u sljedeće kategorije:
 a) "kvalitetno vino s kontroliranom oznakom teritorija" ili "kvalitetno vino KOT"
 b) "vrhunsko vino s kontroliranom oznakom teritorija i autentičnosti" ili "vrhunsko vino KOTA".

Članak 37.

(Odnosi zaštićenih oznaka podrijetla i oznaka zemljopisnog podrijetla s određenim tradicionalnim izrazima)

- (1) Vino iz članka 3. stavka (1) točke a) ovog zakona proizvedeno u BiH koje, sukladno odredbama ovog zakona i podzakonskim propisima koji se donose na temelju ovog zakona, ispunjava uvjete za isticanje zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla ili zaštićene oznake podrijetla u prometu se označava tradicionalnim izrazima za kategorije vina iz st. (2) i (3) toč. a) i b) ovog članka.
 (2) Umjesto izraza "zaštićena oznaka zemljopisnog podrijetla" vino može nositi tradicionalni izraz za kategoriju vina "regionalno vino s oznakom teritorija" ili "regionalno vino OT" ili "регионално вино с ознаком територије" ili "регионално вино OT", iza kojeg je naziv vinogradarske regije iz članka 8. stavka (4) ovog zakona koji mora biti zaštićena oznaka zemljopisnog podrijetla.
 (3) Umjesto izraza "zaštićena oznaka podrijetla" vino može nositi tradicionalni izraz za kategoriju vina, kako slijedi:
 a) "kvalitetno vino s kontroliranom oznakom teritorija" ili "kvalitetno vino KOT" ili "квалитетно вино с контролисано ознаком територије" ili "квалитетно вино KOT", iza kojeg je naziv vinogradarske podregije ili vinogorja iz članka 8. st. (5) i (6) ovog zakona, koji mora biti zaštićena oznaka podrijetla, uz mogućnost dodavanja imena vinogradarskog lokaliteta;
 b) "vrhunsko vino s kontroliranom oznakom teritorija i autentičnosti" ili "vrhunsko vino KOTA" ili "врхунско вино с контролисано ознаком територије и аутентичности" ili "врхунско вино KOTA", iza kojeg je naziv vinogorja, kako je to navedeno u članku 8. stavku (6) ovog zakona, koji mora biti zaštićena oznaka podrijetla i kojem se može dodati naziv vinogradarskog lokaliteta ili manje vinogradarsko-zemljopisne jedinice.
 (4) Vino označeno jednim od tradicionalnih izraza za kategorije vina navedenih u st. (2) i (3) toč. a) i b) ovog članka na sebi ne može istodobno nositi i ispis "zaštićena oznaka

zemljopisnog podrijetla" ili "zaštićena oznaka podrijetla" istaknut neposredno uz naziv zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla ili zaštićene oznake podrijetla.

- (5) Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom kao tradicionalne izraze, sukladno odredbama članka 32. točke a) ovog zakona, štiti tradicionalne izraze za kategorije vina navedene u st. (2) i (3) toč. a) i b) ovog članka i podrobnije utvrđuje uvjete za korištenje tradicionalnih izraza za kategorije vina sa zaštićenom oznakom podrijetla ili zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla.

Članak 38.

(Povjerenstvo za zaštićene oznake podrijetla, zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla i tradicionalne izraze vina i aromatiziranih vinskih proizvoda)

- (1) Vijeće ministara BiH na prijedlog Ministarstva imenuje Povjerenstvo za zaštićene oznake podrijetla, zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla i tradicionalne izraze vina i aromatiziranih vinskih proizvoda (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo).
- (2) Povjerenstvo iz stavka (1) ovog članka ima sljedeću zadaću:
- administrativno i stručno razmatrati zahtjeve za zaštitu oznaka podrijetla, oznaka zemljopisnog podrijetla i tradicionalnih izraza, kao i podnesenih prigovora u postupcima zaštite ili otkazivanja zaštite;
 - izrađivati prijedloge o zaštiti ili odbijanju zaštite, kao i prijedloge o prihvaćanju ili odbijanju prigovora koji se upućuje na odlučivanje Ministarstvu;
 - obavljati druge poslove u vezi sa zaštićenim oznakama podrijetla, zaštićenim oznakama zemljopisnog podrijetla i tradicionalnim izrazima po nalogu Ministarstva.

POGLAVLJE III. – TRŽIŠNE ODREDBE

Odjeljak A – Označavanje, predstavljanje i oglašavanje

Članak 39.

(Definicije ovog poglavlja)

Za potrebe ovog odjeljka primjenjuju se sljedeće definicije:

- "označavanje" podrazumijeva sve riječi, podatke, žigove, nazive marki, slike ili simbole koji se nalaze na bilo kojoj ambalaži, dokumentu, obavijesti, oznaci, prstenu ili omotu koji ide uz proizvod ili se na njega odnosi;
- "predstavljanje" podrazumijeva sve informacije koje se prenose potrošačima preko ambalaže dotičnog proizvoda, uključujući sve oblike i vrste boca;
- "oglašavanje" podrazumijeva oblik tržišne i društvene komunikacije, pri čemu se poruke u komunikacijskom procesu, obično putem medija, šalju ciljanoj publici i javnosti kako bi se utjecalo na stajališta i ponašanje primatelja.

Članak 40.

(Primjena ostalih propisa)

- Ako odredbama ovog zakona i podzakonskim propisima koji se donose na temelju ovog zakona nije drukčije utvrđeno, na označavanje vina u tržišnom prometu primjenjuju se odredbe posebnih propisa o označavanju i predstavljanju prehrambenih proizvoda koji su na snazi u BiH.
- Proizvodi navedeni u članku 3. stavku (1) toč. a), b), c), d), e), f), g), h), i), j), k), m), o) i p) ovog zakona ne mogu nositi druge oznake osim onih utvrđenih ovim zakonom i podzakonskim propisima koji se donose na temelju ovog zakona, osim ako ove odredbe ne ispunjavaju odredbe posebnih propisa o označavanju i predstavljanju prehrambenih proizvoda koji su na snazi u BiH.

Članak 41.

(Obvezni podaci)

- Obvezni elementi označavanja proizvoda navedenih u članku 3. stavku (1) toč. a), b), c), d), e), f), g), h), i), j), k), m), o) i p) ovog zakona stavljenih na tržište u BiH ili namijenjenih za izvoz su:
 - oznaka kategorije proizvoda od grožđa u skladu s člankom 3. stavkom (1) ovog zakona, pri čemu se za proizvode pod toč. a) i od d) do i), ako su podvrgnuti dealkoholizaciji, navodi i sljedeće:
 - izraz "dealkoholizirano" ako stvarna alkoholna jakost proizvoda iznosi najviše 0,5% vol. ili
 - izraz "djelomično dealkoholizirano" ako stvarna alkoholna jakost proizvoda iznosi više od 0,5% vol., a manje od najmanje stvarne alkoholne jakosti te kategorije prije dealkoholizacije;
 - za vina sa zaštićenom oznakom podrijetla ili zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla:
 - izraz "zaštićena oznaka podrijetla" ili "zaštićena oznaka zemljopisnog podrijetla",
 - naziv zaštićene oznake podrijetla ili zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla;
 - stvarna volumna alkoholna jakost;
 - oznaka podrijetla;
 - oznaka punionice ili za pjenušavo vino, gazirano pjenušavo vino, kvalitetno pjenušavo vino ili kvalitetno aromatično pjenušavo vino naziv proizvođača ili prodavača;
 - oznaka uvoznika, za uvezena vina;
 - za pjenušavo vino, gazirano pjenušavo vino, kvalitetno pjenušavo vino ili kvalitetno aromatično pjenušavo vino oznaka za sadržaj šećera u vinu;
 - nutritivna deklaracija, sukladno odredbama posebnog propisa o pružanju informacija potrošačima o hrani;
 - popis sastojaka, sukladno odredbama posebnog propisa o pružanju informacija potrošačima o hrani;
 - u slučaju vina koja su podvrgnuta dealkoholizaciji i čija je stvarna alkoholna jakost manja od 10 % vol., najkraći rok trajanja, sukladno odredbama posebnog propisa o pružanju informacija potrošačima o hrani.
- Iznimno od odredaba stavka (1) točke a) ovog članka, za vina koja nisu bila podvrgnuta dealkoholizaciji i čije oznake uključuju naziv zaštićene oznake podrijetla ili zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla odrednica o kategoriji proizvoda može se izostaviti.
- Iznimno od odredaba iz stavka (1) točke b) ovog članka, izrazi "zaštićena oznaka podrijetla" ili "zaštićena oznaka zemljopisnog podrijetla" mogu se izostaviti u sljedećim slučajevima:
 - kada je tradicionalni izraz sukladan odredbama članka 32. i članka 37. st. (2) i (3) toč. a) i b) ovog zakona prikazan sukladno specifikaciji proizvoda iz članka 21. stavka (3) ovog zakona;
 - u iznimnim i opravdanim slučajevima koje podzakonskim propisom utvrđuje Vijeće ministara BiH kako bi se osigurala sukladnost s postojećim praksama označavanja.
- Odstupajući od odredaba iz stavka (1) točke h) ovog članka, nutritivna deklaracija na ambalaži ili na oznaci koja je na nju pričvršćena može se ograničiti na energetska vrijednost koja se može izraziti simbolom (E) za energiju. U tim slučajevima potpuna nutritivna deklaracija daje se elektroničkim putem naznačenim na ambalaži ili na oznaci koja je pričvršćena na ambalažu. Ta se nutritivna deklaracija ne prikazuje zajedno s drugim informacijama namijenjenim

za prodaju ili stavljanje na tržište te se korisnički podaci ne prikupljaju niti prate.

- (5) Odstupajući od odredaba iz stavka (1) točke i) ovog članka, popis sastojaka može se dati elektroničkim putem naznačenim na ambalaži ili na oznaci koja je na nju pričvršćena. U tim se slučajevima primjenjuju sljedeći zahtjevi:
- korisnički podaci ne prikupljaju se niti se prate;
 - popis sastojaka ne prikazuje se s drugim informacijama namijenjenim za prodaju ili stavljanje na tržište;
 - naznaka za pojedinosti, sukladno odredbama posebnog propisa o pružanju informacija potrošačima o hrani, u vezi sa sastojcima ili pomoćnim tvarima u postupku proizvodnje koji uzrokuju alergije ili intolerancije;
 - naznaka iz točke c) sastoji se od riječi "sadrži" iza koje slijedi naziv tvari ili proizvoda kako je naveden u posebnom propisu o pružanju informacija potrošačima o hrani.

Članak 42.

(Neobvezni podaci)

- (1) Pri označavanju i predstavljanju proizvoda navedenih u članku 3. stavku (1) toč. a), b), c), d), e), f), g), h), i), j), k), m), o) i p) ovog zakona mogu se navoditi sljedeći neobvezni podaci:
- godina berbe;
 - naziv jedne ili više sorti vinove loze;
 - za vina koja ne spadaju u vina navedena u članku 41. stavku (1) točki g) ovog zakona oznaka za sadržaj šećera u vinu;
 - za vina sa zaštićenom oznakom podrijetla ili zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla tradicionalni izrazi sukladno odredbama članka 32. ovog zakona;
 - izrazi koji se odnose na određene metode proizvodnje;
 - za vina sa zaštićenom oznakom podrijetla ili zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla naziv manje ili veće vinogradarsko-zemljopisne jedinice u odnosu na jedinicu čiji je naziv zaštićen.
- (2) Ne dovodeći u pitanje odredbe iz članka 23. stavka (5) ovog zakona u pogledu uporabe podataka iz stavka (1) toč. a) i b) ovog članka, za vina bez zaštićene oznake podrijetla ili zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla:
- nadležne institucije entiteta i Brčko Distrikta BiH svojim propisima osiguravaju certificiranje, odobravanje i verifikaciju postupaka kojima se jamči istinitost navedenih podataka;
 - Vijeće ministara BiH, na temelju nediskriminativnih i objektivnih kriterija, uzimajući u obzir poštenu konkurenciju, donosi popis sorti vinove loze čije se grožde ne može koristiti za proizvodnju vina na teritoriju BiH, posebice ako:
 - postoji rizik od dovođenja potrošača u zabludu u pogledu pravog podrijetla vina zbog toga što naziv sorte vinove loze po sebi čini cijeli ili dio naziva zaštićene oznake podrijetla ili zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla;
 - kontrola u ovom pogledu ne bi bile opravdane imajući u vidu činjenicu da određena sorta vinove loze čini vrlo mali dio vinogradarske površine u BiH.
- (3) Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom detaljnije utvrđuje uvjete korištenja neobveznih podataka iz stavka (1) ovog članka.

Članak 43.

(Jezici)

- (1) Kada su obvezni i neobvezni podaci navedeni u čl. 41. i 42. ovog zakona izraženi riječima, navode se na jednom ili više jezika koji su u službenoj uporabi u BiH.
- (2) Naziv zaštićene oznake podrijetla, zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla ili tradicionalnog izraza, kako je to navedeno u članku 32. ovog zakona, na vinima uvezenim u BiH mora biti naveden na jeziku na kojem je provedena zaštita. U slučajevima kada je oznaka podrijetla, oznaka zemljopisnog podrijetla ili nacionalno specifična oznaka na uvezenom vinu navedena pismom koje nije u službenoj uporabi u BiH, ova oznaka može se istaknuti i na jednom od jezika koji su u službenoj uporabi u BiH.

Članak 44.

(Provedbene ovlasti)

- (1) Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom detaljnije utvrđuje:
- predstavljanje i korištenje elemenata označavanja koji nisu navedeni u ovom zakonu;
 - obvezne elemente označavanja u pogledu:
 - izraza koji se koriste za formuliranje obveznih elemenata označavanja i uvjete za njihovo korištenje,
 - odredaba koje nadležnim institucijama entiteta i Brčko Distrikta BiH dopuštaju utvrđivanje dodatnih pravila vezano uz obvezne elemente označavanja,
 - odredaba o daljnjim iznimkama od obveze navođenja naziva kategorija proizvoda od grožđa, osim onih navedenih u članku 41. stavku (2) ovog zakona,
 - odredaba o jezicima,
 - pravila navođenja i označavanja sastojaka radi primjene odredaba članka 41. stavka (1) točke i) ovog zakona;
 - neobvezne elemente označavanja u pogledu:
 - izraza koji se koriste za formuliranje neobveznih elemenata označavanja i uvjeta za njihovo korištenje,
 - posebnih zahtjeva u pogledu navođenja godine berbe i naziva sorte ili sorti vinove loze,
 - izraza koji se odnose na gospodarstvo i uvjete za njihovo korištenje,
 - omogućavanja nadležnim institucijama entiteta i Brčko Distrikta BiH da svojim propisima utvrde dodatna pravila za neobvezne elemente označavanja;
 - predstavljanje u pogledu:
 - uvjeta za uporabu boca određenih oblika i zatvarača te popis određenih posebnih oblika boca,
 - uvjeta za korištenje boce tipa "boca za pjenušava vina" i njezinih zatvarača,
 - omogućavanja nadležnim institucijama entiteta i Brčko Distrikta BiH da svojim propisima utvrde dodatna pravila za predstavljanje proizvoda sektora vinarstva,
 - odredaba o jezicima.
- (2) S ciljem osiguranja zakonitih interesa gospodarskih subjekata, Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom utvrđuje prijelazna pravila o označavanju i predstavljanju vina koja su stavljena na tržište, a označena su sukladno propisima koji su bili u primjeni prije stupanja na snagu ovog zakona i podzakonskog propisa koji se donosi na temelju ovog zakona o označavanju i predstavljanju vina.

- (3) S ciljem uvažavanja posebnosti trgovine između BiH i određenih zemalja, proizvodi koji se izvoze označavaju se prema zahtjevima zemlje uvoznice.
- (4) Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom utvrđuje mjere u vezi s postupcima i tehničkim kriterijima primjenjivim na odredbe ovog odjeljka, uključujući potrebne mjere o certificiranju, odobravanju i verifikaciji postupaka koji se odnose na označavanje vina bez zaštićene oznake podrijetla ili zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla.

Članak 45.

(Zabrane u oglašavanju vina)

U oglašavanju vina zabranjeno je:

- za ciljnu skupinu imati maloljetnike i mlade osobe, posebice prikazivanjem maloljetnika i mladih koji konzumiraju vina;
- povezivati konzumiranje vina s poboljšanim fizičkim stanjem ili sposobnošću za vožnju;
- stvarati dojam da konzumiranje vina utječe na poboljšanje društvenog statusa;
- poticati pretjerano konzumiranje vina ili predstavljati apstinenciju ili umjerenost u konzumiranju vina na negativan način;
- naglašavati visok sadržaj alkohola kao pozitivno svojstvo vina.

Odjeljak B - Stavljanje na tržište i prodaja

Članak 46.

(Stavljanje proizvoda sektora vinarstva na tržište)

- Na tržište u BiH mogu se staviti samo grožđe i proizvodi od grožđa čija su proizvodnja, sastav i značajke sukladni odredbama ovog zakona i podzakonskih propisa koji se donose na temelju ovog zakona.
- Proizvod od grožđa može se staviti na tržište po završetku tehnološkog procesa, u skladu s tehnologijom proizvoda i nakon pribavljanja službenog rješenja o njegovom stavljanju na tržište.
- Da bi se omogućilo stavljanje na tržište grožđa i proizvoda od grožđa proizvedenih u BiH, nadležne institucije iz članka 6. stavka (4) ovog zakona osiguravaju provedbu odredaba ovog zakona i podzakonskih propisa koji se donose na temelju ovog zakona, posebno efektivnim uvidom u postojanje i ispravnost:
 - obveznih izvjava, izvadata iz podrumskih registara i druge dokumentacije vezane uz proizvodnju grožđa i proizvoda od grožđa;
 - izvješća o laboratorijskim fizikalno-kemijskim analizama;
 - izvješća o organoleptičkom ocjenjivanju vina kada se to traži odredbama ovog zakona i podzakonskim propisima koji se donose na temelju ovog zakona;
 - kad je to potrebno, godišnju verifikaciju sukladnosti sa specifikacijom proizvoda za vina sa zaštićenom oznakom podrijetla ili zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla;
 - kada je to potrebno, verifikaciju o sukladnosti s odredbama kojima se uređuje proizvodnja sortnih vina i vina s oznakom godine berbe.
- Posebno je zabranjeno stavljanje na tržište bilo koji proizvod od grožđa namijenjen za izravno konzumiranje koji je, zbog svoga sastava ili značajki, štetan za ljudsko zdravlje.

Članak 47.

(Rješenje o puštanju vina u promet)

- Prije stavljanja vina na tržište, fizička ili pravna osoba – vlasnik proizvoda mora nadležnim institucijama iz članka 6. stavka (4) ovog zakona podnijeti zahtjev za izdavanje rješenja o stavljanju vina na tržište. Izdavanje rješenja o

stavljanju na tržište mora se zahtijevati i pri izvozu grožđa na tržište izvan BiH.

- Na temelju zahtjeva i podnesene tražene prateće dokumentacije, uključujući i potvrde o kontrolama iz članka 48. stavka (3) ovog zakona, nadležne institucije iz članka 6. stavka (4) ovog zakona izdaju službeno rješenje o stavljanju proizvoda na tržište.
- Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom utvrđuje opće uvjete za podnošenje zahtjeva iz stavka (2) ovog članka, dokumentaciju koja se dostavlja uz zahtjev, potrebne provjere i temeljne elemente rješenja o stavljanju proizvoda na tržište.
- Nadležne institucije iz članka 6. stavka (4) ovog zakona, za svoja područja, donose propise o načinu na koji proizvod može biti stavljen na tržište, posebno u pogledu detaljnog sadržaja zahtjeva za izdavanje rješenja o stavljanju na tržište i popratne dokumentacije, detaljnog sadržaja rješenja, uprave ili tijela u čijoj je nadležnosti po ovlasti izdavanje rješenja za stavljanje proizvoda na tržište i postupaka podnošenja prigovora i žalbi.

Članak 48.

(Posebne odredbe za uvezena vina)

- Osim ako međunarodnim ugovorom nije drukčije određeno, odredbe o oznakama podrijetla i oznakama zemljopisnog podrijetla, odredbe o označavanju vina, kao i nazivi, definicije i prodajni opisi iz ovog zakona primjenjuju se na proizvode uvezene u BiH i koji spadaju među TO brojeve 2009 61, 2009 69 i 2204 i, ako je to primjenjivo, ex 2202 99 19 (drugo dealkoholizirano vino s alkoholnom jakošću koja ne premašuje 0,5 % vol.).
- Osim ako međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno, proizvodi navedeni u stavku (1) ovog članka moraju biti proizvedeni primjenom enoloških praksi odobrenih ovim zakonom ili, prije donošenja podzakonskih propisa navedenih u članku 13. ovog zakona, u skladu s enološkim praksama koje je preporučio i objavio OIV.
- Pri uvozu proizvoda navedenih u stavku (1) ovog članka moraju se predočiti:
 - certifikat ili certifikati koji potvrđuju sukladnost s odredbama navedenim u st. (1) i (2) ovog članka, izdani od nadležnog tijela u zemlji podrijetla proizvoda;
 - laboratorijsko analitičko izvješće izdano od za to ovlaštenog tijela u zemlji podrijetla proizvoda, ako se radi o proizvodu namijenjenom za izravno konzumiranje.
- Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom utvrđuje detaljnija pravila za stavljanje uvoznih vina na tržište. Ta se pravila posebno odnose na jamstva o naravi, izvoru i podrijetlu proizvoda; priznavanje dokumenata o jamstvima naravi, izvora i podrijetla proizvoda i prateći dokument za uvezene proizvode.

Članak 49.

(Maloprodaja grožđa i vina)

- Grožđe, osim izravne prodaje u vinogradu, može se stavljanje na tržište samo s uredno popunjenim pratećim dokumentom sukladno odredbama članka 54. ovog zakona i samo na odobrenim prodajnim mjestima, koja u tu svrhu odobravaju jedinice lokalne samouprave, a o kojima su obaviještene nadležne institucije u entitetima ili Brčko Distriktu BiH i nadležni inspektor.
- Vino se prodaje krajnjem kupcu u maloprodaji samo u originalno zatvorenim bocama ili drugim pakiranjima koja čuvaju kvalitetu proizvoda.

- (3) Iznimno od odredaba stavka (2) ovog članka, fizičke ili pravne osobe koje proizvode vino i upisane su u Vinogradarsko-vinarski registar iz članka 52. ovog zakona mogu prodavati vino kao otvorenu robu u prostorijama u kojima proizvode, prerađuju i njeguju vina ili u svojim specijaliziranim trgovinama, sukladno odredbama trgovinskih propisa.
- (4) Uvjete za prostor za prodaju i način prodaje vina kao otvorene robe iz stavka (3) ovog članka svojim propisima utvrđuju nadležne institucije iz članka 6. stavka (4) ovog zakona za svoja područja.

Članak 50.

(Prodaja vina u ugostiteljstvu)

- (1) U ugostiteljskim objektima vino se može držati samo u originalno zatvorenim bocama ili drugim pakiranjima volumena do 60 litara.
- (2) U ugostiteljskim objektima vino se može prodavati samo u originalno zatvorenim bocama ili drugim pakiranjima ili na čaše iz originalno zatvorenih boca ili drugih pakiranja.
- (3) Iznimno od odredaba stavka (2) ovog članka, ugostiteljski objekt može držati i prodavati vino kao otvorenu robu iz posuda do 60 litara, pod uvjetom da točno i potpuno vodi evidenciju o nabavi i prodaji vina kao otvorene robe.
- (4) Bez obzira na odredbe stavka (3) ovog članka, vina sa zaštićenom oznakom podrijetla, zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla, sortna vina i vina s oznakom godine berbe ne smiju se u ugostiteljskim objektima prodavati kao otvorena roba.
- (5) Nadležne institucije iz članka 6. stavka (4) ovog zakona svojim propisima za svoja područja utvrđuju načine držanja i postupanja s vinskim sudovima u ugostiteljstvu i način vođenja evidencije iz stavka (3) ovog članka.

DIO TREĆI – NADZOR NAĐ PROIZVODNIM POTENCIJALIMA I TRŽIŠTEM VINA

Članak 51.

(Vinogradarski proizvodni potencijal)

- (1) S ciljem evidentiranja vinogradarskog proizvodnog potencijala BiH, sve fizičke i pravne osobe koje posjeduju ili iznajmljuju vinograde površine veće od 0,1 ha dužne su o tome obavijestiti tijelo nadležno za vođenje vinogradarsko-vinarskog registra iz članka 52. ovog zakona s podacima o postojećim vinogradarskim površinama, kao i o njihovom krčenju, novoj sadnji ili prekalenljivanju.
- (2) Obveza iz stavka (1) ovog članka odnosi se i na fizičke i pravne osobe koje posjeduju ili iznajmljuju vinograd manji od 0,1 ha ako se grožđe ili proizvodi od grožđa dobiveni iz tog vinograda stavljaju na tržište.

Članak 52.

(Vinogradarsko-vinarski registar)

- (1) Nadležne institucije iz članka 6. stavka (4) ovog zakona vode vinogradarsko-vinarski registar, svaka za svoje područje.
- (2) Nadležne institucije iz članka 6. stavka (4) ovog zakona imenovanjem ovlašćuju posebne kompetentne uprave ili tijela za vođenje vinogradarsko-vinarskog registra na njihovim područjima. Ako za te poslove ovlaste posebne uprave ili tijela, nadležne institucije iz članka 6. stavka (4) ovog zakona obvezne su prikupiti i objediniti podatke iz svih vinogradarsko-vinarskih registara na svojem području i dostaviti ih Ministarstvu, sukladno odredbama iz stavka (7) ovog članka.
- (3) Vinogradarsko-vinarski registar sadrži podatke o:
- vinogradarskom proizvodnom potencijalu, kako je to navedeno u članku 51. ovog zakona;

- obveznim izjavama, kako je to navedeno u članku 53. stavku (1) ovog zakona;
 - fizičkim i pravnim osobama koje su obvezne voditi podrumске registre, kako je to navedeno u članku 55. stavku (1) ovog zakona;
 - zemljopisnim područjima uzgoja vinove loze, kako je to navedeno u članku 8. ovog zakona;
 - povijesnim vinogradarskim položajima, kako je to navedeno u članku 9. ovog zakona;
 - vinogradarima;
 - proizvođačima grožđa;
 - proizvođačima vina;
 - prerađivačima;
 - puniteljima vina;
 - trgovcima vinom;
 - mjestima maloprodaje vina kao otvorene robe, kako je to navedeno u članku 49. stavku (3) ovog zakona;
 - destilerijama.
- (4) Obvezi upisa u vinogradarsko-vinarski registar podliježu subjekti navedeni u stavku (3) toč. f), g), h), i), j), k) i m) ovog članka.
- (5) Subjekti iz stavka (4) ovog članka koji podliježu obvezi upisa u vinogradarsko-vinarski registar mogu obavljati poslove uređene ovim zakonom tek nakon upisa u vinogradarsko-vinarski registar.
- (6) Kontrolu točnosti podataka u vinogradarsko-vinarskom registru, osim nadležnih inspeksijskih tijela, provode nadležna tijela putem administrativnih kontrola i kontrola na licu mjesta, kako je to navedeno u članku 57. ovog zakona.
- (7) Nadležne institucije iz članka 6. stavka (4) ovog zakona redovito dostavljaju Ministarstvu podatke i informacije iz vinogradarsko-vinarskih registara na svojim područjima, a Ministarstvo te podatke i informacije objedinjuje za razinu BiH. Podrobne odredbe o dostavljanju tih podataka i informacija Ministarstvu podzakonskim propisom utvrđuje Vijeće ministara BiH.
- (8) S ciljem utvrđivanja jedinstvene metodologije, Vijeće ministara BiH donosi podzakonski propis o: načinu upisa u registar, sadržaju i organizaciji registra, podacima koji se podnose prilikom registracije, podacima koji se redovito dostavljaju u registar s načinom njihovog podnošenja, načinu vođenja vinogradarstva i registra vina, uvjetima za podnošenje podataka o promjenama u registar i brisanju iz registra.

Članak 53.

(Obvezne izjave)

- (1) Fizičke i pravne osobe koje posluju u vinskom sektoru dužne su nadležnim institucijama iz članka 6. stavka (4) ovog zakona ili tijelima koje su one imenovale za vođenje vinogradarsko-vinarskog registra redovito dostavljati obvezne izjave s točnim i cjelovitim podacima, kako slijedi:
- izjava o berbi, koju podnosi proizvođač grožđa;
 - izjava o proizvodnji, koju podnosi proizvođač vina;
 - izjava o zalihama, koju podnose proizvođači vina, prerađivači, punitelji i trgovci.
- (2) Obvezne izjave iz stavka (1) ovog članka dostavljaju se tijelu koje vodi vinogradarsko-vinarski registar u koji je upisan subjekt obveznik podnošenja obvezne izjave, kako je to navedeno u članku 52. st. (1) i (2) ovog zakona.
- (3) Nadležne institucije iz članka 6. stavka (4) ovog zakona redovito dostavljaju podatke dobivene iz obveznih izjava iz stavka (1) ovog članka Ministarstvu prijenosom podataka i informacija iz vinogradarsko-vinarskih registara iz članka 52. stavka (7) ovog zakona.
- (4) Kako bi se nadležnim institucijama iz članka 6. stavka (4) ovog zakona olakšalo praćenje i provjera proizvodnje i

zaliha, Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom utvrđuje način i uvjete podnošenja obveznih izvjava, razdoblje obveznog čuvanja izvjava, razdoblje čuvanja i druge potrebne odredbe, uključujući i njihova izuzeća.

Članak 54.

(Prateći dokument)

- (1) Svaki promet grožđa i proizvoda od grožđa proizvedenih u BiH ili uvezenih koji se obavlja između proizvođača grožđa, proizvođača vina, prerađivača, punitelja i trgovaca, ili od njih do maloprodajnih objekata, provodi se uz posjedovanje propisanog pratećeg dokumenta koji mora biti dostupan na uvid nadležnim tijelima tijekom prometa.
- (2) Prateći dokument može se koristiti samo za jednu pošiljku proizvoda.
- (3) Prateći dokument izdaje se na zahtjev pošiljatelja podnesenom tijelu koje vodi vinogradarsko-vinarski registar iz članka 52. st. (1) i (2) ovog zakona, u koji je pošiljatelj upisan.
- (4) Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom utvrđuje pravila za: izdavanje pratećeg dokumenta, dodjele jedinstvenog referentnog broja, sadržaja, uporabu, razdoblje obveznog čuvanja pratećeg dokumenta i druge odredbe o pratećem dokumentu, uključujući i izuzeća od njih.

Članak 55.

(Podrumski registri)

- (1) Fizičke ili pravne osobe koje drže proizvode vinskog sektora u poslovne ili komercijalne svrhe, posebice proizvođači grožđa, proizvođači vina, prerađivači, punitelji i trgovci, vode ulazne i izlazne registre (podrumske registre) za te proizvode, evidenciju o enološkim praksama, preradi i postupcima provedenim nad proizvodima.
- (2) Podrumski registri se vode u prostorima u kojima se nalaze proizvodi, uz iznimna odstupanja sukladno odredbama ovog zakona i podzakonskih propisa koji se donose na temelju ovog zakona.
- (3) Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom utvrđuje pravila za: sadržaj i izgled podrmskih registara, proizvode koji se upisuju u registar, podatke o proizvodima koji se uvrštavaju u registar, podatke o radnjama koje treba uvrstiti u registre, podatke o određenim proizvodima koji se upisuju u registre, gubitke, slučajne promjene količina proizvoda i osobnu ili obiteljsku potrošnju, rokove za unos podataka u registre, razdoblje obveznog čuvanja registara, zatvaranje registara i druge potrebne odredbe, uključujući i izuzeća od njih.

DIO ČETVRTI – KONTROLE POGLAVLJE I. ADMINISTRATIVNE I INSPEKCIJSKE KONTROLE

Članak 56.

(Kontrole i kontrolne uprave i tijela u sektoru vinarstva)

- (1) Nadležne institucije iz članka 6. stavka (4) ovog zakona osiguravaju da svaki operator koji ima obveze prema odredbama ovog zakona i podzakonskih propisa koji se donose na temelju ovog zakona bude obuhvaćen sustavom kontrola i provjera.
- (2) Nadležne institucije iz članka 6. stavka (4) ovog zakona, na osnovi analize rizika, provjeravaju odgovaraju li proizvodi iz članka 3. stavka (1) ovog zakona pravilima utvrđenim odredbama ovog zakona i podzakonskih propisa koji se donose na temelju ovog zakona te, po toj osnovi, izriču primjerene administrativne kazne.
- (3) Nadležne institucije iz članka 6. stavka (4) ovog zakona ovlašćuju jedno ili više nadležnih kompetentnih tijela odgovornih za osiguranje sukladnosti s pravilima u sektoru vinarstva utvrđenim ovim zakonom, podzakonskim

propisima koji se donose na temelju ovog zakona, kao i zakonskim i podzakonskim propisima koji će za sektor vinarstva biti doneseni na razini entiteta i Brčko Distrikta BiH.

- (4) Ako nadležna institucija iz članka 6. stavka (4) ovog zakona imenuje više nadležnih kompetentnih tijela iz stavka (3) ovog članka, ona pritom precizno navodi njihove posebne odgovornosti i koordinira njihov rad.
- (5) Bez obzira na broj imenovanih nadležnih kompetentnih tijela iz stavka (3) ovog članka, nadležne institucije iz članka 6. stavka (4) ovog zakona, svaka za svoje područje, određuju jedno tijelo za vezu koje je odgovorno za kontakte s Ministarstvom i drugim takvim tijelima za vezu u BiH.
- (6) Nadležne institucije iz članka 6. stavka (4) ovog zakona ovlašćuju jedan ili više laboratorija za obavljanje službenih fizikalno-kemijskih analiza proizvoda sektora vinarstva.
- (7) Kontrole nadležnih kompetentnih tijela navedenih u stavku (3) ili stavku (4) ovog članka posebno se odnose na vina sa zaštićenom oznakom podrijetla ili zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla, sortna vina bez zaštićene oznake podrijetla ili zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla, vina bez zaštićene oznake podrijetla ili zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla koja su označena godinom berbe, aromatizirane vinske proizvode sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla i godišnje provjere sukladnosti sa specifikacijom proizvoda tijekom proizvodnje i za vrijeme ili nakon finalizacije vina.
- (8) Na temelju prijedloga zainteresiranih proizvođača i službenog prihvatanja od strane nadležnog tijela iz stavka (3) ovog članka, operativne poslove na godišnjoj provjeri sukladnosti sa specifikacijom proizvoda iz stavka (7) ovog članka obavljaju certifikacijska tijela koja moraju biti akreditirana i djelovati u skladu sa standardom BAS EN ISO 17065.
- (9) Nadležne institucije iz članka 6. stavka (4) ovog zakona dužne su obavijestiti Ministarstvo o nazivima i adresama nadležnih kompetentnih tijela i laboratorija iz st. (3) i (6) ovog članka i njihovim specifičnim zadaćama. Ministarstvo te informacije čini javnim i redovito ih ažurira.
- (10) Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom donosi odredbe o:
 - a) općim zahtjevima za nadležno kompetentno kontrolno tijelo iz stavka (3) ovog članka;
 - b) posebnim pravilima za tijela koja obavljaju godišnju provjeru sukladnosti sa specifikacijom proizvoda, kako je to navedeno u stavku (8) ovog članka;
 - c) aktivnostima koje nadležne institucije iz članka 6. stavka (4) ovog zakona provode s ciljem sprječavanja nezakonitog korištenja zaštićenih oznaka podrijetla i zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla i zaštićenih tradicionalnih izraza;
 - d) izvješćivanju od nadležnih institucija iz članka 6. stavka (4) ovog zakona prema Ministarstvu u vezi s obavljenim kontrolama u sektoru vinarstva;
 - e) drugim pravilima za osiguranje učinkovitih kontrola u sektoru vinarstva.

Članak 57.

(Administrativne kontrole)

- (1) Administrativne kontrole i provjere u sektoru vinarstva provode nadležne institucije iz članka 6. stavka (4) ovog zakona ili druga nadležna kompetentna tijela imenovana za obavljanje administrativnih kontrola u sektoru.
- (2) Administrativne kontrole iz stavka (1) ovog članka podrazumijevaju administrativno-upravne provjere i, po potrebi, kontrole na licu mjesta koje obavljaju kontrolori

- ovlašteni od nadležnih institucija iz članka 6. stavka (4) ovog zakona ili drugih imenovanih nadležnih kompetentnih tijela.
- (3) Provjere iz stavka (1) ovog članka obavljaju se sustavno ili kao slučajne provjere utemeljene na analizi rizika na teritoriju na kojem se odvijaju proizvodnja i stavljanje na tržište proizvoda sektora vinarstva.
 - (4) U slučaju kada kontrola uključuje uzimanje uzoraka, priroda i učestalost provjera moraju biti takvi da su provjere reprezentativne za cijelo područje entiteta ili Brčko Distrikta BiH i da odgovaraju količini proizvoda sektora vinarstva proizvedenih, stavljenih na tržište ili uskladištenih s ciljem njihovog stavljanja u promet.
 - (5) Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom utvrđuje pravila o administrativnim kontrolama i provjerama, uključujući planiranje, izvršitelje administrativnih kontrola i provjera, opseg kontrola i provjera, obveze fizičkih i pravnih osoba koje se kontroliraju na licu mjesta i druge potrebne odredbe za učinkovitu administrativnu kontrolu sektora vinarstva.

Članak 58.

(Inspeksijske kontrole)

- (1) Inspeksijske kontrole proizvodnje i stavljanja na tržište proizvoda vinskog sektora aromatiziranih vinskih proizvoda i voćnih vina, prema ovom zakonu i podzakonskim propisima koji se donose na temelju ovog zakona, provode inspeksijska tijela iz članka 6. stavka (5) ovog zakona, sukladno ovlastima i nadležnostima utvrđenim posebnim propisima o inspeksijskom nadzoru.
- (2) Vijeće ministara BiH podzakonskim propisima utvrđuje opće odredbe o zadaći nadležnog inspektora u sektoru vinarstva, mjerama koje nadležni inspektor može poduzeti u sektoru vinarstva, službenom uzorkovanju za potrebe inspeksijskog nadzora, analizama službeno uzetih uzoraka za potrebe inspekcije, troškovima analize službeno uzetih uzoraka, obvezama inspeksijski nadziranih subjekata, privremenim zabranama koje inspektor može izreći, postupcima s proizvodima koji nisu sukladni s odredbama ovog zakona ili podzakonskim propisima koji se donose na temelju ovog zakona i druge odredbe potrebne za inspeksijski nadzor sektora vinarstva.

POGLAVLJE II. FIZIKALNO-KEMIJSKE I ORGANOLEPTIČKE ANALIZE

Članak 59.

(Fizikalno-kemijske analize)

- (1) Svi proizvodi iz članka 3. stavka (1) ovog zakona, aromatizirani vinski proizvodi i voćna vina proizvedena u BiH podliježu fizikalno-kemijskoj laboratorijskoj analizi prije stavljanja u promet, kao i nakon stavljanja na tržište na zahtjev administrativnog kontrolora ili nadležnog inspektora.
- (2) Vijeće ministara BiH podzakonskim propisima utvrđuje obvezne i dodane parametre za sastav i značajke vina koji se provjeravaju fizikalno-kemijskom analizom, metode uzorkovanja, količine uzorka, način isporuke uzoraka, uvjete i posljedice superanalize, pokrivanje troškova analize i druga pravila u vezi s fizikalno-kemijskim analizama proizvoda sektora vinarstva.

Članak 60.

(Ovlašteni laboratoriji)

- (1) Fizikalno-kemijske analize i superanalize proizvoda sektora vinarstva obavljaju laboratoriji koji su za to ovlašteni od nadležnih institucija iz članka 6. stavka (4) ovog zakona, na zahtjev laboratorija i uz dokaze da laboratorij ispunjava uvjete za obavljanje fizikalno-kemijskih analiza proizvoda iz članka 59. stavka (1) ovog zakona.

- (2) Laboratoriji ovlašteni za fizikalno-kemijske analize i superanalize, kako je to navedeno u stavku (1) ovog članka, moraju ispunjavati opće kriterije za rad ispitnih laboratorija utvrđenih u važećem izdanju standarda BAS EN ISO/IEC 17025.
- (3) Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom utvrđuje opće i posebne uvjete za laboratorije ovlaštene za obavljanje fizikalno-kemijskih analiza i superanaliza proizvoda sektora vinarstva.

Članak 61.

(Metode fizikalno-kemijskih analiza)

- (1) Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom utvrđuje analitičke metode za obavljanje fizikalno-kemijskih analiza proizvoda iz članka 59. stavka (1) ovog zakona.
- (2) Metode iz stavka (1) ovog članka moraju se, kad god je to moguće, temeljiti na relevantnim metodama koje preporučuje i objavljuje OIV.
- (3) Do donošenja podzakonskog propisa iz stavka (1) ovog članka fizikalno-kemijske analize proizvoda sektora vinarstva obavljaju se metodama koje preporuča i objavljuje OIV ili metodama koje odobre nadležne institucije entiteta i Brčko Distrikta BiH.

Članak 62.

(Organoleptičko ocjenjivanje vina)

- (1) Vina sa zaštićenom oznakom podrijetla ili zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla, sortna vina i vina s oznakom godine berbe bez zaštićene oznake podrijetla ili oznake zemljopisnog podrijetla te aromatizirani vinski proizvodi sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla proizvedeni u BiH podliježu službenom organoleptičkom ocjenjivanju prije njihovog stavljanja na tržište.
- (2) Službeno organoleptičko ocjenjivanje proizvoda iz stavka (1) ovog članka obavlja Povjerenstvo za organoleptičko ocjenjivanje imenovano sa službene liste certificiranih degustatora vina u BiH.
- (3) Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom utvrđuje zahtjeve i uvjete za organiziranje obuke za certificirane degustatore vina, uvjete za imenovanje certificiranih degustatora vina, uvjete za izvođenje organoleptičkog ocjenjivanja, sastav i način rada Povjerenstva za organoleptičko ocjenjivanje, metode organoleptičkog ocjenjivanja i druga pravila potrebna za obavljanje službenog organoleptičkog ocjenjivanja.
- (4) Do donošenja podzakonskog propisa iz stavka (3) ovog članka i popisa degustatora iz stavka (2) ovog članka službeno organoleptičko ocjenjivanje vina obavljaju laboratoriji ranije ovlašteni za fizikalno-kemijske analize vina.

Članak 63.

(Posebni stručni i administrativni poslovi u sektoru vinarstva)

- (1) Posebne stručne, analitičke i administrativne poslove u sektoru vinarstva utvrđene ovim zakonom, podzakonskim propisima koji se donose na temelju ovog zakona i propisima nadležnih institucija iz članka 6. stavka (4) ovog zakona obavljaju za to ovlaštene organizacije iz članka 6. stavka (6) ovog zakona.
- (2) Poslovi iz stavka (1) ovog članka posebno se odnose na:
 - a) izradu mišljenja o nepovoljnim uvjetima za sazrijevanje grožđa;
 - b) izradu mišljenja o obogaćivanju te povećanju ili smanjenju kiselosti mošta;
 - c) analize i izdavanje mišljenja o primjenjivosti enoloških sredstava;

- d) izradu mišljenja o kvaliteti sektorskog proizvoda na poseban inspeksijski zahtjev ili zahtjev vlasnika proizvoda;
 - e) izradu temeljnih i analitičkih dijelova dokumentacije za izvoz sektorskih proizvoda na zahtjev vlasnika proizvoda;
 - f) izradu mišljenja o opravdanosti planirane eksperimentalne primjene neodobrenih enoloških praksi ili sredstava i
 - g) izradu mišljenja o mogućnostima i uvjetima za stavljanje na tržište eksperimentalno dobivenih proizvoda.
- (3) Osim poslova iz stavka (2) ovog članka, nadležne institucije iz članka 6. stavka (4) ovog zakona svojim propisima mogu utvrditi i druge stručne, analitičke i administrativne poslove koje u sektoru vinarstva obavljaju ovlaštene organizacije iz stavka (1) ovog članka.
- (4) Ministarstvo na zahtjev ili prema propisima zemlje koja uvozi vina iz BiH dostavlja podatke o svim organizacijama iz stavka (1) ovog članka ovlaštenim i imenovanim za izradu temeljnih i analitičkih dijelova dokumentacije za izvoz sektorskih proizvoda.

DIO PETI – ORGANSKA VINA, AROMATIZIRANI VINSKI PROIZVODI I VOĆNA VINA

Članak 64.

(Organsko vino)

- (1) Organsko vino je vino proizvedeno iz organski uzgojenog grožđa priznatih sorti vinove loze prema posebnim tehnološkim uvjetima propisanim za proizvodnju organskih vina i koje u tržišnom prometu može biti označeno izrazom "organsko vino".
- (2) Proizvođač organski uzgojenog grožđa iz stavka (1) ovog članka mora posjedovati certifikat izdan sukladno odredbama posebnih propisa kojima se uređuje certificiranje organske poljoprivredne proizvodnje.
- (3) Proizvođač organskog vina iz stavka (1) ovog članka mora posjedovati certifikat izdan sukladno odredbama podzakonskog propisa iz članka 65. ovog zakona kojima se uređuju proizvodnja i promet organskog vina.
- (4) Vino proizvedeno od certificiranog organski uzgojenog grožđa, bez certifikata o proizvodnji organskog vina, na tržištu se može predstaviti i označiti izrazom "vino proizvedeno od organski uzgojenog grožđa", ali ne i izrazom "organsko vino".

Članak 65.

(Podzakonski propis o organskim vinima)

Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom o organskim vinima utvrđuje tehnološke uvjete i zahtjeve u vezi s dopuštenim enološkim praksama, potrebne certifikate i uvjete certificiranja, uvjete za registraciju proizvođača organskih vina, pravila označavanja organskih vina i pravila za njihovo stavljanje na tržište.

Članak 66.

(Kategorije aromatiziranih vinskih proizvoda)

Aromatizirani vinski proizvodi su proizvodi dobiveni od proizvoda od grožđa iz članka 3. stavka (1) ovog zakona koji su aromatizirani. Ovi proizvodi razvrstavaju se u sljedeće kategorije:

- a) aromatizirana vina;
- b) aromatizirana pića na bazi vina;
- c) aromatizirani kokteli na bazi vina.

Članak 67.

(Podzakonski propis o aromatiziranim vinskim proizvodima)

Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom utvrđuje: definicije, označavanje, opis, predstavljanje, proizvodne postupke,

metode analiza, označavanje i zaštitu zemljopisnih oznaka, potvrđivanje suglasnosti sa specifikacijom proizvoda, kontrolne mjere, registar proizvođača aromatiziranih vinskih proizvoda, uvjete za podnošenje podataka relevantnih za registar proizvođača aromatiziranih vinskih proizvoda, obvezne izjave o proizvodnji i zalihama, uvjete za podnošenje obveznih izjava o proizvodnji i zalihama, podrumske registre i ostale potrebne odredbe o proizvodnji i prometu aromatiziranih vinskih proizvoda.

Članak 68.

(Registar proizvođača voćnog vina)

Fizička ili pravna osoba koja proizvodi i/ili prodaje voćna vina u BiH upisuje se u registar proizvođača voćnih vina, koji uspostavljaju i vode nadležne institucije iz članka 6. stavka (4) ovog zakona ili druga nadležna tijela koja one imenuje.

Članak 69.

(Podzakonski propis o voćnim vinima)

Vijeće ministara BiH podzakonskim propisom podrobnije utvrđuje pravila za registre proizvođača voćnog vina, uvjete za podnošenje podataka relevantnih za registar proizvođača voćnih vina, kategorije voćnih vina, pravila proizvodnje koja se odnose na skupine i kategorije voćnih vina, odredbe o tehnološkim postupcima i tretmanima, tvari dopuštene u proizvodnji, pravila za miješanje voćnih vina, pravila za označavanje i predstavljanje, rješenje o stavljanju voćnog vina na tržište, pravila za podrumske registre, obvezne izjave o proizvodnji i zalihama s uvjetima podnošenja izjava i druge odredbe potrebne za proizvodnju i organiziranje tržišta voćnih vina u BiH.

DIO ŠESTI – PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 70.

(Novčane kazne nižeg iznosa)

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 600,00 KM do 2.000,00 KM kaznit će se pravna osoba zbog sljedećih prekršaja:
 - a) dostava podataka o promjenama u vinogradarsko-vinarskom registru mimo rokova utvrđenih u članku 52. stavku (8);
 - b) dostava traženih obveznih izjava o proizvodnji mimo utvrđenog u članku 53. stavku (4);
 - c) dostava podataka o promjenama u registru proizvođača aromatiziranih vinskih proizvoda mimo rokova utvrđenih u članku 67.;
 - d) dostava traženih obveznih izjava o aromatiziranim vinskim proizvodima mimo rokova utvrđenih u članku 67.;
 - e) dostava podataka o promjenama u registru proizvođača voćnih vina mimo rokova utvrđenih u članku 69.;
 - f) dostava traženih obveznih izjava o proizvodnji voćnih vina mimo rokova utvrđenih u članku 69.
- (2) Za prekršaj iz stavka (1) ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom u iznosu od 200,00 KM do 1.000,00 KM.
- (3) Za prekršaj iz stavka (1) ovog članka kaznit će se fizička osoba ili poduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 150,00 KM do 500,00 KM.

Članak 71.

(Novčane kazne srednjeg iznosa)

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 10.000,00 KM kaznit će se pravna osoba zbog sljedećih prekršaja:
 - a) proizvodnja proizvoda navedenih u članku 3. stavku (1) od grožđa sorti vinove loze koje nisu na Listi priznatih sorti, sukladno članku 10. stavku (1);
 - b) nekrčenje sorti izbrisanih s popisa priznatih sorti vinove loze u razdoblju utvrđenom u članku 10. stavku (5);

- c) stavljanje na tržište proizvoda koji nije sukladan s definicijom, nazivom i prodajnim opisom proizvoda navedenom u članku 3. stavku (3), povreda odredaba članka 12. stavka (2);
- d) proizvodnja i konzerviranje proizvoda navedenih u članku 3. stavku (1) neodobrenim enološkim postupcima, povreda odredaba članka 13. stavka (1);
- e) primjena enoloških postupaka u svrhe različite od osiguranja ispravne vinifikacije, pravilnog čuvanja ili potrebne finalizacije proizvoda, povreda odredaba članka 13. stavka (3);
- f) pojačavanje, povećanje kiselosti ili smanjenje kiselosti bez službenog odobrenja, povreda odredaba članka 13. stavka (7) točke e);
- g) dodavanje vode u proizvode navedene u članku 3. stavku (1), povreda odredaba članka 14. stavka (1);
- h) dodavanje alkohola u proizvode navedene u članku 3. stavku (1), povreda odredaba članka 14. stavka (2);
- i) korištenje vina pojačanog za destilaciju protivno odredbama članka 14. stavka (3);
- j) korištenje groždanog mošta u kojem je zaustavljena alkoholna fermentacija dodavanjem alkohola protivno odredbama članka 14. stavka (4);
- k) korištenje groždanog soka ili koncentriranog groždanog soka protivno odredbama članka 14. stavka (5);
- l) korištenje groždanog mošta dobivenog iz prosušenog grožđa protivno odredbama članka 14. stavka (6);
- m) korištenje uvezenog grožđa, groždanog mošta, groždanog mošta u fermentaciji, koncentriranog groždanog mošta, pročišćenog koncentriranog groždanog mošta, groždanog mošta u kojem je zaustavljena fermentacija dodavanjem alkohola, groždanog soka, koncentriranog groždanog soka i vina ili njihovih smjesa protivno odredbama članka 14. stavka (7);
- n) cijedenje u suprotnosti s odredbama članka 14. st. (9) i (10);
- o) korištenje vinskog taloga ili komine protivno odredbama članka 14. stavka (11);
- p) cijedenje vinskog taloga i refermentacija groždane komine za svrhe različite od onih propisanih u članku 14. stavku (12);
- r) korištenje piketa protivno odredbama članka 14. stavka (13);
- s) neodlaganje ili odlaganje nusproizvoda protivno odredbama članka 14. stavka (14);
- t) eksperimentalna primjena enoloških praksi protivno odredbama članka 15. st. (2) i (3);
- u) čuvanje, puštanje u promet i uporaba proizvoda dobivenih eksperimentalno primijenjenim enološkim praksama protivno odredbama članka 15. stavka (3);
- v) obavljanje destilacije bez upisa u Vinogradarsko-vinarski registar, povreda odredaba članka 17. stavka (1);
- z) obavljanje destilacije bez vođenja destilerijskih registara, povreda odredaba članka 17. stavka (1);
- aa) proizvodnja vina sa zaštićenom oznakom podrijetla ili zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla u područjima izvan područja navedenih u članku 20. stavku (1) točki a) alineji 3), točki b) alineji 3) i članku 20. stavku (2);
- bb) korištenje zaštićenog tradicionalnog izraza protivno odredbama članka 33. st. (1), (2) i (3);
- cc) označavanje i predstavljanje proizvoda protivno odredbama članka 40. stavka (2), članka 41., članka 42. stavka (2) i članka 43.;
- dd) oglašavanje vina protivno odredbama članka 45.;
- ee) stavljanje na tržište proizvoda od grožđa i grožđa čiji su proizvodnja, sastav i značajke protivno odredbama članka 46. stavka (1);
- ff) stavljanje proizvoda na tržište protivno odredbama članka 46. stavka (2) o obveznom rješenju za stavljanje proizvoda na tržište;
- gg) stavljanje na tržište uvoznih proizvoda sektora vinarstva protivno odredbama članka 48.;
- hh) uporaba proizvoda koji ne ispunjavaju uvjete kategorizacije iz članka 3., povreda odredaba članka 48.;
- ii) prodaja grožđa protivno odredbama članka 49. stavka (1);
- jj) maloprodaja vina protivno odredbama članka 49. st. (2),(3) i (4);
- kk) prodaja i držanje vina u ugostiteljstvu protivno odredbama članka 50.;
- ll) proizvodnja bez obveznog upisa u Vinogradarsko-vinarski registar sukladno odredbama članka 52. st. (4),(5) i (6);
- mm) nepodnošenje ili dostava netočnih podataka u Vinogradarsko-vinarski registar prema odredbama članka 52. st. (4) i (8);
- nn) nepodnošenje obveznih izvjava ili podnošenje netočnih obveznih izvjava, povreda odredaba članka 53. st. (1) i (4);
- oo) nečuvanje obveznih izvjava u razdoblju utvrđenom člankom 53. stavkom (4);
- pp) stavljanje u promet i prijevoz proizvoda sektora vinarstva bez pratećeg dokumenta iz članka 54.;
- rr) stavljanje u promet i prijevoz proizvoda sektora vinarstva s pratećim dokumentom popunjenim i ovjerenim u suprotnosti s odredbama članka 54. stavka (4);
- ss) nečuvanje pratećeg dokumenta u razdoblju utvrđenom u članku 54. stavku (4);
- tt) nevođenje podrumskih registara iz članka 55. stavka (1);
- uu) nečuvanje podrumskih registara u razdoblju navedenom u članku 55. stavku (3);
- vv) proizvodnja organskih vina protivno odredbama čl. 64. i 65.
- zz) označavanje, predstavljanje i stavljanje na tržište aromatiziranih vinskih proizvoda protivno odredbama članka 67.;
- aaa) imenovanje aromatiziranih vinskih proizvoda protivno odredbama članka 66.;
- bbb) proizvodnja aromatiziranih vinskih proizvoda bez upisa u Registar proizvođača aromatiziranih vinskih proizvoda, povreda odredaba članka 67.;
- ccc) nepodnošenje obveznih izvjava ili podnošenje netočnih izvjava o proizvodnji i zalihama aromatiziranih vinskih proizvoda, povreda odredaba članka 67.;
- ddd) stavljanje na tržište aromatiziranih vinskih proizvoda sa zaštićenom zemljopisnom oznakom bez osiguranog certificiranja o sukladnosti sa specifikacijom proizvoda, povreda odredaba članka 67.;
- eee) proizvodnja aromatiziranih vinskih proizvoda čije je ime već zaštićeno u BiH ili drugoj zemlji, povreda odredaba članka 67.;
- fff) proizvodnja voćnih vina bez upisa u Registar proizvođača voćnih vina, povreda odredaba članka 68.;

- ggg) nepodnošenje obveznih izvjava ili podnošenje netočnih izvjava o proizvodnji i zalihama voćnih vina, povreda odredaba članka 69. i
- hhh) proizvodnja voćnih vina protivno odredbama članka 69.
- (2) Za prekršaj iz stavka (1) odgovorna osoba u pravnoj osobi kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 1.000,00 KM do 2.000,00 KM.
- (3) Za prekršaj iz stavka (1) kaznit će se fizička osoba ili poduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 500,00 KM do 2.500,00 KM.

Članak 72.

(Novčane kazne višeg iznosa)

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 KM do 150.000,00 KM kaznit će se pravna osoba zbog sljedećih prekršaja:
- a) stavljanje na tržište proizvoda koji nose naziv proizvoda sektora vinarstva dobivenih od plodova koji nisu vinski grožđe sukladno odredbama članka 10. stavka (1);
- b) stavljanje na tržište proizvoda dobivenih primjenom neodobrenih enoloških praksi, povreda odredaba članka 13. st. (1) i (4) točke a);
- c) stavljanje na tržište proizvoda dobivenih pojačavanjem, povećanjem kiselosti ili smanjenjem kiselosti protivno odredbama članka 13. stavka (4) točke b);
- d) stavljanje na tržište proizvoda iz članka 3. stavka (1) dobivenih dodavanjem vode, povreda odredaba članka 14. stavka (1);
- e) stavljanje na tržište proizvoda iz članka 3. stavka (1) dobivenih dodavanjem alkohola, povreda odredaba članka 14. stavka (2);
- f) stavljanje na tržište proizvoda dobivenih korištenjem vina alkoholno pojačanog za destilaciju, povreda odredaba članka 14. stavka (3);
- g) stavljanje na tržište proizvoda dobivenih korištenjem groždanog mošta u kojem je zaustavljena fermentacija dodavanjem alkohola protivno odredbama članka 14. stavka (4);
- h) stavljanje na tržište proizvoda dobivenih korištenjem groždanog soka ili koncentriranog groždanog soka protivno odredbama članka 14. stavka (5);
- i) stavljanje na tržište proizvoda dobivenih korištenjem groždanog mošta izdvojenog iz prosušenog grožđa protivno odredbama članka 14. stavka (6);
- j) stavljanje na tržište proizvoda dobivenih korištenjem uvoznog grožđa, groždanog mošta, groždanog mošta u fermentaciji, koncentriranog groždanog mošta, pročišćenog koncentriranog groždanog mošta, groždanog mošta u kojem je zaustavljena fermentacija dodavanjem alkohola, groždanog soka, koncentriranog groždanog soka i vina ili njihovih smjesa, povreda odredaba članka 14. stavka (7);
- k) stavljanje na tržište proizvoda dobivenih kupažiranjem protivno odredbama članka 14. stavka (8);
- l) stavljanje na tržište proizvoda iz vinskog taloga i komine protivno odredbama članka 14. stavka (11);
- m) stavljanje na tržište proizvoda dobivenih cijedenjem vinskog taloga ili refermentacijom groždane komine protivno odredbama članka 14. stavka (12);
- n) stavljanje na tržište proizvoda dobivenih od piketa protivno odredbama članka 14. stavka (13);
- o) proizvodnja ili stavljanje na tržište mošta i vina dobivenih primjenom umjetnih sredstava, povreda odredaba članka 14. stavka (15);

- p) stavljanje na tržište pokvarenih ili vina s manom, povreda odredaba članka 16. stavka (1);
- r) svako korištenje zaštićene oznake podrijetla ili zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla protivno odredbama članka 26. st. (1) i (2);
- s) stavljanje vina na tržište protivno odredbama o zaštićenim oznakama podrijetla i zaštićenim oznakama zemljopisnog podrijetla, povreda odredaba članka 26. st. (1) i (2);
- t) stavljanje na tržište bilo kojeg proizvoda sektora vinarstva namijenjenog za izravno konzumiranje koji je štetan za ljudsko zdravlje, povreda odredaba članka 46. stavka (4);
- u) stavljanje proizvoda na tržište bez obveznog upisa u Vinogradarsko-vinarski registar, povreda odredaba članka 52. st. (4) i (5);
- v) nesurađivanje prilikom administrativnih kontrola i provjera, kako je to navedeno u članku 57. stavku (5);
- z) nesurađivanje prilikom inspekcijskog nadzora, kako je to navedeno u članku 58. stavku (2);
- aa) nepostupanje po nalogu inspektora, povreda odredaba članka 58. stavka (2);
- bb) stavljanje na tržište aromatiziranih vinskih proizvoda bez upisa u Registar proizvođača aromatiziranih vinskih proizvoda, povreda odredaba članka 67.;
- cc) stavljanje na tržište aromatiziranih vinskih proizvoda čiji je naziv već zaštićen u BiH ili drugoj zemlji, povreda odredaba članka 67.;
- dd) stavljanje voćnih vina na tržište bez upisa u Registar proizvođača voćnih vina, povreda odredaba članka 68.;
- ee) stavljanje voćnih vina na tržište protivno odredbama članka 69.;
- ff) stavljanje organskih vina na tržište protivno odredbama čl. 64. i 65.
- (2) Za prekršaj iz stavka (1) kaznit će se i odgovorna osoba pravne osobe kaznom u iznosu od 2.000,00 KM do 10.000,00 KM.
- (3) Za prekršaj iz stavka (1) ovog članka kaznit će se fizička osoba ili poduzetnik novčanom kaznom u iznosu od 3.000,00 KM do 10.000,00 KM.

DIO SEDMI – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 73.

(Podzakonski propisi)

- (1) Podzakonske propise iz članka 3. stavka (3); članka 10. stavka (2); članka 13. stavka (7); članka 31. stavka (1); članka 31. stavka (2); članka 31. stavka (3); članka 31. stavka (4); članka 31. stavka (5); članka 31. stavka (6); članka 35. stavka (2); članka 35. stavka (4); članka 37. stavka (5); članka 41. stavka (3) točke b); članka 42. stavka (3); članka 44.; članka 47. stavka (3); članka 48. stavka (4); članka 52. stavka (7); članka 52. stavka (8); članka 53. stavka (4); članka 54. stavka (4); članka 55. stavka (3); članka 56. stavka (10); članka 57. stavka (5); članka 58. stavka (2); članka 59. stavka (2); članka 60. stavka (3); članka 61. stavka (1); članka 62. stavka (3); članka 65.; članka 67. i članka 69. ovog zakona Vijeće ministara BiH donosi najkasnije u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (2) Podzakonski propis iz članka 8. stavka (9) ovog zakona Vijeće ministara BiH donosi u roku ne duljem od 30 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.
- (3) Kad god je to praktično, Vijeće ministara BiH može integrirati podzakonske propise iz stavka (1) u manji broj konzistentnih i funkcionalnih podzakonskih propisa.

- (4) Ministarstvo uspostavlja Povjerenstvo iz članka 38. stavka (1) ovog zakona najkasnije dva mjeseca nakon donošenja podzakonskog propisa iz članka 31. stavka (3) ovog zakona.
- (5) Do usvajanja pravilnika navedenog u članku 8. stavku (9) ovog zakona ostaje na snazi Pravilnik o utvrđivanju i podjeli vinogradarskih rejona ("Službeni list SR BiH", broj 24/84).

Članak 74.

(Harmonizacija propisa za sektor vinarstva u BiH)

U roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona bit će doneseni entitetski zakoni i zakon Brčko Distrikta BiH za sektor vinarstva koji su usklađeni s odredbama ovog zakona.

Članak 75.

(Prijelazna razvrstavanja vinogradarsko-zemljopisnih jedinica prema vinogradarskim klimatskim zonama)

- (1) Do usvajanja provedbenog propisa iz članka 8. stavka (9) ovog zakona postojeće vinogradarsko-zemljopisne jedinice u BiH pripadaju vinogradarskim klimatskim zonama, kako slijedi:
- Vinogradarska klimatska zona B obuhvaća:
 - Majevičko vinogorje,
 - Ukrinsko vinogorje,
 - Kozaračko vinogorje,
 - Vinogradarska klimatska zona C I. obuhvaća:
 - Jablaničko vinogorje,
 - Vinogradarska klimatska zona C II. obuhvaća:
 - Lištičko vinogorje,
 - Vinogradarska klimatska zona C III. obuhvaća:
 - Mostarsko vinogorje.
- (2) Razvrstavanje vinogradarsko-zemljopisnih jedinica u određene vinogradarske klimatske zone iz stavka (1) ovog članka revidira se donošenjem podzakonskog propisa o uspostavi nove vinogradarske rajonizacije BiH iz članka 8. stavka (9) ovog zakona i članka 73. stavka (2) ovog zakona.

Članak 76.

(Prijelazno korištenje tradicionalnih izraza za deklariranu kvalitetu vina)

- (1) Iznimno od odredaba čl. 36. i 37. ovog zakona, do uspostave sustava zaštite oznaka podrijetla i oznaka zemljopisnog podrijetla iz Drugog dijela Poglavlja II. odjeljaka A i B i sustava za zaštitu tradicionalnih izraza u sektoru vinarstva prema odredbama Drugog dijela Poglavlja II. odjeljaka C izrazima: "regionalno vino" ili "регионално вино" (alt. "stono vino", "stolno vino", "стоно вино"); "kvalitetno vino" ili "квалитетно вино" i "vrhunsko vino" ili "врхунско вино" iz članka 37. st. (2) i (3) toč. a) i b) ovog zakona kao uobičajenim izrazima za deklariranu kvalitetu vina mogu se označavati vina proizvedena u BiH koja se stavljaju na tržište u BiH ili se izvoze.
- (2) Izrazi iz stavka (1) ovog članka tijekom prijelaznog razdoblja iz istog stavka mogu biti praćeni izrazima kao što su "sa zemljopisnom oznakom", "sa zaštićenom zemljopisnom oznakom", "sa zemljopisnim podrijetlom", "sa zaštićenim zemljopisnim podrijetlom" ili sličnim izrazima.
- (3) Tijekom prijelaznog razdoblja iz stavka (1) ovog članka vina uvezena u BiH označena izrazima iz st. (1) i (2) ovog članka mogu se staviti na tržište u BiH, pod uvjetom da njihova prateća dokumentacija i provedene provjere pokazuju da ona ispunjavaju zahtjeve za proizvodnju i stavljanje na tržište vina s tim izrazima u BiH.

Članak 77.

(Laboratoriji za fizikalno-kemijske analize)

Do ovlašćivanja laboratorija sukladno odredbama članka 60. ovog zakona, fizikalno-kemijske analize prema odredbama ovog

zakona nastavljaju obavljati laboratoriji koje su do sada ovlastile nadležne institucije entiteta i Brčko Distrikta BiH.

Članak 78.

(Prestanak važenja)

Danom početka primjene ovog zakona prestaje važiti Zakon o vinu, rakiji i drugim proizvodima od grožđa i vina ("Službeni glasnik BiH", broj 25/08).

Članak 79.

(Stupanje na snagu i početak primjene)

Ovaj zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH", a primjenjuje se nakon isteka roka od godinu dana od njegovog stupanja na snagu.

Broj 01,02-02-1-1862/23

30. kolovoza 2023. godine

Sarajevo

Predsjedatelj

Zastupničkog doma

Parlamentarne skupštine BiH

Marinko Čavara, v. r.

Predsjedatelj

Doma naroda

Parlamentarne skupštine BiH

Dr. Nikola Špirić, v. r.

ПРЕДСЈЕДНИШТВО БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

816

На основу члана 17. став (3) Закона о Буџету институција БиХ и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2023. годину ("Службени гласник БиХ", број 22/23) и члана 4. став (1) и (2) Правилника о додјели средстава интервентне текуће резерве за 2023. годину број 01-50-1-1141-12/23 од 12. априла 2023. године, члан Председништва Босне и Херцеговине доноси

ОДЛУКУ О ИНТЕРВЕНТОМ КОРИШТЕЊУ СРЕДСТАВА ТЕКУЋЕ РЕЗЕРВЕ

Члан 1.

(Предмет одлуке)

Одобравају се средства за интервентно кориштење текуће буџетске резерве Буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2023. годину, у износу од 5.000,00 КМ Удружењу "Три један два" Травник, у виду финансијске подршке за одржавање манифестације "Дани побједе, дани поноса".

Члан 2.

(Надлежност за реализацију)

За реализацију ове одлуке задужено је Министарство финансија и трезора Босне и Херцеговине, а уплату ће извршити на жиро рачун Удружења "Три један два" Травник.

Члан 3.

(Извјештај о намјенском утрошку средстава)

Обавезује се Удружење "Три један два" Травник да достави извјештај о намјенском утрошку додијелиених средстава.

Члан 4.

(Ступање на снагу)

Ова одлука ступа на снагу даном доношења, и објављује се у "Службеном гласнику БиХ".

Број 03-16-1-1544-48/23

18. августа 2023. године

Сарајево

Председавајући

Жељко Комшић, с. р.

На основу члана 17. став (3) Закона о Буџету институција БиХ и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2023.